

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE ZÁVADKA
NA ROKY 2017 - 2023**

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Závadka na roky 2017 - 2023
Územné vymedzenie :	Košický samosprávny kraj, okres Gelnica, obec Závadka
Územný plán obce schválený:	Nie
Dátum schválenia PHSR:	9.5.2017
Dátum platnosti:	od 10. 5. 2017 do 31.12.2023
Verzia	1.0
Publikovaný verejne:	25.10.2017

OBSAH

Úvod	6
1. ANALYTICKÁ ČASŤ.....	10
1.1. Analýza vnútorného prostredia.....	10
1.1.1. Stručná história obce.....	10
1.1.2. Prírodné pomery	10
1.1.3. Kvalita životného prostredia	11
1.1.4. Obyvateľstvo.....	12
1.1.5. Domový a bytový fond	23
1.1.6. Dopravná infraštruktúra.....	24
1.1.7. Základná technická infraštruktúra.....	26
1.1.8. Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby	26
1.1.9. Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport	27
1.1.10. Administratívno-správne služby	28
1.1.11. Hospodárske pomery	29
1.1.12. Finančná analýza	32
1.1.13. Finančné zdravie obce Závadka podľa spoločnosti INEKO	34
1.1.14. Ex-post hodnotenie obdobia 2007-2013.....	35
1.2. Analýza vonkajšieho prostredia	37
1.2.1. Analýza väzieb územia obce Závadka.....	37
1.2.2. Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia	38
1.2.3. Vplyv vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území	42
1.2.4. Súlad PHSR s inými rozvojovými dokumentmi	43
1.3. Zhodnotenie súčasného stavu územia	45
1.4. SWOT analýza.....	46
1.4.1. Silné a slabé stránky územia.....	52
1.4.2. Príležitosti a ohrozenia	54
1.4.3. Identifikácia potrieb a odhad budúceho možného vývoja.....	56
2. STRATEGICKÁ ČASŤ.....	59
2.1. VÍZIA ÚZEMIA	59
2.2. FORMULÁCIA STRATÉGIE	60
2.3. VÝBER A POPIS CIEĽOV STRATÉGIE.....	62

2.3.1.	Ciele stanovené na národnej úrovni.....	62
2.3.2.	Ciele stanovené na regionálnej úrovni	63
2.3.3.	Ciele stanovené na úrovni MAS.....	65
2.3.4.	Popis cieľov PHSR obce Závadka	66
3.	PROGRAMOVÁ ČASŤ	71
3.1.	KONKRÉTNE OPATRENIA A AKTIVITY.....	71
3.2.	ANALÝZA UKAZOVATEĽOV STRATÉGIE	75
4.	REALIZAČNÁ ČASŤ	83
4.1	POSTUP REALIZÁCIE PHSR	83
4.1.1.	Postup realizácie PHSR	83
4.1.2.	Spolupráca s partnermi	88
4.1.3.	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	89
4.2	MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHSR	89
4.2.1.	Plán hodnotenia a monitorovania.....	91
4.3	KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHSR.....	93
4.3.1.	Východisková situácia.....	93
4.3.2.	Ciele komunikačnej stratégie	95
4.3.3.	Cieľové skupiny.....	95
4.3.4.	Komunikačná stratégia PHSR	96
4.3.5.	Prípravná fáza PHSR	96
4.3.6.	Realizačná fáza PHSR.....	97
4.3.7.	Komunikačné plány PHSR.....	99
4.4	AKČNÝ PLÁN OBCE ZÁVADKA	100
5.	FINANČNÁ ČASŤ	101
5.1	FINANČNÝ PLÁN PHSR	101
6.	ZÁVER	102
6.1	Informácie o schválení PHSR	102
PRÍLOHY	103
	Formulár Ú4 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR	104
	Formulár Ú9 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR	105
	Formulár F2 - Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce Závadka na roky 2017 - 2023	108
	Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov.....	117
	Formulár R6 - Formulár komunikačného plánu pre fázu realizácie PHSR.....	118

Formulár U2 - Harmonogram spracovania PHSR	118
ZHRNUTIE PRIESKUMU VEREJNEJ MIENKY K PHSR OBCE ZÁVADKA 2017 – 2023	119

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Zoznam vybraných analyzovaných koncepčných dokumentov	8
Tabuľka 2 Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát	9
Tabuľka 3 Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva	12
Tabuľka 4 Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Závadka	16
Tabuľka 5 Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity	18
Tabuľka 6 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti	19
Tabuľka 7 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (EUR)	20
Tabuľka 8 Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí	20
Tabuľka 9 Vývoj nezamestnanosti v obci	21
Tabuľka 10 Štruktúra UoZ podľa veku k 31.3.2015	21
Tabuľka 11 Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody	24
Tabuľka 12 Byty podľa obytných miestností	24
Tabuľka 13 Byty podľa obdobia výstavby	24
Tabuľka 14 Dostupnosť k najdôležitejším mestám z obce Závadka	25
Tabuľka 15 Vybavenie technickou infraštruktúrou	26
Tabuľka 16 Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2016)	27
Tabuľka 17 Infraštruktúra kultúry a športu	27
Tabuľka 18 Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správných služieb	28
Tabuľka 19 Subjekty podľa právnej formy v obci Závadka	30
Tabuľka 20 Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2015; v ha)	31
Tabuľka 21 Bilancia aktív a pasív k 31.12.2015 (eur; netto)	33
Tabuľka 22 Náklady a výnosy v roku 2015	34
Tabuľka 23 Projektové zámery obce Závadka v rámci dokumentu „Podrobná stratégia ekonomického rozvoja Hnileckej doliny“	36
Tabuľka 24 Projekty zrealizované v období rokov 2007 - 2014 prostredníctvom vlastných zdrojov obce	36
Tabuľka 25 STEEP analýza obce Závadka	43
Tabuľka 26 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík	58
Tabuľka 27 Ciele a priority pre jednotlivé rozvojové oblasti PHSR	61
Tabuľka 28 Prehľad cieľov v PHSR KSK	64
Tabuľka 29 Prehľad cieľov Stratégie CLLD územia MAS HNILEC	65
Tabuľka 30 Popis jednotlivých cieľov stratégie PHSR obce Závadka	66
Tabuľka 31 Prehľad priorít, opatrení a aktivít podľa oblastí	72
Tabuľka 32 Zoznam ukazovateľov dopadu podľa oblastí	75
Tabuľka 33 Zoznam ukazovateľov výsledku podľa aktivít	76
Tabuľka 34 Popis realizácie jednotlivých oblastí PHSR	84
Tabuľka 35 Popis aktivít pre jednotlivé oblasti PHSR	85

Tabuľka 36 Plán priebežných hodnotení PHSR	91
Tabuľka 37 Komunikačná SWOT analýza.....	94
Tabuľka 38 Popis aktivít realizačnej fázy PHSR.....	97

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Závadka	13
Graf 2 Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015	14
Graf 3 Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015	15
Graf 4 Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015.....	15
Graf 5 Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2015.....	16
Graf 6 Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	17
Graf 7 Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 30.6.2016	22
Graf 8 Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 30.6.2016	23

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) predstavuje základný a kľúčový dokument pre riadenie rozvojových aktivít miestnej samosprávy. Vychádza z poznania konkrétnych podmienok a situácie riešeného územia a aktuálnych potrieb miestnych obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiach v území. Na základe zabezpečenia vzájomnej komunikácie a spolupráce miestni aktéri majú možnosť spoločne sformulovať svoju predstavu o budúcom vývoji územia vrátane návrhu rôznych činností a projektov, ktorými sa bude v najbližších rokoch rozvoj realizovať.

PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s možným dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. Dokument koncepcne a systémovo analyzuje aktuálny stav územia a následne určuje budúcnosť jeho rozvoja prostredníctvom rôznych investičných i neinvestičných aktivít (projektov) vrátane zabezpečenia zdrojového krytia ich budúcej realizácie. Takto vytvorený rámec budúceho rozvoja predstavuje záruku, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré samospráva nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Závadka predstavuje základný a kľúčový dokument pre riadenie miestnej samosprávy v oblasti jej regionálneho rozvoja. Program je spracovaný na obdobie 7 rokov, teda na obdobie 2017 – 2023. Vychádza z poznania aktuálnej situácie a konkrétnych potrieb miestnych obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiach v obci Závadka.

Dokument je spracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ako aj v zmysle novely tohto zákona č. 309/2014 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2015. Pri spracovaní dokumentu bola zohľadnená odporúčaná Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC (verzia 2.0) spracovaná Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVaRR SR).

PHSR je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja príslušného samosprávneho kraja, miestnej akčnej skupiny, združenia obcí a pod.

Samotný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja pozostáva z:

- a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie, odhad budúceho možného vývoja, príležitosti a ohrozenia vo väzbe na vonkajšie prostredie a nadradené existujúce stratégie a koncepcie, využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a definovanie podmienok miestneho trvalo udržateľného rozvoja,
- b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja pri zohľadnení miestnych vnútorných špecifik a určuje hlavné smery, priority a ciele plánovaného rozvoja s rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia,
- c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie budúceho plánovaného rozvoja,
- d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a tiež organizačné zabezpečenie budúcej realizácie programu, systém monitorovania a hodnotenia s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu prostredníctvom pravidelnej aktualizácie akčných plánov,

- e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít vrátane inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie a plnenia programu rozvoja.

Stručný popis vzniku a chronológie prípravy PHSR

Dokument bol vypracovaný v súlade s platnou Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, verzia 2.0. V procese jeho spracovania spolupracovali experti a občania obce, čím sa dosiahla zrozumiteľnosť PHSR i pre obyvateľov, ktorým bude slúžiť. Na programe rozvoja obce teda spolupracovali starosta a poslanci obecného zastupiteľstva (politická reprezentácia obce), obyvatelia a iní kľúčoví aktéri spolu s ostatnými prizvanými odborníkmi. Pracovné skupiny spolupracovali prostredníctvom priamych formálnych ale i neformálnych rozhovorov s témou budúceho smerovania obce.

Proces tvorby PHSR pozostával z viacerých krokov:

1. Tvorba vstupnej analýzy (audit zdrojov)
2. Vymedzenie kľúčových problémov a rozvojových priorít
3. Programovanie, tvorba programovej, realizačnej a finančnej časti.

Audit zdrojov pozostával z informácií od obce, prieskumu verejnej mienky, diskusií s predstaviteľmi obce, ale i údajov zo Štatistického úradu a iných odborných zdrojov a rozvojových dokumentov regionálnej úrovne. Na základe syntézy parciálnych zdrojov a výsledkov dotazníkového prieskumu bola vypracovaná SWOT analýza, následne vymedzenie kľúčových problémov, sformovanie strategickéhó vízie, strategických cieľov a akčného plánu. Program rozvoja obce je teda integrovaným plánovacím dokumentom zahŕňajúcim strategickú časť, ktorú tvoria dlhodobé ciele a programovú časť – opatrenia, aktivity a projekty realizovateľné v kratšom období.

Harmonogram spracovania PHSR bol predbežne navrhnutý na 5 mesiace. Po odsúhlasení procesu prípravy a samotného spracovania dokumentu sa začalo s prípravou analytickej časti, ktorá pozostávala predovšetkým zo zberu, triedenia, spracovania a vyhodnocovania dôležitých údajov a informácií o obci a jej súčasnej situácii v rôznych kľúčových oblastiach rozvoja (demografia, bývanie, zamestnanosť/nezamestnanosť, služby, vybavenosť obce, infraštruktúra a pod.). Zároveň sa spracovali a vyhodnotili informácie o rozvojových (investičných) projektoch realizovaných obcou v predchádzajúcom programovacom období 2007 – 2013. Na základe spracovaných podkladov bol vyplnený formulár Ex-post hodnotenie predchádzajúcej činnosti obce. Po dokončení analytickej časti sa pristúpilo k spracovaniu strategickéhó, programovej, realizačnej a finančnej časti, ktoré si vyžadovali aktívne zapájanie predstaviteľov obce a členov pracovných skupín zriadených za účelom prípravy PHSR. V rámci celého procesu prípravy a spracovania PHSR boli používané rôzne metódy zapájania verejnosti, najmä prostredníctvom zverejňovania dôležitých informácií na informačných tabuliach a webovej stránke obce, organizovania stretnutí s miestnymi obyvateľmi a uskutočnenia (a následného vyhodnotenia a zapracovania výsledkov) dotazníkového prieskumu. Spracovaný dokument bol v záverečnej fáze verejne pripomienkovaný, prerokovaný a nakoniec schválený obecným zastupiteľstvom.

Stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa PHSR obce Závadka 2017 – 2023

Predkladaný programový dokument je previazaný so sektorovými operačnými programami vypracovanými na základe Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2014-2020. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020 je základný strategický dokument s celoštátnym

dosahom, ktorý vypracovala Slovenská republika za účasti partnerov v súlade s prístupom viacúrovňového riadenia a ktorým sa stanovil stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020. Ďalej je v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR (schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014), Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001), Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016-2022, Územným plánom Košického samosprávneho kraja, Regionálnou inovačnou stratégiou Košického samosprávneho kraja.

Počas vypracovania PHSR boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, predovšetkým jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku:

„Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie“

Obec Závadka sa nachádza v okrese Gelnica, a teda územne patrí do Košického samosprávneho kraja. Pri spracovaní PHSR bolo nevyhnutné zabezpečiť súlad s nadradenými východiskovými koncepčnými dokumentmi týkajúcimi sa vymedzeného územia. Jednalo sa predovšetkým o nasledovné základné dokumenty:

Tabuľka 1 Zoznam vybraných analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Podrobná stratégia ekonomického rozvoja Hnileckej doliny	2003-2010	regionálna	Obecný úrad Závadka
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Závadka
PHSR Košického samosprávneho kraja 2016-2022	2016-2022	regionálna	http://web.vucke.sk
Územný plán veľkého územného celku Košického kraja	priebežne	regionálna	http://web.vucke.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	národná	www.telecom.gov.sk
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 - návrh	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.telecom.gov.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	európska	www.eu2020.gov.sk
Stratégia CLLD územia MAS Hnilec	2016-2022	regionálna	MAS HNILEC,o.z.

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem toho sa v rámci prípravy PHSR prihliadalo aj na nasledovné sektorové koncepcné dokumenty a na veľké množstvo dát rôzneho charakteru:

- Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020 ,
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR,
- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020,
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020,
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020,
- Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja,
- Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji,
- Stratégia podpory rozvoja dobrovoľníctva v Košickom kraji,
- Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja 2014 – 2020.

Tabuľka 2 Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Závadka Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Mestská a obecná štatistika Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.zavadkanaspisi.ocu.sk www.statistics.sk www7.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Závadka Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.zavadkanaspisi.ocu.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Závadka Databáza regionálnej štatistiky Štatistický úrad SR Obchodný register Živnostenský register	www.zavadkanaspisi.ocu.sk www7.statistics.sk www.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Závadka	www.zavadkanaspisi.ocu.sk
Zdravotníctvo	Obec Závadka	www.zavadkanaspisi.ocu.sk
Sociálna sféra	Obec Závadka Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.zavadkanaspisi.ocu.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť pozostáva z analýzy vnútorného prostredia rozčlenená do jednotlivých oblastí, analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj daného územia ako aj identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia, analýzy vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území a analýzy väzieb územia.

1.1. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

1.1.1. Stručná história obce

Prvé zmienky o obci sú z roku 1352. Založili ju Mariašovci na svojom majetku, a to buď už koncom 13. alebo začiatkom 14. storočia ako haviarsku osadu. Od 14. storočia sa tu rozvíjalo hlavne **medenorudné a železorudné baníctvo**. V 14. - 15. storočí bolo pôvodné obyvateľstvo obce rímskokatolíckeho vierovyznania, slovanského a pravdepodobne určitá časť aj nemeckého pôvodu. V 1. polovici 16. storočia došlo k výmene pôvodného obyvateľstva (pravdepodobne z dôvodu vyľudnenie obce) rusínskym etnikom. Noví obyvatelia sa usídľovali na valašskom práve. Ich hlavným zamestnaním bolo pastierstvo oviec (OMI, 2015).

Obyvatelia Závadky boli chýrni bačovia, ktorí vyrábali vynikajúci syr. Jednou z funkcií obce bolo aj stráženie obchodnej cesty z Budapešti do Krakova. Obyvatelia obce mali zaručiť bezpečnosť poštových vozov a cestujúcich po tejto ceste. V 18. storočí sa časť obyvateľstva venovala aj baníctvu. Ťažila sa tu meď, zlato a striebro. V 19. storočí tu fungovala pražiareň železnej rudy zriadená arcikniežatom Albrechtom. Roku 1880 až 1890 obec postihla vlna vysťahovalectva, najmä z radov baníkov. Okolo roku 1880 bol v obci zriadený notariát. Podliehali mu okolité obce Teplička, Hnilčík, Bint.

V roku 1925 stred obce vyhorel a obyvatelia si tak namiesto pôvodných drevených domov, ktoré vyhoreli, postavili domy murované. Počas existencie prvej Československej republiky pracovali Závadčania popri poľnohospodárstve najmä v lesoch. Počas II. svetovej vojny v okolí operovali partizáni, a to za podpory miestnych obyvateľov. V septembri roku 1947 sa začala budovať z obce nová cesta, ktorá dodnes spája Závadku s Nálepkovom. Roku 1950 bolo založené JRD, ktoré sa však už v roku 1953 pre malú členskú základňu rozpadlo (www.zavadkanaspisi.ocu.sk). V polovici 20. storočia existoval v obci rozsiahly chov oviec a spracúvanie syra, tkanie plátna, súkna a handričkových pokrovcov, ako aj výroba dreveného bačovského riadu (OMI, 2015).

1.1.2. Prírodné pomery

Geologická stavba katastrálneho územia obce je veľmi pestrá. Severná časť katastra je tvorená mezozoikom vnútorných karpát – najmä vápencami a dolomitmi a tiež pieskovecami a ílovitými a vápnitými bridlicami. Stredná časť katastra je tvorená mladším paleozoikom vnútorných Karpát, a to najmä zlepenkami, pieskovecami, pestrými ílovitými bridlicami a vulkanitmi. Južnú časť katastra tvorí staršie paleozoikum gemerika – metamorfované spilitovo-keratofýrové vulkanity a fylity.

Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorné západné Karpaty, oblasti Slovenské Rudohorie a celku Volovské vrchy. Západnú časť katastra tvorí podcelok Knola. Ostatnú časť

katastra tvorí podcelok Hnilecké vrchy, pričom na severe sa nachádza geomorfologická jednotka Galmus a na ostatnom území jednotka Hnilecké vrchy.

Hydrologicky patrí kataster obce do úmoria Čierneho mora a povodia Hornádu. Sústavu vodných tokov v území tvoria najmä Borsučí potok, Stožský potok, Zadný potok, potok Zimná, ako aj množstvo ďalších menších, bezmenných prítokov. Potoky na území obce majú stredohorský snehovo-dažďový režim odtoku s najvyššou vodnosťou v marci až máji (maximá v apríli) a najnižšou vodnosťou v januári a februári. Kataster obce leží v dvoch hydrogeologických rajónoch: G 118 – Paleozoikum Slovenského rudohoria v povodí Hornádu a MG 117 – Mezozoikum Galmusu s príslušným paleozoikom.

Kataster obce patrí do **chladnej, veľmi vlhkej klimatickej oblasti**, mierne chladného okrsku (C1) s priemernou júlovou teplotou v rozmedzí 12 °C až 16 °C, priemernou januárovou teplotou okolo -6 °C a priemernou ročnou teplotou vzduchu okolo 4 °C. Z aspektu zimnej turistiky je pomerne priaznivý priemerný počet dní so snehovou pokrývkou, ktorý je v rozmedzí 80 – 120. Územie je pomerne bohaté na vlahu, priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje na úrovni cca 600-800 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok okolo 30 mm, v júli 80 až 100 mm. Z pôdných typov sa v katastri obce nachádzajú najmä kambizeme modálne kyslé a pseudogleje modálne, v severnej časti katastra najmä rendziny a kambizeme rendzinové.

Z hľadiska **fyto geografického** členenia patrí kataster obce do bukovej fyto geograficko-vegetačnej zóny a Kryštalinicko-druhohornej oblasti. V stromovej etáži sa v hojnom počte vyskytujú buk lesný, javor horský, smrek obyčajný, jedľa biela, borovica lesná, breza previsnutá, lipa malolistá, lipa veľkolistá a ďalšie. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie do provincie listnatých lesov. Zo stavovcov sú pre toto územie charakteristické najmä jeleň obyčajný, srnec hôrny, sviňa divá, zajac poľný, vlk obyčajný a líška obyčajná.

1.1.3. Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží kataster obce Závadka v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky).

Kataster obce leží z hľadiska ochrany prírody vo významnej lokalite patriacej medzi lokality **NATURA 2000 – v Chránenom vtáčom území Volovské vrchy**.

CHVÚ Volovské vrchy je výmerou najväčšie navrhované chránené vtáčie územie Slovenska, ktoré je tvorené biotopmi ihličnatých, listnatých a zmiešaných lesov. Volovské vrchy sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), žlna sivá (*Picus canus*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), muchárik červenohnedý (*Ficedula parva*) a muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*).

Volovské vrchy patria z hľadiska **fyto geografického** členenia do podobvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum) v rámci obvodu západokarpatskej flóry (Carpathicum occidentale) a stredoeurópskej provincie, ktorá sa zaraďuje do eurosibírskej podoblasti a holoarktickej oblasti. Z hľadiska fyto geograficko-vegetačného členenia sa predmetné územie zaraďuje do Bukovej zóny a v rámci nej do kryštalinicko-druhohornej oblasti. Prevládajúcou drevinou je smrek obyčajný (*Picea abies*), v menšej

miere sa tu nachádzajú i druhy roku borovice (Pinus), v južnejších častiach obce sa vykytuje i buk lesný (Fagus silvatica) a zmiešané lesy s prevahou listnatých drevín.

Okrem CHVÚ Volovské vrchy sa priamo v katastri obce nachádza aj maloplošné chránené územie – **Prírodná pamiatka Závadske skalky so 4. stupňom územnej ochrany**. Táto prírodná pamiatka bola vyhlásená v roku 1987 na ochranu erodovaného skalného útvaru budovaného fylitmi s polohami bázických hornín a detritických metamorfík, výrazne sa uplatňujúceho v okolitom reliéfe, vo voloveckom pásme Slovenského Rudohoria.

Množstvo maloplošných chránených území sa nachádza v blízkosti obce Závadka – sú to napr. chránené územia v katastroch obcí Poráč, Markušovce, Spišská Nová Ves, Chrást nad Hornádom, Spišské Tomášovce a iné.

Z národných parkov sa najbližšie k obci nachádza Národný park Slovenský raj, kde sú vyčlenené zóny s 3. až 5. stupňom územnej ochrany prírody. Z hľadiska ochrany vôd zasahuje do katastra obce Závadka chránená oblasť pre odber pitnej vody – povodie vodárenského toku Zimná.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Na zber zmesového komunálneho odpadu sa používajú 120 l KUKA nádoby. Triedený zber odpadov je zabezpečený prostredníctvom plastových vriec, veľkoobjemových kontajnerov alebo špeciálnych nádob na triedený zber, ktoré sú rozmiestnené na území obce. Zber jednotlivých druhov odpadu zabezpečujú zmluvné organizácie.

1.1.4. Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Závadka za posledných 10 rokov. Len 1/5 obyvateľov Závadky tvoria osoby narodené v inej obci, autochtónne obyvateľstvo predstavuje až 79,2 % všetkých obyvateľov s trvalým pobytom v obci (podľa výsledkov SODB 2011).

Tabuľka 3 Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvateľov (k 31.12.)	609	606	600	600	590	607	611	619	613	613
Živonarodení	9	13	10	8	15	11	9	9	13	10
Zomrelí	6	12	13	5	17	4	6	8	5	9
Bilancia prirodzeného pohybu	3	1	-3	3	-2	7	3	1	8	1
Prisťahovaní	0	2	4	4	1	5	6	9	0	5
Vysťahovaní	5	6	7	7	9	5	5	2	14	6

Migračné saldo	-5	-4	-3	-3	-8	0	1	7	-14	-1
Bilancia celkového pohybu	-2	-3	-6	0	-10	7	4	8	-6	0
Hr.m. živorodenosti (‰)	14,8	21,5	16,7	13,3	25,4	18,1	14,7	14,5	21,2	16,3
Hr.m. úmrtnosti (‰)	9,9	19,8	21,7	8,3	28,8	6,6	9,8	12,9	8,2	14,7
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	4,9	1,7	-5,0	5,0	-3,4	11,5	4,9	1,6	13,1	1,6
Hr.m. imigrácie (‰)	0,0	3,3	6,7	6,7	1,7	8,2	9,8	14,5	0,0	8,2
Hr.m. emigrácie (‰)	8,2	9,9	11,7	11,7	15,3	8,2	8,2	3,2	22,8	9,8
Hr.m. migračného salda (‰)	-8,2	-6,6	-5,0	-5,0	-13,6	0,0	1,6	11,3	-22,8	-1,6
Hr.m. celkového prírastku (‰)	-3,3	-5,0	-10,0	0,0	-16,9	11,5	6,5	12,9	-9,8	0,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Počet obyvateľov v obci Závadka v posledných 10 rokoch osciluje cca okolo úrovne 605, keďže sa pohyboval v hodnotách medzi 590 v roku 2010 a 619 v roku 2013.

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Závadka

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

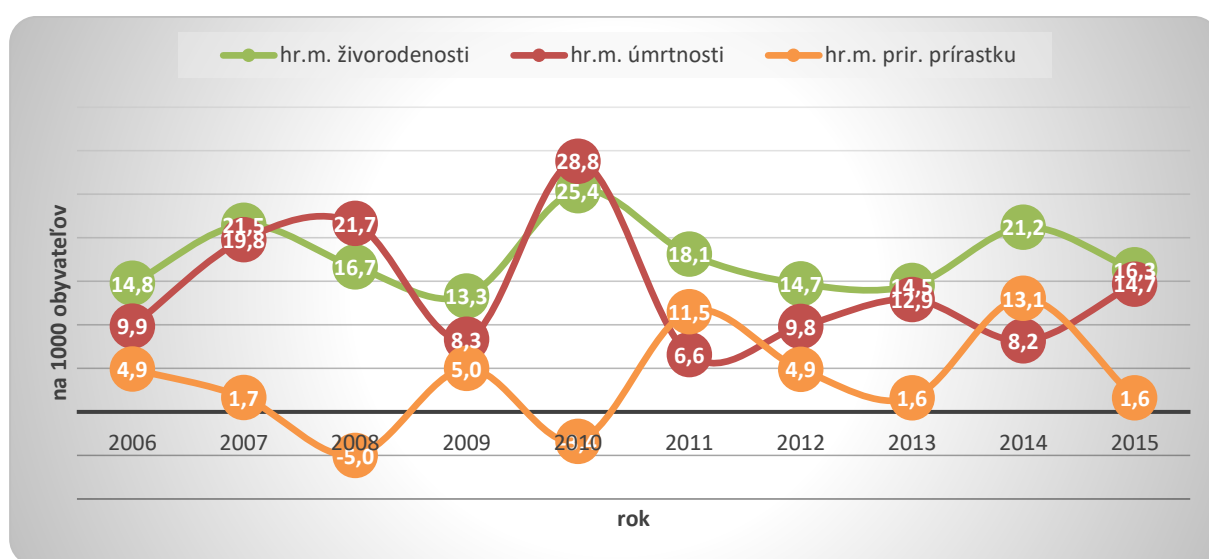
Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne vyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 13 – 25 ‰. Najpriaznivejší bol rok 2010, keď sa v obci narodilo 15 detí (hr. m. živorodenosti 25,4 ‰), najmenej priaznivý bol rok 2009, keď sa narodilo 8 detí (hr. m. živ. 13,3 ‰). Priemerná hodnota tohto ukazovateľa za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola 17,7 ‰. Pre porovnanie, v okrese Gelnica sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 16 ‰, v Košickom kraji 11 ‰ a v Slovenskej republike cca 10 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, oproti vývoju u počtu živonarodených, nevyrovnanejší priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v rok 2011 (4 zomrelé osoby), najviac v roku 2010 (17 zomrelých). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 6,6 po 28,8 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Závadke 14,1 ‰. V obci teda môžeme pozorovať

oveľa vyššiu mieru úmrtnosti akú má okres Gelnica (10,5 ‰), Košický kraj (9,5 ‰) i priemer Slovenskej republiky (cca 10,0 ‰).

Pozitívne hodnoty hrubej miery živorodenosti s prevažne negatívnymi hodnotami hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Závadky. Obec bola počas väčšiny hodnoteného obdobia (až 8x) populačne zisková (v jednotlivých rokoch sa viac ľudí narodilo ako zomrelo). Najpriaznivejší bol rok 2014 (prirodzený prírastok +8 obyvateľov), „najmenej“ priaznivý rok 2008 (prirodzený úbytok -3 obyvateľia). Hrubá miera prirodzeného prírastku sa tak v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od -5,0 ‰ v spomínanom roku 2008 po 13,1 ‰ v roku 2014. Z dôvodu kombinácie vysokej natality na jednej strane a oproti nej nižšej mortality na strane druhej bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov priaznivá – prirodzenými populačnými procesmi v obci poväčšine dochádzalo k nárastu počtu obyvateľov.

Graf 2 Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

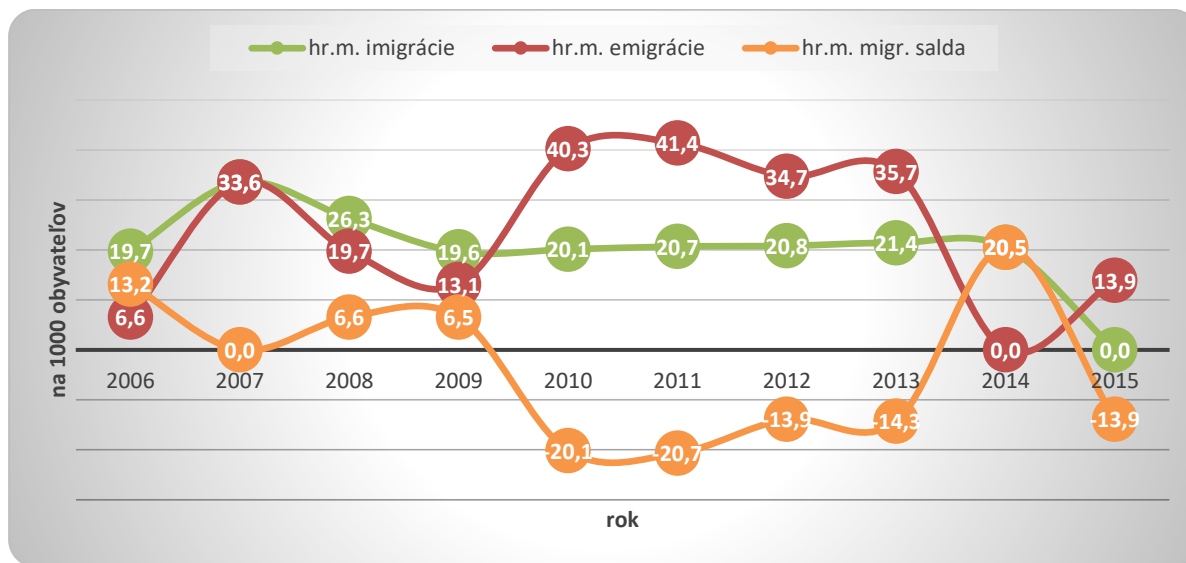
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Zatiaľ čo vývoj prirodzeného pohybu je v obci pozitívny, vývoj z hľadiska migračného pohybu je, naopak, negatívny. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 5,9 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo cca 3,6 osoby). V absolútnom vyjadrení sa počet prisťahovaných medziročne pohyboval v rozmedzí od 0 v rokoch 2006 a 2014 po 9 osôb v roku 2013. Hrubá miera imigrácie sa teda pohybovala v rozmedzí od 0,0 po 14,5 ‰.

Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala o niečo vyššie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 10,9 ‰ (v priemere cca 6,6 vysťahovaných osôb ročne). Tento ukazovateľ sa pohyboval v rozmedzí od 3,2 ‰ v roku 2013 (2 vysťahované osoby v danom roku), po 22,8 ‰ v roku 2014 (14 vysťahovaných), kedy bol najvyšší.

Výsledkom hore uvedených procesov bol nepriaznivý celkový vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -14 osôb v roku 2014 (migračný úbytok na úrovni -22,8 ‰) po +7 osôb v roku 2013 (migračný prírastok na úrovni 11,3 ‰). Za ostatných 10 rokov bolo migračné saldo kladné len 2x, raz bolo vyrovnané a v ostatných 7 rokoch bolo záporné. Jeho priemerná hodnota za celé hodnotené 10-ročné obdobie bola -5,0 ‰.

Graf 3 Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

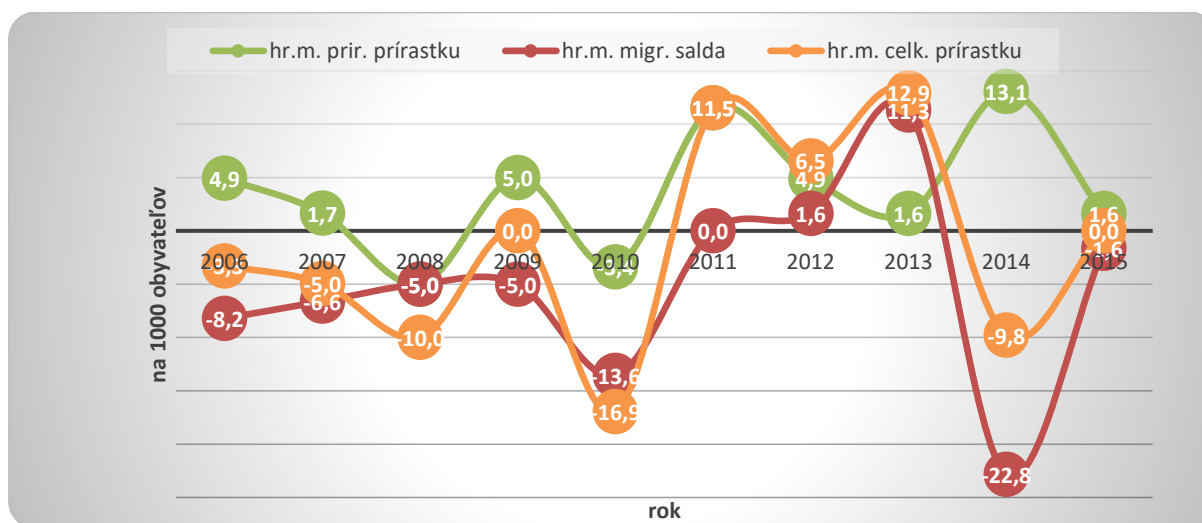

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas väčšiny hodnoteného obdobia kladné hodnoty (viac ľudí sa v danom roku narodilo ako ich zomrelo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov poväčšine rástol. Bilancia prirodzeného pohybu za celé hodnotené obdobie je teda kladná, na úrovni +22 osôb (tzn., že za posledných 10 rokov sa narodilo o 22 osôb viac ako ich zomrelo). Hr. m. migračného salda dosahovala naproti tomu väčšinou záporné hodnoty (znamenajúce migračný úbytok obyvateľstva). Celkovo je migračné saldo za hodnotené obdobie záporné, na úrovni -30 osôb (tzn., že za posledných 10 rokov sa z obce vysťahovalo o 30 osôb viac ako sa do nej prisťahovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je mierne negatívna bilancia celkového pohybu obyvateľstva Závadky v rokoch 2006 až 2015. Za posledných 10 rokov zaznamenala obec medziročný celkový úbytok obyvateľstva 5x, 2x bola bilancia vyrovnaná a len 3x obec zaznamenala celkový prírastok obyvateľov. Situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť mierne negatívne, keďže počet obyvateľov nerastie.

Graf 4 Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

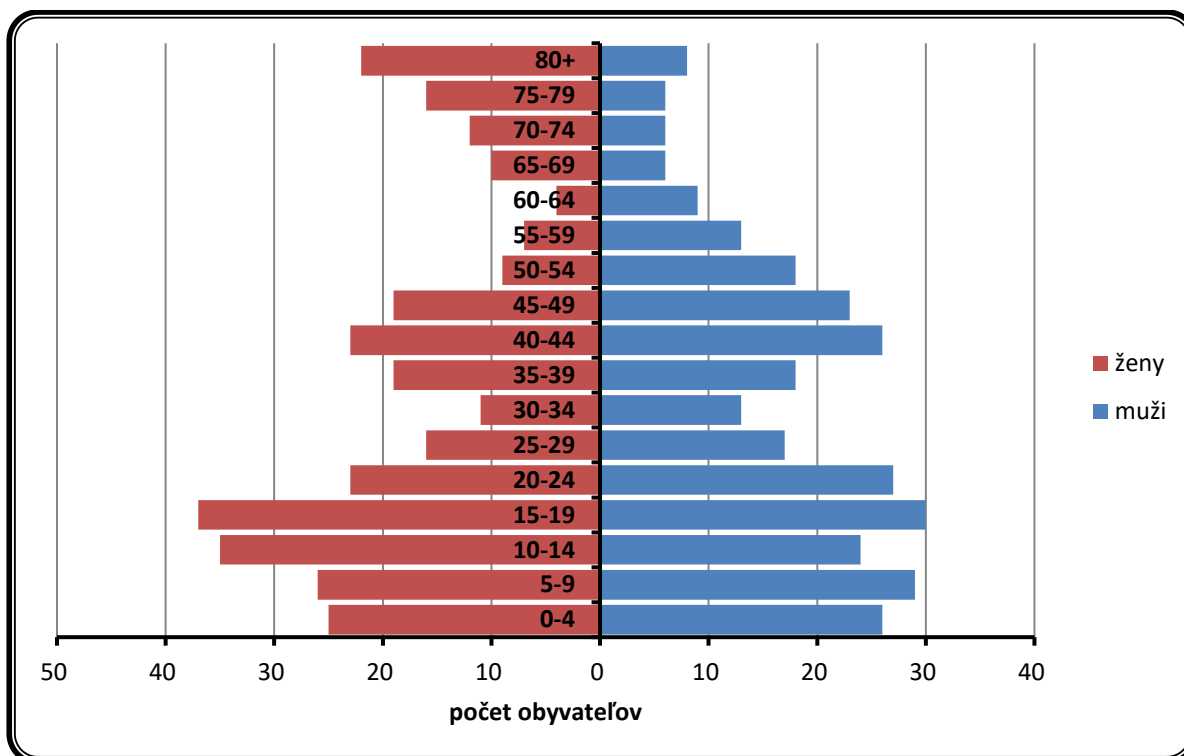

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Veková štruktúra

Vekovú pyramídu obyvateľstva Závadky možno charakterizovať ako stacionárny typ, keďže početnosť predreprodukčnej zložky obyvateľstva (0-14 r.) a poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva je takmer v rovnováhe (v pomere 165 ku 146 k 31.12.2015). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva majú (podľa poradia) vekové skupiny 15-19, 10-14 a 5-9 ročných. V nadväznosti na typ vekovej štruktúry možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) stagnovať.

Graf 5 Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2015

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín prevláda predproduktívna zložka obyvateľstva (0-14 r.) nad poproduktívnou (65+ r.), pričom podiel produktívnej zložky je 59,1 %.

Tabuľka 4 Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Závadka

k 31.12.2015	Počet obyvateľov	Veková štruktúra (počet)			Veková štruktúra (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Závadka	613	165	362	86	26,9	59,1	14,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesijná štruktúra

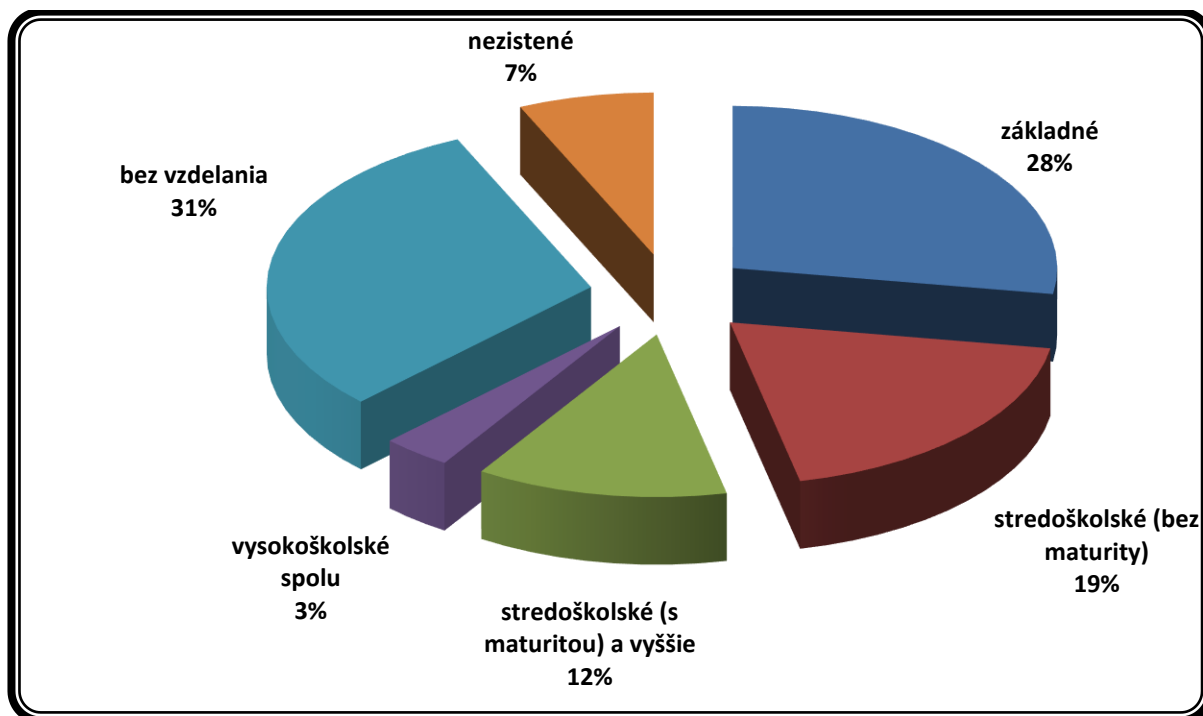
V národnostnom zložení obyvateľstva obce Závadka dominuje podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 slovenská národnosť so 71,5 % obyvateľov, výraznejšie zastúpenie má aj rusínska národnosť (20,5 %). K rómskej národnosti sa v tomto sčítaní prihlásilo len 0,7 % obyvateľov. Nepatrné zastúpenie má v obci aj ukrajinská (1,5 %) a česká (0,2 %) národnosť. U 5,8 % obyvateľov národnosť zistená nebola. Tieto údaje sú však výrazne skreslené, nakoľko v obci žije aj výrazná rómska komunita a tá sa v spomínanom sčítaní prihlásila k slovenskej národnosti. Podľa kvalifikovaného odhadu publikovaného v Atlase rómskych komunít z roku 2014, v roku 2013 žilo v obci Závadka približne 34,2 % (cca 200) obyvateľov rómskej národnosti (Mušinka a kol., 2014).

V konfesijnej štruktúre obyvateľstva výrazne dominuje gréckokatolícke vierovyznanie so 77,7 % obyvateľov, vyššie zastúpenie má aj pravoslávna cirkev (7,8 %) a rímskokatolícke vierovyznanie (5,1 %). Nepatrný podiel majú aj evanjelická cirkev augsburského vyznania, náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia, reformovaná kresťanská cirkev a cirkev adventistov siedmeho dňa. K žiadnemu náboženstvu sa nehlási 2,3 % obyvateľov obce a u 6,3 % obyvateľov príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2011).

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (SODB, 2011) má 28 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie a ďalších 31 % obyvateľov je dokonca bez vzdelania (v tom sú však zahrnuté aj deti do 16 rokov). Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) má 19 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 12 % obyvateľov Závadky. Vysokoškolské vzdelanie mali v roku 2011 tri percentá obyvateľov obce.

Graf 6 Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Poz.: v kategórii „bez vzdelania“ sú zahrnuté osoby s neukončeným základným vzdelaním a deti do 16 rokov
Zdroj: SODB 2011

Základné socioekonomické charakteristiky obyvateľstva

Miera ekonomickej aktivity (podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov na počte obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku) v obci Závadka je 44,8 %. Zo 188 ekonomicky aktívnych osôb bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 pracujúcich osôb (okrem pracujúcich dôchodcov) 103, pracujúcich dôchodca bol 1, na materskej dovolenke bolo 5 osôb a 76 obyvateľov bolo nezamestnaných. Medzi ekonomicky aktívne osoby sa zaraďujú aj vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch. V tejto kategórii sa nachádzali 3 osoby. Zo 606 obyvateľov obce bolo 137 dôchodcov (pracujúcich aj nepracujúcich spolu), čo predstavuje 22,6 % obyvateľstva. Ďalšiu viac ako jednu tretinu (37,5 %) všetkých obyvateľov tvorili deti do 16 rokov a študenti.

Tabuľka 5 Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity

			počet	podiel (%)
Osoby nezávislé	v tom:	ekonomicky aktívni	188	31,0
		rodičovská dovolenka	19	3,1
		nepracujúci dôchodcovia	136	22,4
		ostatní nezávislí	11	1,8
	nezávislé osoby spolu:		354	58,4
Osoby závislé	v tom:	deti do 16 rokov	196	32,3
		študenti stredných škôl	23	3,8
		študenti vysokých škôl	8	1,3
		ostatní závislí, nezistení	25	4,1
	osoby závislé spolu:		252	41,6
Obyvateľstvo spolu			606	100,0

Zdroj: SODB 2011

Zamestnanosť a mzdy

Ukazovateľ „odvetvie ekonomickej činnosti“ predstavuje druh výroby alebo činnosti podniku alebo iného subjektu, ktorú obyvateľ aktuálne alebo v poslednom pracovnoprávnom vzťahu vykonával. Vzťahuje sa na obyvateľov starších ako 16 rokov, ktorí už niekedy pracovali.

Podľa SODB 2011 najväčšiu časť zo 188 ekonomicky aktívnych obyvateľov Závadky predstavovali pracujúci v odvetví priemyselnej výroby (47 obyvateľov; 25 % z celkového počtu EAO). V poradí druhé a tretie najvýznamnejšie odvetvia v Závadke predstavujú odvetvia veľkoobchodu a maloobchodu (23 EAO; 12 %) a poľnohospodárstva, lesníctva a ťažby dreva (18 EAO; 10 %). V oblasti dodávky energií a odpadového hospodárstva nepracoval žiaden EAO.

Rovnako ako v iných obciach, aj v Závadke zohráva významnú úlohu v otázke zamestnanosti obyvateľstva dochádzka do zamestnania. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, viac ako polovica ekonomicky aktívnych obyvateľov (53,19 %) musí za prácou dochádzať mimo obec svojho bydliska.

Tabuľka 6 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti ¹	Počet EAO		
		z toho dochádza do zamestnania	podiel dochádzajúcich do zamestnania v danom odvetví (%)
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a ťažba dreva, rybolov	18	11	61,11
Priemyselná výroba, iná ťažba a dobývanie	47	27	57,45
Dodávka energií, odpadové hospodárstvo	0	0	-
Stavebníctvo	10	4	40,00
Veľkoobchod, maloobchod	23	8	34,78
Doprava a skladovanie	4	3	75,00
Ubytovacie a stravovacie služby	8	2	25,00
Činnosti v oblasti nehnuteľností, financií, poisťovania, informácií a komunikácie	7	2	28,57
Odborné, vedecké a technické činnosti	1	0	0,00
Administratívne a podporné služby	6	3	50,00
Verejná správa a obrana	12	9	75,00
Vzdelávanie	9	7	77,78
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	12	8	66,67
Ostatné činnosti spolu	8	7	87,50
Nezistené	23	9	39,13
Spolu	188	100	53,19

Zdroj: SODB 2011

Najdôležitejším miestom dochádzky za prácou bolo pre obyvateľov Závadky v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 mesto Spišská Nová Ves, do ktorého dochádzalo za prácou 24 obyvateľov. V menšom počte odchádzali obyvatelia obce za prácou aj do Nálepky (10 obyvateľov). Do inej obce v rámci okresu Gelnica odchádzalo celkovo 11 osôb, do iných okresov v rámci SR celkom 37 osôb a do zahraničia 11 ekonomicky aktívnych obyvateľov Závadky.

Jednou z dôležitých charakteristík pracovného trhu a zároveň významným ukazovateľom vyspelosti/zaostalosti regiónu je nastavenie výšky miezd v danom regióne. Obec leží v okrese Gelnica a, ako napovedá tabuľka nižšie, tento okres patrí z hľadiska výšky priemerných nominálnych mesačných miezd zamestnancov medzi výrazne podpriemerné okresy Košického kraja. Navyše, vo všetkých okresoch, s ktorými gelnický okres bezprostredne susedí, bola táto mzda vyššia ako priemerná mzda v okrese Gelnica.

Možno teda konštatovať, že makropoloha Závadky (v mierke celého Slovenska) je nepriaznivá (nakolko obec leží na východe SR, v regióne s nízkymi mzdami v porovnaní s celou SR) a rovnako je nepriaznivá aj mezopoloha obce (v mierke východného Slovenska), keďže priemerná mzda vo všetkých okolitých okresoch je vyššia ako v okrese Gelnica.

¹ kvôli zjednodušeniu a prehľadnosti sú niektoré odvetvia v danej tabuľke oproti klasifikácii SK NACE Rev.2 spojené

Nízka úroveň priemernej nominálnej mesačnej mzdy (v celoslovenskom meradle) podporuje emigráciu obyvateľstva z obce za lepšími ekonomickými podmienkami do iných (najmä do Košíc a do západných) regiónov SR.

Tabuľka 7 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (EUR)

	2011	2012	2013	2014	2015
okres Gelnica	598	620	670	691	699
okres Spišská Nová Ves	726	752	746	799	812
okres Prešov	767	774	785	847	875
okres Rožňava	802	818	796	847	867
okres Košice-okolie	775	801	762	819	862
Košický kraj	848	851	855	908	945
Prešovský kraj	697	715	721	767	799
Slovenská republika	853	881	891	957	993

Poz.: údaje za podniky s 2 a viac zamestnancami

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza STATdat

V ostatných 10-15 rokoch, najmä v súvislosti s nástupom informačného veku a masívnym rozvojom informačno-komunikačných technológií, sa na trhu práce (predovšetkým na primárnom²) čoraz väčší dôraz kladie na digitálne zručnosti zamestnancov. Schopnosť osôb uplatniť sa na trhu práce je vo výraznej miere determinovaná úrovňou ich počítačových znalostí. Z tohto aspektu je digitálna gramotnosť obyvateľov Závadky v porovnaní s inými obcami na nízkej úrovni. Najmenší podiel obyvateľov ovláda prácu s tabuľkami (100 – 17 % trvalo bývajúcich obyvateľov). Prácu s elektronickou poštou ovláda 20 % (123 osôb), prácu s textom 24 % (145 osôb) a prácu s internetom 28 % (168 osôb) trvalo bývajúcich obyvateľov obce. Ozajstný počet obyvateľov ovládajúcich/neovládajúcich prácu s počítačom sa však môže ešte líšiť, nakoľko cca 17 % obyvateľov neuviedlo svoje digitálne schopnosti.

Tabuľka 8 Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí

Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	práca s textom			práca s tabuľkami		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
	145	364	97	100	391	115
	práca s elektronickou poštou (e-mail)			práca s internetom		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
606	123	371	112	168	343	95

Zdroj: SODB 2011

² Na základe teórie duálneho trhu práce rozlišujeme primárny a sekundárny trh práce. Na primárnom trhu práce sú lepšie a výhodnejšie pracovné príležitosti s vyššou prestížou, poväčšine lepšie pracovné podmienky, možnosti profesionálneho rastu a vyššie mzdy. Na sekundárnom trhu práce sú pracovné miesta s nižšou prestížou, nižšou mzdovou úrovňou a nižšie sú aj kvalifikačné nároky na pracovníkov. Poväčšine sa tu jedná o „manuálnu“ prácu.

Nezamestnanosť

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci v ostatnom období pohybuje v rozmedzí od 2 po 53. Miera nezamestnanosti sa teda v obci za ostatných 7 rokov pohybovala v rozpätí od 1,1 % (2012) po 28,2 % (2011). Pre porovnanie, k 31.12.2015 bola miera nezamestnanosti v okrese Gelnica 23,8 %, v Košickom kraji bola na úrovni 17,3 % a v Slovenskej republike 12,4 %. V okolitých okresoch bola nasledovná: Sp. Nová Ves 18,2 %, Prešov 14,6 %, Rožňava 26,0 % a Košice-okolie 19,7 %.

Tabuľka 9 Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet UoZ	38	45	53	2	35	33	37
Miera nezamestnanosti (%)	20,2	23,9	28,2	1,1	18,6	17,6	19,7

Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Na konci druhého kvartálu 2016 bolo v obci Závadka prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 27 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 8 mužov (29,6 %) a 19 žien (70,4 %). Z hľadiska vekovej štruktúry tvorili najvyšší podiel medzi UoZ uchádzači vo vekovej skupine 40-49 r.

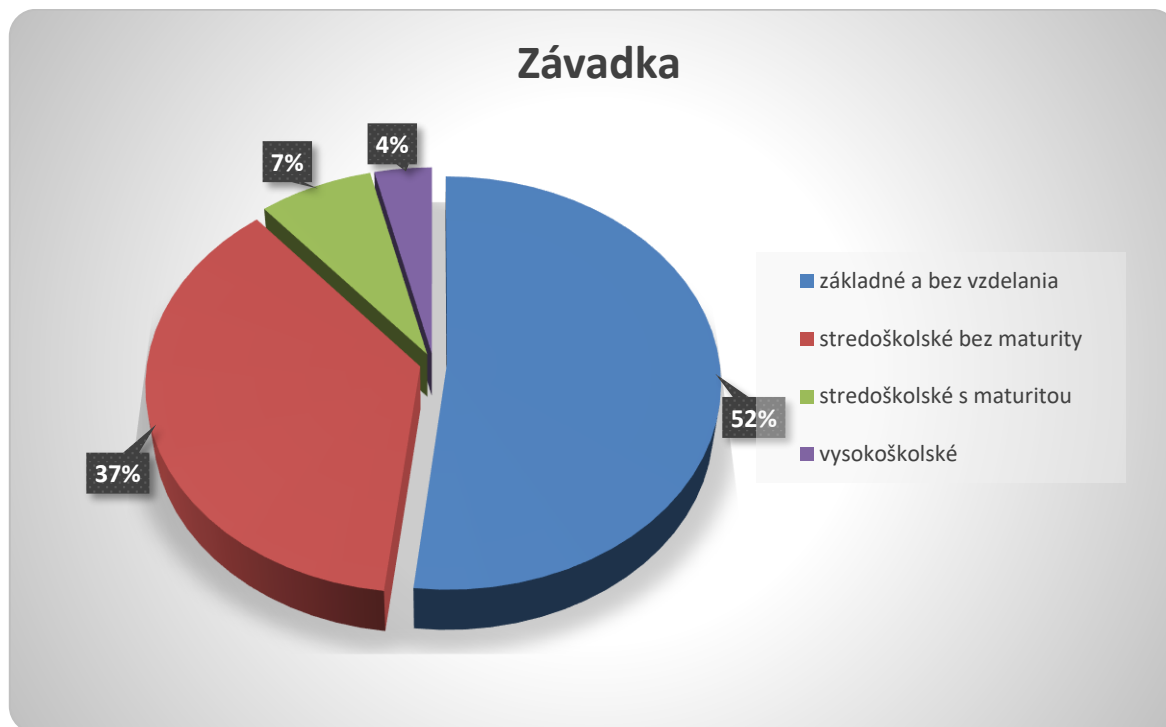
Tabuľka 10 Štruktúra UoZ podľa veku k 31.3.2015

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
1	3,7	2	7,4	5	18,5	15	55,6	4	14,8	0	0,0	27	100,0

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Závadke veľmi nepriaznivou skutočnosť, že z 27 uchádzačov o zamestnanie na konci druhého kvartálu 2016 bolo až 52 % UoZ s najvyšším ukončeným základným vzdelaním alebo bez vzdelania.

Graf 7 Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 30.6.2016

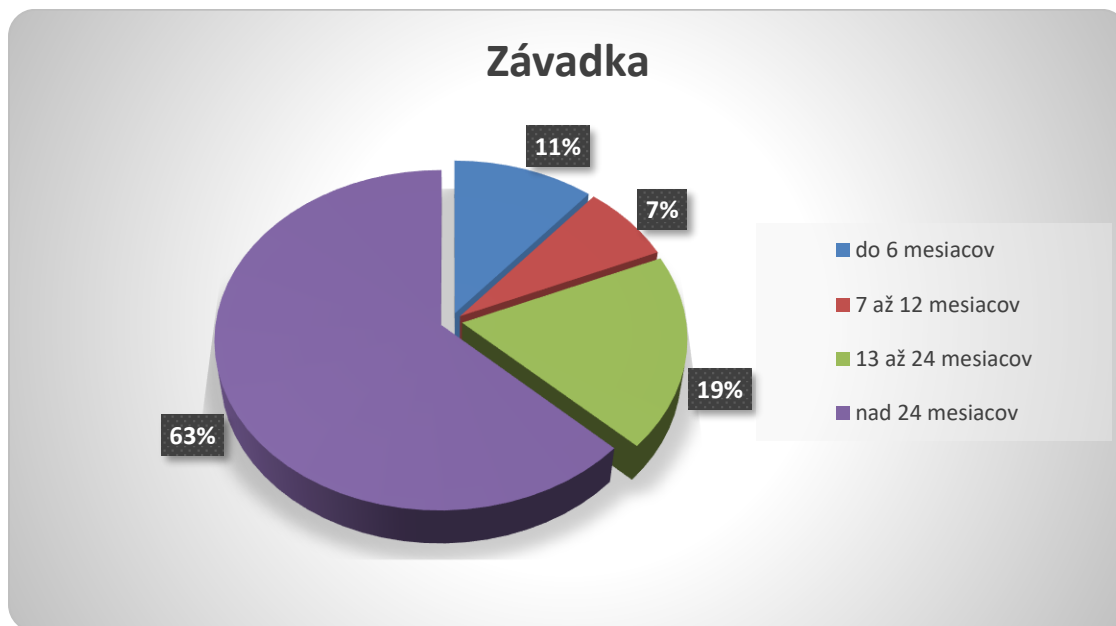

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomického a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (do 6 mesiacov) pohybuje na úrovni cca 38 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 16 % a podiel dlhodobo nezamestnaných okolo úrovne 46 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Závadke bol podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) k 30.6.2016 až 82 %, pričom až 63 % z celkového počtu UoZ je nezamestnaných dokonca viac ako 2 roky.

Graf 8 Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 30.6.2016

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie pred tým, než sa stal nezamestnaným. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú v Závadke osoby bez pracovného zaradenia (11 z 27 UoZ; 40,7 %). To sú najmä tie osoby, ktoré predtým nikde nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.). Druhú najvýznamnejšiu skupinu tvoria pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (8 UoZ z 27; 29,6 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi a pod.).

1.1.5. Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu v Závadke je menej priaznivá, keďže len 2/3 bytov majú v obytnej jednotke tečúcu vodu (90 zo 136). V obci sa nachádzajú najmä stredne veľké byty, keďže najviac bytov má 3 obytné miestnosti (47 zo 136). Väčšina bytov v obci, ktorých vek je známy, bola postavená počas socializmu (je však nutné poznamenať, že až u 66 bytových jednotiek nie je ich vek známy).

Tabuľka 11 Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody

	byty obývané vlastníkom	družstevné byty	byty v nájme	iná forma vlastníctva bytu	nezistené	Spolu
v obytnej jednotke je tečúca voda	87	0	0	3	0	90
v obytnej jednotke nie je tečúca voda	42	0	0	0	0	42
nezistené	4	0	0	0	0	4
Byty spolu	133	0	0	3	0	136

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 12 Byty podľa obytných miestností

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu bytov
17	30	47	27	15	0	136

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 13 Byty podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1990	1991-2000	2001-2011	nezistené	spolu
počet bytov	23	15	79	9	4	66	196

Zdroj: SODB 2011

1.1.6. Dopravná infraštruktúra

Cestná sieť

Obec Závadka leží na ceste III. triedy č. 3277, ktorá sa v Nálepke napája na cestu II. triedy č. 546 (táto cesta vedie od Prešova cez Margecany, Gelnicu, Nálepko až k ceste II/533, kde sa na ňu napája a ďalej vedie do Spišskej Novej Vsi).

Dostupnosť k najdôležitejším mestám je prostredníctvom cestnej siete (osobným autom) nasledovná:

Tabuľka 14 Dostupnosť k najdôležitejším mestám z obce Závadka

Trasa	Dĺžka (km)	Čas v min.
Závadka - Gelnica	40	44
Závadka - Prakovce	32	34
Závadka - Medzev	55	61
Závadka – Moldava nad Bodvou	70	78
Závadka – Spišská Nová Ves	25	29
Závadka - Košice	79	85
Závadka - Prešov	90	76
Závadka – Banská Bystrica	167	144
Závadka - Bratislava	379	256

Zdroj: <http://mapa-mapy.info.sk>

Z aspektu pripojenia obce na medzinárodné a rýchlostné cestné a železničné komunikácie je poloha Závadky veľmi nevýhodná - najvýznamnejšia cestná komunikácia SR – diaľnica D1 je od obce veľmi vzdialená a najbližšie napojenie na ňu je až pri Levoči alebo pri Spišskom Štvrtku.

Železničná doprava

Železničná doprava v obci Závadka nemá zastúpenie, katastrom obce neprechádzajú železničné trate. Obyvatelia obce Závadka majú k dispozícii najbližšiu železničnú stanicu v Nálepkove. Jedná sa o jednokoľajovú neelektrifikovanú trať na trase Margecany – Zvolen, ktorá má z celoslovenského významu len druhoradý význam avšak disponuje veľkým potenciálom pre cestovný ruch.

Hlavná železničná trať Slovenska prechádza najbližšie k obci Závadka cez Spišskú Novú Ves (tu však nezastavujú rýchlostné vlaky, najbližšia zastávka pre IC vlaky je až v Poprade).

Letecká doprava

Najbližšie medzinárodné letisko je v Košiciach, ktoré je druhé najväčšie letisko na Slovensku. Poloha letiska je asi 6 km južne od centra mesta Košice. Letisko vzniklo v roku 1952 ako letisko vtedajších Československých aerolínii a bolo riadené vtedajšou vládou. V roku 1994 prevzala kontrolu nad letiskami Bratislava, Košice, Piešťany, Poprad-Tatry a Sliač Slovenská správa letísk so sídlom v Bratislave, ktorá i v súčasnosti dohliada na činnosť jednotlivých letísk na Slovensku.

Menšie letisko sa nachádza v Poprade, odkiaľ však lieta len málo pravidelných liniek a kde sa uskutočňujú poväčšine len charterové lety.

Statická doprava

Väčšina obyvateľov obce má parkovanie riešené priamo vnútri pozemku rodinného domu, prípadne na kraji cestnej komunikácie.

Pešia doprava

V obci absentuje sieť chodníkov, čo je do značnej miery spôsobené priestorovou dispozíciou miestnych komunikácií a domovej zástavby. Za najproblematickejší úsek je považovaný úsek popri hlavnej ceste, kde sa chodci pohybujú po krajnici, čo je z dlhodobého hľadiska neprijateľné.

1.1.7. Základná technická infraštruktúra

V Závadke je vybudovaný verejný vodovod, prevádzkovateľom ktorého je obec. Kanalizačná sieť sa vzhľadom k extrémnej finančnej náročnosti takejto investície buduje v obci postupne. V súčasnosti (2017) je hotových cca 30 % splaškovej kanalizácie, zatiaľ však budovy na kanalizáciu napojené nie sú. Odpadové vody sú v obci likvidované prostredníctvom domových žump. Obec nie je plynofikovaná, na vykurovanie budov sa vyžíva tuhé palivo. Celá obec je plne elektrifikovaná, funguje tu taktiež verejné osvetlenie a obecný rozhlas. Dostupný je mobilný signál a tiež internetové pripojenie.

Tabuľka 15 Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	nie
ČOV	nie
plyn	nie
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

1.1.8. Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby

Zdravotná starostlivosť je obyvateľom obce Závadka poskytovaná najmä v ambulanciách nachádzajúcich sa v Nálepkove, kde je pre obyvateľov dostupná aj lekáreň. Špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najmä v Gelnici a v Spišskej Novej Vsi, v ktorej je lokalizovaná aj nemocnica. Pre obyvateľov obce je k dispozícii predajňa zmiešaného tovaru. V Závadke funguje aj Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý sídli v spoločnej budove s obecným úradom. Najbližšia pobočka banky a zdravotnej poisťovne sa nachádza v Gelnici.

Tabuľka 16 Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2016)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnej služby	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	nie
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor	áno

Zdroj: Obecný úrad

Okrem vyššie uvedených základných zariadení a služieb sociálnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti je pre obyvateľov Závadky prostredníctvom miestnych podnikateľských subjektov dostupných viacero rôznych služieb: elektromontážne práce, služby v poľnohospodárstve, záhradníctve, lesníctve a poľovníctve, výroba drevárskych výrobkov, zväračské práce, pomocné stavebné práce, dokončovacie stavebné práce a iné.

1.1.9. Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V Závadke sa nachádza základná škola pre 1.-4. ročník a tiež materská škola, ktoré sídlia v zrekonštruovanej budove v centrálnej časti obce pri gréckokatolíckom kostole. Žiaci 5. až 9. ročníka navštevujú základnú školu v Nálepkove. Športovú činnosť v obci zabezpečuje futbalový klub TJ Slovan Závadka.

Kultúrny život v obci nie je veľmi bohatý, napriek tomu sa tu však niekoľko kultúrno-spoločenských podujatí počas roka koná. Druhú nedeľu v máji sa konajú oslavy pri príležitosti Dňa matiek, v októbri samospráva obce organizuje pre dôchodcov kultúrny program a v období pred Vianocami sa zvykne konať Vianočná akadémia. Z pohľadu rozvoja kultúry a tradícií má veľký význam predovšetkým ochotnícky ľudový spevácky súbor Závadčan, ktorý v obci pôsobí pod vedením Alžbety Bučkovej. Tento folklórny súbor sa pravidelne zúčastňuje rôznych folklórnych podujatí. Významným podujatím sú aj „Spišské klapancie“, čo je súťaž v prerozprávani vtipnej príhody, organizovaná Spišským osvetovým strediskom (OMI, 2015, www.zavadkanaspisi.ocu.sk).

Tabuľka 17 Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	nie
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	nie
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Športový klub	áno
Folklórny súbor	áno		

Zdroj: www.zavadkanaspisi.ocu.sk

Podobne ako je tomu v iných vidieckych obciach, aj v Závadke má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie.

V obci sa nachádzajú dva kostoly. **Gréckokatolícky kostol (cerkov) je zasvätený Archanjelovi Michalovi.** Tento kostol je vyhlásený za kultúrnu pamiatku. Pôvodne bol drevený, postavený bol v rokoch 1775 – 1778. Neskôr bol pôvodný kostol prestavaný na kamenný a v roku 1925 bol aj tento zbúraný – obyvatelia obce sa ho rozhodli zväčšiť. Z pôvodného kostola sa tak zachovala veža a krypta (nachádzajúca sa pod kostolom). V gréckokatolíckom kostole sa nachádzajú tri zvony (OMI, 2015). **Druhým kostolom je pravoslávny Chrám narodenia svätého Jána Krstiteľa.**

1.1.10. Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 18 Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo matričného úradu	Nálepkovo
Sídlo pracoviska daňového úradu	Gelnica
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Nálepkovo
Sídlo Okresného súdu	Spišská Nová Ves
Sídlo Okresného úradu	Gelnica
Sídlo Územnej vojenskej správy	Košice
Sídlo pobočky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Spišská Nová Ves, pracovisko Gelnica

Zdroj: vlastné spracovanie

Elektronické služby

V rámci elektronických služieb obecného úradu Závadka, ktoré sú poskytované obyvateľom, je v súčasnosti celá ponuka koncentrovaná na internetovú stránku obce Závadka www.zavadkanaspisi.ocu.sk, kde je možné nájsť všetky potrebné informácie.

Najbližšie Dátové centrum obcí a miest sa nachádza v okresnom meste Gelnica, ktorého cieľom je sprístupniť poskytovanie elektronických služieb občanom na úrovni regionálnej a miestnej samosprávy a zároveň zabezpečiť výkon verejnej moci elektronicky v súlade so zák. č. 305/2013 Z.z. o e-Governmente.

1.1.11. Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západo-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západo-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja).

Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá³ (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod). Makropolohová atraktivita obce Závadka, ležiacej v horskom prostredí východného Slovenska s veľmi slabou dopravnou infraštruktúrou, je teda z aspektu jej potenciálu pre pritiažnutie investícií do priemyselnej výroby takmer nulová, keďže ekonomicky najrozvinutejšie regióny krajiny sa nachádzajú najmä na západe.

Mezopoloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centrámi a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre nadregionálneho významu je taktiež nevýhodná. Výraznejšie ekonomické centrum najbližšie k Závadke predstavuje mesto Spišská Nová Ves (hoci obec leží v okrese Gelnica). Aj keď obec leží od tohto mesta vo vzdialenosti len menej ako 30 km, cesta prostriedkami hromadnej dopravy trvá takmer 1 hodinu. Stále však platí, že z hľadiska dennej dochádzky do zamestnania je pre obyvateľov Závadky stále výhodnejšie dochádzať do Sp. Novej Vsi ako do Gelnice.

Ak rozdelíme ekonomické činnosti na poľnohospodárstvo, priemysel a služby, tak najväčší potenciál pre pritiažnutie prípadných investícií má obec z dôvodu svojej polohy v horskom prostredí najmä do nejakého zariadenia cestovného ruchu.

V priemyselnej výrobe prichádza do úvahy podnik na spracovanie drevnej hmoty, príp. na výrobu výrobkov z dreva.

Organizačná štruktúra ekonomiky

K 31.12.2015 bolo v Závadke v registri štatistických jednotiek vedených celkom 30 právnych subjektov. Z tohto počtu bolo 97 % podnikateľských subjektov. Spomedzi všetkých právnych subjektov bolo 10 % právnických osôb (3 subjekty) a 90 % (27 subjektov) súkromne podnikajúcich fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského oprávnenia (slobodné povolania, samostatne hospodáriaci roľníci).

V štruktúre právnických osôb mali prevahu právnické osoby ziskové nad neziskovými. V kategórii fyzických osôb – podnikateľov dominujú, prirodzene, živnostníci (avšak ich celkový počet každoročne, pravdepodobne aj z dôvodu nepriaznivej politiky zo strany vlády voči nim v podobe neustáleho zvyšovania odvodového zaťaženia až do roku 2015, klesal). V obci dlhodobo pôsobí 10 samostatne hospodáriacich roľníkov.

³ Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom región Šariša patrí práve do tej chudobnejšej časti.

Tabuľka 19 Subjekty podľa právnej formy v obci Závadka

k 31.12.	Subjekty spolu	v tom: Právnické osoby			v tom: Fyzické osoby-podnikatelia			
		spolu	ziskové ¹	neziskové	spolu	živnostníci	SHR ²	SP ³
2010	42	5	0	5	37	27	10	0
2011	40	5	0	5	35	25	10	0
2012	38	5	0	5	33	23	10	0
2013	38	5	0	5	33	23	10	0
2014	37	7	3	4	30	20	10	0
2015	30	3	2	1	27	23	_ ⁴	_ ⁴

¹Právnické osoby, vykonávajúce sústavnú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, podnikajúce podľa obchodného zákonníka, príspevkové organizácie vytvárajúce zisk, spoločenstvá vlastníkov pozemkov

²Samostatne hospodáriaci roľníci

³Slobodné povolania (lekári, audítori, advokáti, komerční právnici...)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Podnikateľské prostredie je závislé od živnostníkov a podnikov, pričom tieto sú hlavným zdrojom ekonomickej výkonnosti a tvorby nových pracovných miest.

Podľa právnej formy v štruktúre podnikateľských subjektov v obci dominujú (prirodzene) živnostníci, ktorí v roku 2015 tvorili približne 79 % podiel spomedzi všetkých podnikateľských právnych subjektov.

Živnostníci sú fyzické osoby podnikajúce podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov na základe živnostenského listu alebo koncesie. Vhodným ukazovateľom, vyjadrujúcim ochotu obyvateľov k samozamestnávaniu, je miera podnikateľskej aktivity, vyjadrená počtom živnostníkov na 1000 obyvateľov.

V Závadke bola v roku 2015 zaznamenaná miera podnikateľskej aktivity na úrovni 38 živnostníkov na 1000 obyvateľov. Pre porovnanie, počet živnostníkov na 1000 obyvateľov sa v Slovenskej republike pohybuje okolo úrovne 70, v Bratislavskom kraji 100 (najviac medzi kraji), v Banskobystrickom kraji 60 (najmenej medzi kraji).

V rámci okresov Slovenska sa hodnota tohto ukazovateľa pohybuje v rozmedzí od približne 40 živnostníkov na 1000 obyvateľov v najzaostalejších okresoch ako Revúca a Rimavská Sobota po cca 140 živnostníkov na 1000 obyvateľov v najrozvinutejších okresoch – teda v mestských okresoch Bratislavy. Možno teda konštatovať, že ochota obyvateľov Závadky k samozamestnávaniu (ochota podnikáť) je na veľmi nízkej úrovni.

Poľnohospodárstvo, lesné a pozemkové hospodárstvo, priemysel

Kataster obce Závadka má v porovnaní s inými obcami výrazne väčšiu rozlohu, pričom najrozsiahlejšiu časť jeho územia zaberajú lesné pozemky.

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce dominujú trvalé trávne porasty (680,1 ha), malú časť plochy zaberá aj orná pôda (31,1 ha) .

V poľnohospodárskej výrobe má teda vzhľadom k rozsiahlym plochám trvalých trávnych porastov a horskému charakteru pozemkov priaznivejšie podmienky najmä živočíšna poľnohospodárska výroba (chov oviec).

V obci dlhodobo hospodári 10 samostatne hospodáriacich roľníkov, nepôsobí tu žiadny subjekt poľnohospodárskej veľkovýroby.

Tabuľka 20 Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2015; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
31,1	0,0	0,0	0,9	0,0	680,1	712,1
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy		zastavané plochy a nádvorcia		ostatné plochy	spolu
1 450,9	3,1		25,9		50,8	1 530,6
Celková výmera územia						2 242,8

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Veľkú časť rozlohy katastrálneho územia obce (65 %; 1 451 ha) zaberajú lesné pozemky, takže tu existujú vhodné podmienky pre výkon poľovníctva. Poľovný revír obhospodaruje miestne Združenie poľovníkov pri združení urbárikov pozemkové spoločenstvo Závadka. Toto poľovnícke združenie má sídlo v Nálepkove a jeho poľovným revírom sú okrem Závadky aj obce Rudňany a Hnilčík. Lesné a pozemkové hospodárstvo v katastri Závadky realizuje urbariát Závadka, pozemkové spoločenstvo.

Priemyselná výroba sa v obci nenachádza.

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod.

Obec Závadka leží relatívne ďaleko od najatraktívnejšieho turistického regiónu v rámci Slovenska – Tatier a tiež Slovenského raja (v zmysle – ťažko očakávať, že turista, ktorý by chcel navštíviť TANAP alebo Slovenský raj, by sa ubytoval práve v Závadke, keďže priamo v týchto NP ležia obce s lepšou ponukou ubytovacích a stravovacích kapacít ako aj lepšou dostupnosťou turistických chodníkov).

Obec teda z hľadiska pritiahnutia turistov nemá veľmi výhodnú polohu, keďže významné oblasti cestovného ruchu v okolí – Tatranský národný park a Národný park Slovenský raj sú od obce značne vzdialené.

Bližšie k obci sú však niektoré významné kultúrnohistorické pamiatky, ako napr. súbor kultúrnych pamiatok UNESCO pod názvom „Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia“, do ktorého patrí centrum mesta Levoča s Chrámom svätého Jakuba, dielom Majstra Pavla z Levoče, Radnicou, Thurzovým

domom a ďalšími historickými stavbami na levočskom námestí, ďalej Spišský hrad, Spišská Kapitula, Spišské Podhradie a kostol sv. Ducha v Žehre.

V Kežmarku sa nachádza ďalšia lokalita UNESCO - evanjelický drevený artikulárny kostol Najsvätejšej Trojice, patriaci do súboru Drevených chrámov v slovenskej časti Karpatského oblúka.

Okrem pamiatok UNESCO sa v blízkom okolí Závadky nachádzajú pamiatkové rezervácie v Spišskej Kapitule (komplex cirkevných budov), v Levoči (námestie), Kežmarku (hrad, mestské hradby, unikátne námestie, evanjelické lýceum a ďalšie stavby) alebo v Spišskej Sobote (námestie).

Lokalizačné predpoklady rozvoja CR priamo v katastri obce Závadka sú na slabej úrovni. V obci je malá ponuka stravovacích a ubytovacích služieb pre turistov ako aj ponuka možností trávenia voľného času.

Katastrom obce vedie len zelená turistická trasa – hrebeňom Hnileckých vrchov. V blízkom okolí obce je však viacero iných peších i cyklistických turistických trás, ako aj možností trávenia voľného času (napr. zimná turistika – vleky v Nálepko, Hnilčíku, Poráči a pod., turistické zariadenia v Poráčskej doline, v neposlednom rade aj Slovenský raj a iné).

Z hľadiska prírodných predpokladov majú turisti v prírode v katastri obce Závadka a v jej bezprostrednom okolí možnosť najmä poľovania a hubárčenia.

1.1.12. Finančná analýza

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Prehľad majetku a zdrojov

Hodnota dlhodobého majetku obce Závadka k 31.12.2015 bola 1 523 949,94 eur. V dlhodobom majetku je teda viazaných 94 % zdrojov obce. Jeho výrazne dominantnú zložku (1 437 008,76 eur) tvorí dlhodobý hmotný majetok v podobe pozemkov a najmä stavieb, pomerne významné zdroje má obec aj v dlhodobom finančnom majetku (86 360,38 eur) – v realizovateľných cenných papieroch a podieloch. Obežný majetok k 31.12.2015 predstavoval 100 323,33 eur.

Na konci roku 2015 obec evidovala pohľadávky v celkovej výške 3 934,63 eur, pričom celú sumu predstavovali pohľadávky krátkodobé. Celkové záväzky obce k uvedenému dátumu boli vo výške 36 630,40 eur. Krátkodobé záväzky (voči dodávateľom, zamestnancom, poisťovniam, daňovému úradu a pod.) boli k 31.12.2015 vo výške 20 278,60 eur, dlhodobé záväzky vo výške 635,47 eur.

Tabuľka 21 Bilancia aktív a pasív k 31.12.2015 (eur; netto)

AKTÍVA	1 624 982,12	PASÍVA	1 624 982,12
Neobežný majetok spolu	1 523 949,94	Vlastné imanie	711 913,35
Dlhodobý nehmotný majetok	580,80	Výsledok hospodárenia	711 913,35
Dlhodobý hmotný majetok	1 437 008,76	-minulé roky	653 432,56
Dlhodobý finančný majetok	86 360,38	-účtovné obdobie	58 480,79
Obežný majetok spolu	100 323,33	Záväzky súčet	36 630,40
Zásoby	713,16	Rezervy	0,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0,00	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	15 716,33
Pohľadávky	3 934,63	Záväzky	20 914,07
Finančné účty	95 675,54	Bankové úvery a ostatné	0,00
Časové rozlíšenie	708,85	Časové rozlíšenie	876 438,37

Zdroj: Súvaha k 31.12.2015

Analýza príjmov a výdavkov

Celkové príjmy obce v roku 2015 boli 333 786,58 eur. Dominantnú zložku tejto sumy predstavovali vlastné príjmy obce vo forme podielových daní vo výške 181 745,87 eur, výnosy z poplatkov mala obec v roku 2015 vo výške 6 285,00 eur (spolu 188 030,87 eur).

Celkové výdavky obce v roku 2015 boli vo výške 275 304,13 eur. Najväčšiu časť tejto sumy tvorili osobné náklady (mzdy a odvody zamestnancov) vo výške 173 866,98 eur. Prevádzkové výdavky obce za spotrebované nákupy boli vo výške 53 726,73 eur a za spotrebované služby vo výške 26 605,91 eur. Tieto výdavky predstavujú finančné zdroje na bežný chod samosprávy, sú spotrebovávané bez toho,

aby prinášali priamy efekt pre rozvoj obce. V roku 2015 dosiahla obec Závadka kladný hospodársky výsledok vo výške 58 480,79 eur po zdanení.

Tabuľka 22 Náklady a výnosy v roku 2015

Náklady	eur
Spotrebované nákupy	53 726,73
Služby	26 605,91
Osobné náklady	173 866,98
Dane a poplatky	631,68
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	1 883,04
Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	11 849,42
Finančné náklady	1 740,37
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	5 000,00
Spolu	275 304,13
Výnosy	eur
Tržby za vlastné výkony a tovar	2 275,58
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	188 030,87
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	540,70
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	0,00
Finančné výnosy	9,12
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo VÚC	142 930,31
Spolu	333 786,58
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA po zdanení	58 480,79

Zdroj: Výkaz ziskov a strát obce Závadka k 31.12.2015

1.1.13. Finančné zdravie obce Závadka podľa spoločnosti INEKO

Spoločnosť INEKO hodnotí finančné zdravie obcí a VÚC podľa rôznych ukazovateľov. Finančné zdravie obce vypovedá o tom, do akej miery je hospodárenie udržateľné a hospodárenie spôsobuje, alebo nespôsobuje obci problémy. Finančné zdravie je vyjadrené číslom v intervale 0 (najhoršie) až 6 (najlepšie), nezávislé od roku, a počíta sa kombináciou piatich vybraných indikátorov finančnej stability: Základnej bilancie, Dlhovej služby, Celkového dlhu, Zväzkov neuhradených 60 a viac dní po lehote splatnosti a Okamžitej likvidity. Celkové finančné zdravie obce sa počíta ako vážený priemer zo

skóre, ktoré dosiahla každá z piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Závázky aspoň 60 dní po splatnosti, Okamžitá likvidita a Základná bilancia. Všetky zložky okrem Celkového dlhu majú váhu 1, Celkový dlh - má váhu 2.

Skóre za "dlhovú službu" v rámci finančného zdravia sa počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt dlhovej služby za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4, 3, 2 a 1. Ak nie je skóre za niektoré z týchto rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy. V druhom kroku sa pre túto priemernú hodnotu dlhovej služby vypočíta jej skóre v intervale 0 až 6, presne podľa metodiky pre výpočet skóre indikátora finančnej stability Dlhová služba.

Závadka

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

HODNOTENIE FINANČNÉHO ZDRAVIA (2012 - 2015)

HLAVNÉ INDIKÁTORY (2015)

			priemer samospráv SR
+ Základná bilancia	14,2 %	★★★★★	1,1 %
+ Dlhová služba	0,0 %	★★★★★	7,7 %
+ Celkový dlh	0,0 %	★★★★★	20,8 %
+ Závázky aspoň 60 dní po splatnosti	0,0 %	★★★★★	0,5 %
+ Okamžitá likvidita	471,8 %	★★★★★	193,3 %

Zdroj údajov: www.hospodarenieobci.sk

1.1.14. Ex-post hodnotenie obdobia 2007-2013

Miestna samospráva obce Závadka v období rokov 2007 až 2015 postupovala podľa cieľov stanovených v dokumente „**Podrobná stratégia ekonomického rozvoja Hnileckej doliny**“, ktorý bol vypracovaný Technickou univerzitou v Košiciach za finančnej podpory Nadácie otvorenej spoločnosti OSF pre skupinu obcí a miest Gelnického okresu (mikroregión Dolný Spiš). Zoznam projektových zámerov je uvedený v nasledujúcej tabuľke, ktorá predstavuje Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR (Podrobnej stratégie ekonomického rozvoja Hnileckej doliny) vrátane čerpania finančných prostriedkov z EÚ fondov a štátneho rozpočtu (ŠR).

Tabuľka 23 Projektové zábery obce Závadka v rámci dokumentu „Podrobná stratégia ekonomického rozvoja Hnileckej doliny“

Obec	Názov projektového zámeru	Žiadateľ a partneri	Vyhodnotenie
Závadka	Zriadenie vodohospodárskeho diela	obec Závadka, vodárenská spoločnosť	Vo výstavbe
	Výstavba multifunkčného objektu (obecný úrad, škôlka, škola 1-4)	obec Závadka,	Zrealizované
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	obec Závadka	V realizácii
	Cestné prepojenie miestnou komunikáciou Závadka - Markušovce	obec Závadka, obec Markušovce, urbariát, cirkvi, podnikatelia	V realizácii
	Ekofarmy	obec Závadka, urbariát, cirkvi, podnikatelia	Čiastočne zrealizované
	Rozvoj agroturistiky	obec Závadka, urbariát, cirkvi, podnikatelia	V realizácii
	Zmena energetickej koncepcie (veterné elektrárne, biomasa)	obec Závadka, urbariát, cirkvi, podnikatelia	Plánované
	Kanalizácia, ČOV	Vodárenská spoločnosť, obec Závadka, urbariát, cirkvi, podnikatelia	Vo výstavbe
	Rekonštrukcia cesty Závadka - Nálepko	Obec Závadka, Nálepko, KSK	Zrealizované

Zdroj: „Podrobná stratégia ekonomického rozvoja Hnileckej doliny“

Tabuľka 24 Projekty zrealizované v období rokov 2007 - 2014 prostredníctvom vlastných zdrojov obce

Názov projektu	Suma v EUR
Výstavba obecného úradu, požiarnej zbrojnice, obecnej knižnice	21 576,047
Výstavba vodovodu – kanalizácie a ČOV	150 995,736

Zdroj: Obec Závadka

V rámci analýzy bolo vykonané aj Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti projektov k termínu vypracovania PHSR, s cieľom analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. K termínu vypracovania PHSR neboli spracované žiadne projektové zábery.

1.2. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Analýza vonkajšieho prostredia obsahuje identifikáciu hlavných vonkajších faktorov územia, analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území a analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia.

1.2.1. Analýza väzieb územia obce Závadka

Obec Závadka z pohľadu prírodných daností a CR má jedinečnú geografickú polohu v atraktívnom vidieckom prostredí. Podľa Regionalizácie CR územie obce spadá do Spišského regiónu cestovného ruchu s vynikajúcimi prírodnými podmienkami a perspektívou formovania sa na úrovni medzinárodného významu. Vďaka svojej polohe v tichom prostredí vidieckeho osídlenia a atraktívnej prírody, je obľúbeným relaxačným zázemím pre chalupárov, turistov a návštevníkov najmä zo Spišskej Novej Vsi, Košíc a iných miest či okolitých obcí.

V rámci **okresu Gelnica** je obec Závadka súčasťou **Košického samosprávneho kraja**. Susedí s okresmi Spišská Nová Ves, Rožňava, Košice-okolie v rámci Košického samosprávneho kraja a s okresom Prešova v rámci Prešovského samosprávneho kraja. **Okres Gelnica zahrňuje 20 obcí, z toho 1 mesto a rozprestiera sa na 584,43 km², kde žije 31 772 obyvateľov.**

Obec Závadka sa nachádza cca 40 km od okresného centra Gelnica. Mesto je centrom regionálneho významu v rámci tretej skupiny a druhej podskupiny KURS 2001. Vzhľadom na svoju veľkosť je obec úzko spätá a závislá od svojho okolia. Taktiež svoj regionálny rozvoj plánuje v súlade s možnosťami a obmedzeniami v rámci okresu, nie individuálne.

Najväčší vplyv z hľadiska dochádzky do zamestnania na obec Závadka majú mestá Spišská Nová Ves, Gelnica a susedné obce, v ktorých pracuje podstatná časť obyvateľov obce.

Východiskovým dokumentom na riešenie územnej koncentrácie pre rozhodovanie o umiestňovaní Európskych štrukturálnych a investičných fondov je rozvoj územia sídelnej štruktúry definovanej v Konceptii územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS) v znení zmien a doplnkov č.1 KURS 2011, s definíciou centier a ťažísk osídlenia. Záväzná časť KURS v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č.1 KURS 2001, vyhodnotila dodržiavanie zásad a regulatív, ktoré boli schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1033 z 31. októbra 2001. V oblasti celoštátnych a nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry týkajúcich sa okresu Gelnica, sa jedná o podporovanie rozvoja centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu, medzi ktorými je zaradený aj okres Gelnica. V tomto zmysle ide o podporu gelnického ťažiska osídlenia a podporu rozvojovej osi druhého stupňa **Hornádsku rozvojovú os: Spišský Štvrtok – Spišská Nová Ves – Krompachy – Košice (v úseku Gelnica – Košice ako komunikačno-sídelnú os).**

Okres Gelnica bol v zmysle KURS 2001 a v rámci hospodárskej a sociálnej infraštruktúry a územného rozvoja Slovenska, postihnutý recesiou v poľnohospodárstve, kde pracovala značná časť obyvateľov. Absencia výrobnéj základne, jej malá diverzifikácia, nedostatočné infraštruktúrne napojenie vidieckych priestorov, výrazná miera nezamestnanosti a poloha mimo hlavných dopravných trás sú dôsledkom podpriemernej rozvinutosti hospodárskej a sociálnej infraštruktúry. V priebehu histórie bol okres Gelnica vždy okrajom záujmu, nemal významnú dopravnú polohu, ani vhodné prírodné podmienky na rozvoj poľnohospodárstva, nerozvinuli sa tu výrobné aktivity, mal (a čiastočne si zachoval) nadpriemernú natalitu a vyznačoval sa migráciou obyvateľov do väčších miest mimo okres.

Práve jeho „periférna“ poloha v rámci iných územných celkov nevyvolávala potreby napojenia jeho centier na hlavné ekonomické, dopravné, infraštruktúrne a iné siete Slovenska. Okres dosahoval podľa ukazovateľa počtu žiakov stredných škôl na 1 000 obyvateľov v šk. r. 2005/2006 hodnotu pod 40 žiakov stredných škôl na 1 000 obyvateľov. Podpriemerné hodnoty vykazuje i zdravotníctvo okresu. Je tu nedostatok praktických lekárov pre dospelých, taktiež pre deti a dorast, gynekológov a pôrodníkov, stomatológov.

Okres Gelnica **skončil v Indexe regionálneho podnikateľského prostredia na poslednom 79. mieste.** Z mála konkurenčných výhod prečnieva iba dostupnosť voľnej pracovnej sily. Vysoká nezamestnanosť v regióne negatívne reaguje na ponuku pracovného trhu - chýbajú hlavne kvalifikovaní pracovníci, ktorí odchádzajú za lepšími podmienkami za hranice okresu. Okres Gelnica má taktiež najhoršiu úroveň technológií na Slovensku. Najmenej sa tu využívajú motorové vozidlá. Najslabšia je úroveň vzdelania a znalosť cudzích jazykov. Úroveň konkurencie v priemysle a službách je najnižšia v štáte. Bariéry na zlepšenie podnikateľského prostredia sú tu najväčšie a okres má najmenej perspektívny potenciál rozvoja. Najväčším problémom je lokálna izolovanosť, lebo hoci leží v blízkosti významných trás (budúca diaľnica zo Žiliny do Prešova; plánovaná rýchlostná spojka z maďarskej po poľskú hranicu vedúcu cez Košice a Prešov), trpí hornatým profilom a zanedbanými miestnymi komunikáciami. Problémom je i dedičstvo z minulosti, nakoľko okres bol strediskom železnorudného baníctva a strojárkej výroby. Dnes sa už neťaží a obmedzené sú i kapacity iných výrobní. Regiónu chýbajú impulzy na ďalší rozvoj. Okrem skutočnosti, že okres trpí vysokou mierou nezamestnanosti a vysokým podielom MRK, je alarmujúce, že veľký podiel nezamestnaných dlhodobo nemá prácu a ani neprejavuje ochotu si ju nájsť. Pre potenciálnych zamestnávateľov je tu teda ťažko dostupná kvalifikovaná i nekvalifikovaná pracovná sila. Ani rekvalifikačné kurzy túto situáciu nezlepšujú lebo vedú k školeniam v málo žiadaných profesiách. Riešením by mohlo byť cielené sústredenie finančných prostriedkov na podporu malých a stredných podnikov. Budovanie cestných – nosných dopravných spojení zasiahne región priamo alebo sprostredkovane, čo môžu obce využiť na pritiahnutie investorov z rozvíjajúceho sa Prešova, či Košíc. Dôležité je zosúladiť programy rekvalifikácií s potrebami perspektívnych investorov. Samosprávy môžu tiež hľadať námety na rozvojové scenáre v spolupráci s okolitými okresmi.

Obec Závadka aktívne spolupracuje s ostatnými obcami okresu Gelnica v rámci Miestnej akčnej skupiny HNILEC, o.z., ktorá predstavuje verejno-súkromné partnerstvo, v ktorom majú svoje zastúpenie miestne komunity, podnikatelia, verejná správa, poľnohospodárske a lesnícke subjekty, mladí ľudia a iní dôležití aktéri na miestnej úrovni.

Členstvo obce Závadka v lokálnych, regionálnych a celonárodných záujmových združeniach a občianskych združeniach:

- ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska, Bezručova 9, 811 09 Bratislava
- ZMOHR – Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu, Obchodná 7, 055 01 Margecany
- MAS HNILEC, o.z., Obchodná 7, 055 01 Margecany

1.2.2. Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia

Medzi hlavné vonkajšie faktory regionálneho rozvoja v tomto prípade, by sme mohli zaradiť mobilitu práce a kapitálu a zodpovedajúcu vybavenosť infraštruktúrou. Regionálny rozvoj je teda spôsobený

predovšetkým vonkajšími impulzmi, pričom veľkú úlohu má lokalizácia pobočiek podnikov, prílev kapitálu, know-how, ako aj existencia vhodnej infraštruktúry a finančná motivácia, ktoré sa uskutočňujú prostredníctvom nadregionálnej úrovne, ako je príslušný štát alebo Európska únia.

Slovensko ako členský štát Európskej únie musí rešpektovať a prispôbovať svoje rozvojové ciele a zámery spoločnej európskej stratégie **Európa 2020**, ktorá stanovuje 5 cieľov pre EÚ do roku 2020:

1. Zamestnanosť
 - Zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov na 75%.
2. Výskum a vývoj
 - Zvýšiť úroveň investícií do výskumu a vývoja na 3% HDP.
3. Zmena klímy a energetická udržateľnosť
 - Znížiť emisie skleníkových plynov o 20% oproti úrovniam z roku 1990.
 - Získavať 20% energie z obnoviteľných zdrojov.
 - Dosiahnuť 20% nárast efektívnosti vo využívaní energie.
4. Vzdelávanie
 - Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 10%.
 - Min. 40% podiel obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním.
5. Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu
 - Min. o 20 mil. znížiť počet osôb, ktorým hrozí chudoba a sociálne vylúčenie.

Stratégia zároveň identifikovala nové mechanizmy na povzbudenie rastu a tvorby pracovných miest. Bližšie sa im venuje v **7 hlavných iniciatívach**:

Inteligentný rast

- Digitálna agenda pre Európu
- Inovácia v Únii
- Mládež v pohybe

Udržateľný rast

- Európa efektívne využívajúca zdroje
- Priemyselná politika vo veku globalizácie

Inkluzívny rast

- Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta
- Európska platforma na boj proti chudobe

Európska komisia zohľadnila tieto priority pre dosiahnutie dlhodobého rastu pre celú EÚ a v súčasnosti smeruje viac ako 30% rozpočtu EÚ do Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF), Európskeho sociálneho fondu (ESF) a Kohézneho fondu (KF). Tieto nástroje, známe ako štrukturálne fondy, pomáhajú zabezpečiť efektívne investovanie finančných prostriedkov s cieľom podporovať inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast predovšetkým v zaostávajúcich členských štátoch EÚ.

Financovanie z prostriedkov EÚ podporuje:

- vytváranie väčšieho počtu pracovných miest a zvyšovanie ich kvality,
- rozvoj nových technológií,
- špičkový výskum,
- vysokorýchlostný prístup na internet,
- inteligentnú dopravnú a energetickú infraštruktúru,
- energetickú efektívnosť a využívanie obnoviteľných zdrojov energie (OZE),
- rozvoj podnikania a
- zručnosti a odbornú prípravu.

Na rozvoj vidieckych oblastí v rámci EÚ sa zameriava politika rozvoja vidieka EÚ, ktorá je súčasťou spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (SPP). V súlade so stratégiou Európa 2020 a celkovými cieľmi politiky SPP boli pre rozvoj vidieka stanovené 3 dlhodobé strategické ciele:

1. podporovať konkurencieschopnosť poľnohospodárstva,
2. zabezpečovať udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a opatrenia v oblasti klímy a
3. dosiahnuť vyvážený územný rozvoj vidieckych hospodárstiev a komunít vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest.

Rozvoj vidieckych oblastí v jednotlivých členských štátoch EÚ je realizovaný prostredníctvom národných programov rozvoja vidieka, ktoré by mali rešpektovať nasledovné spoločné priority EÚ:

- podporovať prenos znalostí a inovácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach,
- zvyšovať životaschopnosť a konkurencieschopnosť všetkých typov poľnohospodárstva a propagovať inovačné technológie a udržateľné hospodárenie,
- podporovať organizáciu potravinového reťazca, dobré životné podmienky zvierat a riadenie rizík v poľnohospodárstve,
- obnovovať, zachovávať a posilňovať ekosystémy súvisiace s poľnohospodárstvom a lesníctvom,
- podporovať efektívne využívanie zdrojov a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmenám klímy a
- podporovať sociálne začlenenie, znižovanie chudoby a hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach.

Finančné prostriedky EÚ zamerané na rozvoj vidieka sú zabezpečené z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Spolu so štrukturálnymi fondmi EÚ (EFRR, ESF a KF) a Európskym námorným a rybárskym fondom (ENRF) spoločne predstavujú európske

štrukturálne a investičné fondy (ESIF). Z týchto fondov bude podpora EÚ na Slovensku financovaná prostredníctvom nasledovných operačných programov:

- OP Výskum a inovácie
- OP Integrovaná infraštruktúra,
- OP Ľudské zdroje,
- OP Kvalita životného prostredia
- Integrovaný regionálny OP,
- OP Efektívna verejná správa,
- OP Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka a
- OP Rybné hospodárstvo.

Medzi hlavné faktory rozvoja na národnej úrovni patria odporúčania a záväzky vyplývajúce z členstva SR v Európskej únii, ktoré sa stávajú súčasťou národnej legislatívy a prenášajú sa do programových dokumentov štátu. V rámci aktuálnej prípravy rozvoja územia je potrebné rešpektovať nasledovné odporúčania Európskej komisie, ktoré boli Slovensku predložené k programu stability SR.

- Dodržiavať požiadavky Paktu stability a rastu a udržiavať HDP v súlade so stanovenými cieľmi a zohľadňovať prípadné nepriaznivé hospodárske podmienky. Pokračovať v opatreniach dlhodobej udržateľnosti verejných financií s dôrazom na oblasť zdravotníctva (racionalizácia nemocničnej starostlivosti a riadenia a posilňovanie primárnej starostlivosti o zdravie obyvateľstva).
- Zlepšovať efektívnosť daňovej politiky so zameraním na posilňovanie kapacít auditu a výberu daní. Zamerať sa na efektívnosť zdaňovania nehnuteľností a prepojiť základ zdanenia nehnuteľností na skutočnú trhovú hodnotu nehnuteľností.
- Zvýšiť nezávislosť verejnej služby a zlepšiť riadenie ľudských zdrojov vo verejnej správe. Zamerať sa na posilňovanie analytickej kapacity verejných inštitúcií, prijímať opatrenia na boj proti korupcii a zvýšiť efektívnosť a kvalitu súdneho systému a verejného obstarávania.
- Zavádzať opatrenia pre zlepšenie podnikateľského prostredia s dôrazom na malé a stredné podniky. Zamerať sa na lepšie fungovanie trhu s energiou a preskúmať faktory vplyvajúce na vysoké sieťové poplatky za elektrinu s dôrazom pre priemyselných odberateľov. Naďalej rozvíjať energetické prepojenia so susednými krajinami.
- Zamerať sa na riešenie dlhodobej nezamestnanosti s dôrazom na mladých ľudí (preventívne opatrenia) a ženy s rodinnými povinnosťami (zamerať sa na zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov). Využívať nástroje podpory zamestnávania ako sú aktivačné práce, druhá šanca na vzdelanie, individuálne prispôsobovanie odborného vzdelávania s dôrazom na kvalitu. Zvýšiť kapacitu verejných služieb zamestnanosti so zameraním na správu prípadov, personalizované poradenstvo, aktiváciu nezamestnaných a posilniť prepojenie medzi aktiváciou a sociálnou pomocou.

- Zvyšovať kvalitu vyučovania na školách a zlepšovať učebné výsledky žiakov a študentov. Odborné vzdelávanie a prípravu poskytovať priamo na pracoviskách. Prispôbiť vytváranie študijných programov priamo orientovaných na výkon povolania. Zamerať sa na zvyšovanie kvality vedeckej základne a prepájať účinné odovzdávanie poznatkov z vedy a výskumu pre akademickú obec.
- Vytvárať systémové opatrenia pre zlepšenie prístupu ku kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu marginalizovaných skupín vrátane rómskych komunít a vytvárať podmienky pre ich širšiu účasť na odbornej príprave a vyššom vzdelávaní.

Zároveň pre SR vyplýva povinnosť dodržiavať záväzky k stanoveným termínom, ktoré jej vyplynuli pri vstupe do Európskej únie a to predovšetkým zamerané na zvyšovanie dostupnosti miestneho obyvateľstva ku kvalitnej pitnej vode prostredníctvom budovania verejných vodovodov a zvyšovanie počtu obyvateľov napojených na kanalizáciu prostredníctvom budovania verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Rozvoj v týchto oblastiach infraštruktúry bude preto patriť medzi podporované priority v závislosti od veľkosti územných aglomerácií a v závislosti od plánovacích dokumentov na regionálnej úrovni.

Ďalšiu oblasť predstavuje spoločné úsilie členských štátov EÚ znižovať emisie skleníkových plynov v záujme dosiahnutia záväzku EÚ znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2020 o 20%. Podporované budú rôzne ekologicky zamerané projekty spojené s využívaním obnoviteľných zdrojov energií alebo využívanie alternatívnych materiálov a technológií zameraných na zvyšovanie energetickej efektívnosti nielen v oblastiach ako doprava a priemysel ale tiež v poľnohospodárstve a lesníctve.

Realizácia národných projektov elektronizácie verejnej správy a rozvoja elektronických služieb bude spolu so zavádzaním inovácií a IKT a postupným zvyšovaním prístupnosti k širokopásmovému internetu aj vo vidieckych oblastiach vytvárať podmienky pre efektívny a kvalitný výkon služieb verejnej správy i samosprávy.

Národné projekty výstavby diaľnic, rýchlostných ciest vrátane postupnej modernizácie železničnej dopravy otvoria dlho očakávané kvalitné dopravné prepojenie východu a západu Slovenska. Východ SR s blízkym prepojením na Maďarsko, Poľsko a Ukrajinu tak konečne bude môcť ponúknuť investične zaujímavý potenciál vhodný aj pre významných tzv. strategických investorov, ktorí vytvárajú nové a dlhodobo stále pracovné príležitosti. Spolu so zámerom preferovať plánované investičné parky zameriavať sa na inovácie a informačné a komunikačné technológie s vysokou pridanou hodnotou môžu sa v okolí mesta Košice vytvárať vysoko kvalifikované pracovné miesta, ktoré môžu zastaviť dlhodobý odliv kvalifikovanej pracovnej sily a mladých ľudí z východu na západ.

1.2.3. Vplyv vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území

Definovaniu cieľov a vhodnej cesty k ich naplneniu, predchádza strategická analýza - identifikácia a zhodnotenie všetkých relevantných faktorov ovplyvňujúcich vývoj územia. Je teda potrebné dôkladne preskúmať či už vnútorné alebo vonkajšie prostredie, keďže na každý subjekt pôsobia priamo alebo nepriamo aj vonkajšie vplyvy. Najčastejšou metódou, ktorá prezentuje výsledky v maticovej schéme je matica STEEP. Ide o nástroj syntetický, ktorý zhromažďuje výstupy a závery predchádzajúcich analýz – analytickej časti, auditu zdrojov. Výsledky sú následne implementované do danej matice.

Tabuľka 25 STEEP analýza obce Závadka

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Informovanosť obyvateľstva a vzťah k masmédiám	Nové spôsoby prezentácie a komunikácie s občanmi	Posilňovanie väzieb medzi akademickou a podnikateľskou sférou	Existujúce environmentálne záťaž	Zameranie dotačných programov EU, SR a Košického kraja na podporu regionálneho rozvoja
Mobilita obyvateľstva	Rozvoj informačných a telekomunikačných technológií	Ekonomická situácia podnikateľov	Možnosti obnovy a tvorby životného prostredia	Podpora spolupráce v rámci verejného sektora a medzisektorovej spolupráce
Prirodzený a mechanický demografický vývoj populácie	Rozvoj šetrných foriem dopravy	Cena pracovnej sily	Podpora ochrany ŽP	Smerovanie dopravnej politiky SR a VUC KSK
Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	Rozvoj masmédií a nových pasívnych foriem zábavy	Trendy v lokalizačnom chovaní investorov	Politika ŽP	Smerovanie európskej a národnej regionálnej politiky

Zdroj: vlastné spracovanie

1.2.4. Súlad PHSR s inými rozvojovými dokumentmi

Plánovanie hospodárskeho a sociálneho rozvoja musí byť v súlade a nadväzovať na súbor národných, regionálnych i miestnych rozvojových dokumentov, ktoré v danom období špecifikujú rozvojové smerovanie nadradených územných celkov. Príprava rozvojovej stratégie na miestnej úrovni musí byť preto v súlade s miestnymi plánovacími dokumentami, pretože spolu predstavujú základné rozvojové piliere budúceho rozvoja územia. Okrem toho miestny rozvoj musí byť v súlade s plánovaným rozvojom mikroregiónu prípadne Miestnej akčnej skupiny (ak existujú resp. ak pripravujú spoločnú rozvojovú stratégiu).

Na regionálnej úrovni musí byť miestna stratégia zosúladená s rozvojovou stratégiou a cieľmi samosprávneho kraja vrátane iných platných regionálnych rozvojových koncepcií, programov alebo stratégií.

PHSR obce Závadka je spracovaný v súlade s rôznymi rozvojovými stratégiami a koncepciami na miestnej, regionálnej, národnej i nadnárodnej úrovni tak, aby nedochádzalo k žiadnym rozporom ale naopak, aby sa vzájomne dopĺňali a vo vzájomnom súlade prispievali k znásobovaniu rozvojového efektu obce.

Obec Závadka nemá spracovaný aktuálne platný územnoplánovací dokument.

Obec Závadka je členom občianskeho združenia MAS HNILEC, ktoré má spracovanú aktuálnu vlastnú komunitou riadenú integrovanú rozvojovú stratégiu (stratégia CLLD). PHSR obce Závadka je v súlade s miestnou aktuálne platnou stratégiou CLLD.

Počas spracovávanía PHSR bola nadviazaná úzka spolupráca so zástupcami jednotlivých sektorov (verejný, súkromný, občiansky) vrátane zapojenia partnerov, aktivistov miestnych záujmových združení a marginalizovaných komunít. PHSR tak zohľadňuje a je v súlade so všetkými miestnymi rozvojovými dokumentmi a to predovšetkým v nasledovných oblastiach:

- rozvoj miestnej ekonomiky a rast zamestnanosti v území,
- rast konkurencieschopnosti miestnych podnikateľov,
- rozvoj inovatívnych a kreatívnych nápadov a projektov,
- rozvoj malého podnikania a služieb v rôznych oblastiach,
- rozvoj turizmu – infraštruktúra, služby, propagácia,
- skvalitňovanie informovania obyvateľov
- rozvoj a skvalitňovanie verejnej infraštruktúry a služieb,
- rozvoj komunitného dialógu a spolupráce, komunitných a sociálnych služieb vrátane zapájania mladých ľudí a marginalizovaných skupín obyvateľov,
- rozvoj viac sektorových partnerstiev a spolupráce,
- skvalitňovanie a ochrana životného prostredia,
- využívanie a zveľaďovanie miestneho potenciálu (príroda, ľudia, tradície, história a pod.).

PHSR obce je v súlade s nasledovnými stratégiami alebo koncepciami na regionálnej alebo národnej úrovni, ktoré budú vplývať na konkrétny rozvoj územnej oblasti, ktorej súčasťou je aj územie obce:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja 2016 – 2022, ktorý je zameraný na „intenzívnu podporu tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity v Košickom kraji“ (základné poslanie – misia KSK). Základné strategické ciele sa zameriavajú na posilnenie regionálnej identity prostredníctvom tvorby pracovných miest, rozvoja vidieka, komunitného spôsobu života, rozvojom občianskej spoločnosti, sociálnych ľudských práv, dobrovoľníctva, kultúrneho a prírodného dedičstva a kvality života obyvateľov.
- Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 – 2020 sa vo svojich prioritných osiach zameriava na bezpečnú a ekologickú dopravu, ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám a zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie.
- Stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja slúži na podporu rozvoja kreatívnej ekonomiky s pozitívnym dopadom na zamestnanosť a kvalitu života v regióne. Vo svojich prioritných oblastiach sa zameriava na budovanie partnerstiev a rozvoj vzdelávania.
- Program budovania logistického centra pre agrokomodity v KSK je zameraný na podporu zvyšovania zamestnanosti a konkurencieschopnosti Košického kraja podporou priamej produkcie prvovýroby, tvorbu partnerstiev, dodávateľských reťazcov, registráciu miestnych agroproduktov, vzdelávací a školiaci proces, miestne značky a pod.
- Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020 sa zameriava na rozvoj vzájomnej spolupráce a partnerstiev pri využívaní vnútorného inovačného potenciálu, podporu

inovatívneho podnikania, skvalitňovania ľudských zdrojov a budovania regionálneho inovačného ekosystému európskeho významu.

- Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v podmienkach Košického kraja 2015 – 2020 sa v rámci svojich prioritných oblastí zameriava znevýhodnené skupiny na trhu práce, ich motiváciu, aktivizáciu, odborné vzdelávanie, inovatívne formy podnikania, využívanie vnútorného potenciálu územia a rozvoj informovanosti.
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR do roku 2020 stanovuje pre Košický kraj 3 základné prioritné oblasti: 1.-vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii, 2.-podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva efektívne využívajúceho zdroje a 3.-podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti zabezpečujúceho sociálnu a územnú súdržnosť.
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 sa zameriava na zvyšovanie konkurencieschopnosti cestovného ruchu pri lepšom využívaní jeho potenciálu so zámerom vyrovnávať regionálne disparity a vytvárať nové pracovné príležitosti. Dôraz bude kladený na kvalitu, inovácie, rozvoj podnikania v CR, širšiu účasť znevýhodnených občanov, rozvoj cykloturistiky, kúpeľníctva, rozvoj vzdelávania a partnerstiev, produktov a propagácie CR.
- Miestna Agenda 21 – Udržateľný rozvoj obcí a mikroregiónov na Slovensku sa zameriava na tvorbu partnerstiev, environment, miestny rozvoj a kvalitu života na vidieku, podporu miestnych iniciatív a zapájanie miestneho obyvateľstva a komunít do trvalo udržateľného rozvoja regiónov.

1.3. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

SWOT analýza bola spracovaná na základe výstupov analýzy vnútorného prostredia obce a taktiež názorov a podnetov miestnych občanov, ktorí sa zúčastnili pracovných stretnutí zameraných na identifikáciu silných a slabých stránok územia obce. Snahou bolo dosiahnuť viac sektorovú spoluprácu zapojením do prípravných prác na PHSR aj miestnych združení, spolkov, záujmových organizácií a podnikateľských subjektov v záujme čo najširšej prezentácie miestnych názorov a návrhov v každej z dotknutých oblastí. Výsledkom bolo široké spektrum účastníkov, ktorí prezentovali svoj uhol pohľadu na obec, dianie v nej, kvalitu života a potreby v území kde žijú alebo pôsobia.

Vybrané boli štyri základné oblasti, v rámci ktorých boli postupne zadefinované silné a slabé stránky obce a jej územia z pohľadu vnútorného prostredia. Z pohľadu vonkajších vplyvov boli zadefinované príležitosti a ohrozenia, ktoré môžu pozitívne alebo negatívne ovplyvňovať budúci rozvoj v obci.

Určujúcim kritériom bolo stanovenie spoločnej názorovej zhody medzi účastníkmi stretnutí a tá bola v niektorých prípadoch smerodajnou pri zápise do jednotlivých častí analýzy SWOT (zvlášť pri definovaní vplyvu vnútorného alebo vonkajšieho prostredia). Analýza je výstupom konkrétnej práce s ľuďmi a ich názormi, ktoré boli v prípade spoločnej zhody nadradené dodržaniu presných definícií SWOT analýzy.

Ako základné oblasti hodnotenia analýzy SWOT boli vybrané:

- prírodné zdroje
- ľudské a spoločenské zdroje
- materiálne a fyzické zdroje a
- ekonomické zdroje.

Z každej z týchto oblastí boli zadané silné stránky a slabé stránky územia z pohľadu vnútorného prostredia, ktoré si dokáže obec a jej obyvatelia ovplyvniť samostatne. Za každú oblasť boli navrhnuté tie silné alebo slabé stránky, ktoré sa účastníkom pracovných stretnutí javili ako kľúčové. Tie boli neskôr zohľadnené pri zadaní základných problémov v území a následnom výbere budúcich prioritných rozvojových oblastí a stanovení strategickej časti PHSR.

1.4. SWOT ANALÝZA

PRÍRODNÉ ZDROJE	
Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> - Jedinečná geografická poloha s vysokohorskou klímou - Možnosť zdravšieho životného štýlu - Prírodný potenciál na rozvoj vidieckeho, zdravotného cestovného ruchu, pešej turistiky a cykloturistiky - Bohatý lesný fond ako predpoklad rozvoja lesníctva - Možnosti alternatívnych zdrojov energie (biomasa, drevoštiepka) - Existencia chránených území (CHVÚ Volovské vrchy) - Hydrické biocentrum s regionálnym významom - Bohatá fauna a flóra so zastúpením vzácnych druhov - Zvyšujúca sa atraktivita bývania na vidieku - Čistota ovzdušia - Pozitívny prístup miestnej samosprávy k zachovaniu prírodného dedičstva pre nasledujúce generácie - Triedenie odpadov
Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> - Nedokončená kanalizácia a chýbajúca ČOV - Nedostatočné separovanie a zhodnocovanie odpadov - Nevhodné pôdy na rozvoj poľnohospodárstva - Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu - Nedostatočné využitie obnoviteľných zdrojov energie v prospech rozvoja obce - nedostatočná motivácia občanov triediť odpad - Znečistenie vodných tokov z dôvodu nezodpovedného konania obyvateľov - Nízke environmentálne povedomie občanov

Príležitosti	<ul style="list-style-type: none"> - Efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov v lesníctve - Zvýšenie zhodnocovania odpadov - Likvidácia nelegálnych skládok odpadu - Výstavba kompostoviska - Predchádzanie vzniku odpadov - Zefektívnenie triedeného zberu odpadov - Využívanie alternatívnych zdrojov energie vo väčšej miere - Realizácia opatrení smerujúcich k udržaniu kvality životného prostredia - Skvalitnenie environmentálnej výchovy a zodpovednosti občanov a návštevníkov voči životnému prostrediu - Plnenie záväzkov SR voči normám a legislatíve EÚ (zásobovanie pitnou vodou, výstavba kanalizácií a ČOV, využívanie OZE, nakladanie s odpadmi a pod.) - Integrovaná koncepcia v hospodárení s odpadmi SR (minimalizácia vzniku odpadov, maximálne využívanie odpadov, zhodnocovanie a správne zneškodňovanie spôsobom neohrozujúcim zdravie ľudí a životné prostredie) - Politika európskej únie smerujúca k trvalo udržateľnému rozvoju - Možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ - Nové trendy vo využívaní obnoviteľných zdrojov energie - Národné programy podpory energetickej efektívnosti
Ohrozenia	<ul style="list-style-type: none"> - Hydroklimatické zmeny (oteplovanie, extrémny počasie, záplavy, obdobia sucha) - Lesné kalamity alebo požiare - Neriadené lesné hospodárstvo (nadmerný výrub bez obnovy lesných porastov) - Obmedzenie politiky súdržnosti a krátenie fondov EÚ z dôvodu ekonomickej alebo finančnej krízy - Zanedbanie environmentálnej výchovy - Prehlbujúce sa znečisťovanie životného prostredia divokými skládkami - Zníženie biodiverzity v dôsledku znižovania ekologickej stability krajiny v dôsledku zintenzívnenia sa stresových faktorov
ĽUDSKÉ A SPOLOČENSKÉ ZDROJE	
Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> - Existencia ľudových tradícií a remesiel a snaha o ich uchovanie - Organizovanie kultúrnych podujatí - Informovanosť obyvateľov prostredníctvom moderných technológií - Využívanie aktívnych prác v obci - Dostatok voľnej pracovnej sily - Záujem obyvateľov miest o bývanie na vidieku - Vysoké kultúrne povedomie obyvateľstva - Záujem obyvateľov o vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie (rôzne vekové kategórie) - Záujem obyvateľov a mládeže o šport

Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> - Nárast kriminality a inej protispoločenskej činnosti - Rozširovanie vandalizmu, extrémizmu a rôznych foriem závislostí - Nepriaznivá demografická štruktúra, starnutie obyvateľstva - Pokles počtu obyvateľov, emigrácia - Vysoká nezamestnanosť v porovnaní s inými regiónmi SR - Vysoký podiel obyvateľov MRK - Separovaná osada MRK v blízkosti obce - Nedostatok pracovných príležitostí - Nutnosť dochádzania za prácou - Strata pracovných návykov a motivácie pracovať u dlhodobo nezamestnaných - Nižšia vzdelanostná úroveň nezamestnaných - Prehlbovanie chudoby a sociálnych rozdielov - Nedostatočná vzájomná väzba medzi vzdelávacou sústavou a trhom práce - Nízka informovanosť a kvalifikácia obyvateľov územia - Nedostatočná občianska angažovanosť vo veciach verejných - Nedostatočná úroveň športového vyžitia a voľnočasových aktivít - Prehlbovanie medzigeneračnej priepasti seniori – mládež - Vznik konfliktov v spoložití majorita - minorita - Vytrácanie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt
Príležitosti	<ul style="list-style-type: none"> - Možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ - Pokračujúce národné programy podporujúce zamestnanosť – aktivačné práce, absolventská prax ako aj možnosť využívať nové výhodné národné projekty na podporu zamestnávania najviac ohrozených skupín ako sú mladí ľudia a ľudia nad 50 rokov veku - Národné dotačné a kompenzačné programy v rôznych oblastiach (napr. Vzdelávanie, šport, sociálna pomoc a pod.) - Koncepcie a akčné plány zamestnanosti na národnej a regionálnej úrovni - Realizácia opatrení na zvýšenie bezpečnosti ako občanov, tak aj návštevníkov - Zlepšenie stavu demografickej štruktúry zatraktívnením regiónu pre mladé rodiny s deťmi - Realizácia opatrení na tvorbu nových pracovných miest - Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľov - Uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti - Zvyšovanie zodpovednosti občanov za rozvoj územia - Zvýšenie angažovanosti občanov na veciach verejných - Podpora informačných aktivít - Podpora voľnočasových a športových aktivít - Organizovanie väčšieho počtu kultúrnych podujatí - Realizácia spoločných regionálnych aktivít
Ohrozenia	<ul style="list-style-type: none"> - Zvýšenie podielu marginalizovaných skupín na území - Rast kriminality a vandalizmu - Starnutie obyvateľstva

	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatok personálnych kapacít v samospráve na tvorbu projektov - Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnej infraštruktúry a skvalitnenie kultúrno-spoločenskej infraštruktúry obce - Vyľudňovanie na vidieku - úbytok obyvateľstva migráciou – zvlášť kvalifikovaných mladých ľudí (za prácou, vzdelaním, službami) - Nedostatočné finančné náhrady presunu kompetencií zo štátu na samosprávu - Postupný zánik pracovných príležitostí pre obyvateľov s nižším vzdelaním - Národná legislatíva bez účinných opatrení voči zneužívaniu sociálnych výhod - Pretrvávajúca zaostalosť východu voči ostatným regiónom SR - Pokračujúci nezáujem investorov o východ Slovenska - Prehlbujúca sa kríza v rámci EÚ (finančná, ekonomická, nekontrolované migračné vlny, ohrozenie politiky súdržnosti príp. rozpad EÚ)
MATERIÁLNE A FYZICKÉ ZDROJE	
Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> - Relatívna blízkosť všetkých orgánov štátnej a verejnej správy ako aj vzdelávacej infraštruktúry v Gelnici, Nálepke a Spišskej Novej Vsi - Obec je prístupná pravidelnou autobusovou dopravou - Zvyšujúca sa atraktivita bývania na vidieku - Dostatočná energetická sieť - Dostupnosť telekomunikačných služieb
Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> - Nízka atraktivita bývania pre mladé rodiny - Zlý stav obecných budov a chýbajúci bezbariérový prístup - Nedostatočná ponuka zariadení na voľnočasové aktivity - Nedostatočný kamerový systém - Chýbajúca kanalizácia, ČOV - Chýbajúca občianska vybavenosť - Zlý technický stav miestnych komunikácií, parkovísk a absencia chodníkov - Zlý technický stav a vysoká energetická náročnosť verejných budov - Nedostatok značených cyklotrás a turistických chodníkov
Príležitosti	<ul style="list-style-type: none"> - Zvýšenie atraktivity bývania pre mladé rodiny s deťmi - Rekonštrukcia obecných budov vrátane investície do energie z OZE - Vytvorenie podmienok pre kvalitnejšiu formu trávenia voľného času - Rozšírenie kamerového systému a obmedzovačov rýchlosti - Rekonštrukcia miestnych komunikácií a parkovísk - Vybudovanie oddychových zón pre verejnosť - Možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ zamerané na skvalitňovanie infraštruktúry a služieb - Rozšírenie kultúrnej a športovej spolupráce v rámci Hnileckého regiónu - Plnenie záväzkov SR voči normám a legislatíve EÚ (výstavba vodovodov, kanalizácií a ČOV, využívanie OZE a pod.) - Národná podpora obnovy verejných budov v záujme zvyšovania energetickej efektívnosti

	<ul style="list-style-type: none"> - Národný program digitalizácie verejných služieb - Národné a regionálne programy rozvoja kultúry a športu - Budúci rozvoj zameraný na široké využívanie IKT, inovácií, kreativity a alternatívnych technológií
Ohrozenia	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatok financií a zanedbávanie technickej a dopravnej infraštruktúry v obci a v regióne - Stagnujúca výstavba nadradenej cestnej siete v KSK - Neriešenie zlého technického stavu príjazdových komunikácií a napojení na hlavné cestné ťahy - Ohrozenie politiky súdržnosti v EÚ a krátenie fondov EÚ - Presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez finančných kompenzácií - Finančná a ekonomická kríza v EÚ a neistota na finančných trhoch vplyvajúca na stabilitu bánk – ohrozenie úverových zdrojov pre finančne náročné projekty
EKONOMICKÉ ZDROJE	
Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> - Výhodná poloha obce pre rozvoj vidieckeho CR – v tichom a čistom prostredí, zaujímavý historický, prírodný a kultúrny potenciál - Potenciál pre rozvoj poznávacieho turizmu - Potenciál pre rozvoj cykloturistiky a pešej turistiky - Členstvo v MAS Hnilec, o.z. - Dostatok disponibilnej pracovnej sily - Snaha miestnej samosprávy zameraná na rozvoj priaznivého podnikateľského prostredia, skvalitňovanie miestnej infraštruktúry a služieb - Udržiavanie partnerských vzťahov na miestnej i regionálnej úrovni - Podpora medzisektorovej a komunitnej spolupráce - Výborný potenciál pre rozvoj aktivít CR a oddychového rekreačného zázemia pre obyvateľov krajského mesta Košice - Potenciál pre rozvoj lesníctva a drevárstva
Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> - Nepostačujúce množstvo pracovných príležitostí v regióne - Chýbajúce pracovné príležitosti pre mladých, matky ale aj pre staršie osoby - Nedostatok pracovných miest pre marginalizované skupiny obyvateľov so základným vzdelaním - Nízke mzdové ohodnotenie pracovnej sily - Odliv mladých ľudí a kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do iných regiónov Slovenska, resp. zahraničia - Vysoká miera nezamestnanosti v regióne - Znižovanie doterajšieho počtu zamestnancov, rušenie živností - Nízka podpora podnikateľov zo strany štátu - Nutnosť dochádzky za prácou - Nedostatočná propagácia územia obce v oblasti cestovného ruchu z hľadiska kultúrneho a prírodného potenciálu

	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatočná koordinácia aktivít v oblasti rozvoja CR (absencia spoločného postupu propagácie v regióne) - Nízka propagácia kultúrnych a športových podujatí v okolitých obciach - Nedostatočná ponuka služieb cestovného ruchu - Nízka úroveň služieb cestovného ruchu - Nedostatočné využívanie fondov EÚ miestnymi podnikateľmi - Nízke využívanie štátnych podporných programov a EU fondov miestnymi podnikateľmi a administratívne náročné čerpanie EU fondov - Nedostatočné pokrytie širokopásmového internetu
Príležitosti	<ul style="list-style-type: none"> - Diverzifikácia lesníckych činností, lepšie využitie a zhodnotenie dreva - Využívanie programov podporujúcich zamestnanosť v obci - Rast priamych zahraničných investícií v regióne - Možnosť využívania fondov Európskej únie a dotácií pre poľnohospodárov a lesníkov - Zvyšovanie kúpnej sily obyvateľstva - Využívanie programov podporujúcich zamestnanosť - Vytváranie priaznivých podmienok pre podnikanie a tvorbu nových pracovných miest - Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí a obyvateľov MRK - Podpora mikro a malých podnikov z fondov EÚ - Rozvoj rodinných podnikov v oblasti cestovného ruchu, tradičných remesiel či ochrany životného prostredia - Podpora podnikateľov prostredníctvom fondov EÚ, pritiahnutie menších podnikateľov - Využitie prírodného a kultúrneho potenciálu na rozvoj cestovného ruchu - Budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov - Vytvorenie propagačných materiálov obce, regiónu - Lepšia propagácia kultúrnych a športových podujatí v okolitých obciach - Posilniť spoluprácu s miestnymi podnikateľmi - Rozvoj CR prostredníctvom MAS HNILEC (vytvorenie spoločných propagačných materiálov a webstránky regiónu) - vytváranie nových partnerstiev
Ohrozenia	<ul style="list-style-type: none"> - Prehlbovanie chudoby u marginalizovaných skupín, nezamestnaných - Pokles pracovných príležitostí pre občanov s nižším vzdelaním - Nedostatočné opatrenia zo strany národnej legislatívy voči zneužívaniu sociálnych výhod - Neatraktívne stimuly pre potenciálnych investorov na východe Slovenska - Pretrvávajúci nezájem investorov o Východné Slovensko - Vysoká odvodová zaťaženosť a byrokracia obmedzujúca rozvoj existujúcich a zakladanie nových podnikateľských prevádzok - Finančné a ekonomické turbulencie ovplyvňujúce stabilitu bánk a priemyselnej výroby - Zanedbávanie podpory štátu v oblasti malého a stredného podnikania

	<ul style="list-style-type: none"> - Nárast odlevu kvalifikovanej pracovnej sily - Nárast konkurencie vplyvom viac dotovaných a lacnejších výrobkov z EÚ - Celosvetovo klesajúca ekonomická aktivita
--	---

1.4.1. Silné a slabé stránky územia

Analýza silných a slabých stránok monitoruje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov a odhaľuje, čo je v obci pozitívne a negatívne. Silné stránky obce sú obyčajne zakotvené v prirodzených dispozíciách a v konkurenčnej výhode. Slabou stránkou je to, čo obci chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými.

Prírodné zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- bohatý prírodný potenciál, ktorý vyplýva z vhodných klimatických podmienok a výhodnej polohy obce v podhorskom prostredí so širokým zastúpením lesov, lúk, pasienkov a potokov s množstvom rôznorodej fauny i flóry (lesná zver, chránené druhy a pod.);
- zaujímavý historický potenciál územia spojený so zachovávaním miestnych tradícií, nárečovej osobitosti, tradičných prvkov v obliekaní, kulinárstve, tradovaní miestnych povestí a pamätihodností;
- pomerná blízkosť mesta Spišská Nová Ves, ktoré svoje okolie využíva na rekreačno -oddychové aktivity, víkendovú turistiku, agroturistiku, záujmové aktivity, poznávacie výlety a pod.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- Znečistenie vodného toku z dôvodu nezodpovedného konania obyvateľov
- Nízke environmentálne povedomie občanov
- Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu
- veľmi nízke využívanie obnoviteľných zdrojov energie, alternatívnych a energeticky šetrných postupov a technológií, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu.

Ľudské a spoločenské zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- vysoké kultúrne povedomie obyvateľstva, ktoré nielen zachováva tradičnú osobitosť svojho kultúrneho i národného povedomia, ale úspešne odovzdáva tieto osobitosti aj mladým ľuďom, ktorí prejavujú záujem o kultúrne podujatia, súťaže a prehliadky, osvojujú si tradičný folklór predovšetkým spev a tanec;

- záujem miestnych obyvateľov o rôzne spolkové, komunitné a klubové činnosti, šport, záujmové združenia, miestne remeslá a prejavujú tiež záujem o rozvoj obce i celého regiónu, rôzne spoločenské a športové podujatia;
- zvýšený záujem o vzdelávacie aktivity v rôznych oblastiach, výpočtová technika, celoživotné vzdelávanie.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- stále pretrvávajúca pomerne vysoká nezamestnanosť, ktorá ovplyvňuje kvalitu života miestnych obyvateľov, nutnosť dochádzania za prácou, málo miestnych pracovných príležitostí a z toho vyplývajúci nižší životný štandard, chudoba alebo strata pracovných návykov a sociálna vylúčenosť;
- zvýšená potreba služieb a aktivít prispôbených pre vzrastajúci počet seniorov a obyvateľov MRK napr.: sociálne zabezpečenie, vzdelávacie aktivity, prispôbené športové a spoločenské podujatia s cieľom zabránenia vzniku medzigeneračnej priepasti seniori – mládež, podpory rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt, zlepšenia spolužitia minorita - majorita;
- vysoká potreba motivácie, aktivizácie a aktivít prispôbených moderným potrebám mladých ľudí a mládeže za účelom zvyšovania atraktivity bývania na vidieku a zamedzeniu ich odchodu do mestských oblastí nielen za prácou ale aj za kvalitnejšími službami a voľnočasovými aktivitami podľa svojich predstáv.

Materiálne a fyzické zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- Poloha obce v blízkosti okresného mesta Spišská Nová Ves
- Zvyšujúca sa atraktivita bývania na vidieku a pretrvávajúci záujem o bývanie v obci
- obec je pomerne dobre vybavená miestnou základnou dopravnou a technickou infraštruktúrou, obyvatelia majú prístup k pitnej vode, energetickej sieti, môžu využívať služby telekomunikačných a mobilných operátorov, televízie, rozhlasu a internetu.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- zastaraný a často nevyhovujúci technicko energetický stav miestnych zariadení verejných služieb, nízka úroveň ich vybavenosti, ktorá nespĺňa súčasné nároky na kvalitu ich využívania čo ovplyvňuje kvalitu verejných služieb, vzdelávania a sociálnych služieb, voľnočasových, športových a kultúrnych služieb;
- chýbajúce časti a zastaraný prípadne nevyhovujúci stav existujúcej dopravnej a ďalšej miestnej technickej základnej infraštruktúry (napr. kamerový systém, miestne komunikácie, chýbajúce chodníky, parkovacie miesta, cyklotrasy, prvky bezpečnosti a pod.) a vysoká finančná náročnosť ich realizácie;

Ekonomické zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- výborný potenciál pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu (výhodná poloha obce a jej zaujímavý prírodný, historický a kultúrny potenciál pre rozvoj miestnej rekreačnej a oddychovej turistiky, záujmovej a poznávacej turistiky);
- snaha miestnej samosprávy zameraná na rozvoj priaznivého podnikateľského prostredia, skvalitňovanie infraštruktúry a služieb, príprava rozvojových dokumentov, udržiavanie partnerských vzťahov na miestnej i regionálnej úrovni, podpora medzisektorovej a komunitnej spolupráce;

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- nízky počet pracovných príležitostí vytváraných v obci a jej okolí, prevažuje skôr stav znižovania doterajšieho počtu zamestnancov, rušenie živností, pracovné príležitosti pre mladých sú veľmi obmedzené a tiež aj pre osoby staršie (po 50-tke), MRK, matky s rodinnými povinnosťami a pod.
- chýbajúca alebo nevyhovujúca infraštruktúra potrebná pre rozvoj CR, chýbajú poskytovatelia služieb CR a tiež rôznych doplnkových služieb pre turistov;
- odchod kvalifikovanej pracovnej sily a zvlášť mladých ľudí po ukončení štúdia za prácou alebo vyššími zárobkami do iných regiónov prípadne do zahraničia.

1.4.2. Príležitosti a ohrozenia

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti a riziká, s ktorými treba v tomto procese rátať.

Príležitosťou obce je pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj za predpokladu, že obec získa zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja a to na úrovni miestnej, ale aj regionálnej a národnej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

Ako príležitosti s rozhodujúcim pozitívnym vplyvom na rozvoj územia obce boli stanovené:

- podpora z fondov EÚ na realizáciu investičných i neinvestičných rozvojových projektov pre verejný, súkromný i neziskový sektor smerujúce k trvalo udržateľnému rozvoju;
- plnenie záväzkov SR voči legislatíve a normám EÚ (zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, postupné budovanie kanalizácií a ČOV, využívania OZE a pod.);
- špecializované účelové dotačné programy EÚ (napr. zamestnávanie mladých ľudí);
- národné dotačné a kompenzačné programy v rôznych oblastiach (životné prostredie, bezpečnosť, kultúra, sociálna pomoc, zamestnanosť, vzdelávanie, šport, poľnohospodárstvo, investície a pod.);
- postupujúca výstavba diaľnic smerom na východ SR a postupný príchod významných investorov vytvárajúcich pracovné príležitosti aj bližšie k východu republiky, rozvoj priemyselných a technologicky vyspelých parkov s vyššou pridanou hodnotou;
- rozvoj zameraný na široké využívanie IKT, inovácií, kreativity, alternatívnych technológií šetrných k životnému prostrediu;

- rozvoj vidieka zameraný na skvalitňovanie infraštruktúry, služieb, vidiecky CR, agroturistiku a zvyšovanie zamestnanosti na vidieku, komunitou riadený integrovaný územný rozvoj na princípoch LEADER;
- obec Závadka má predpoklady pre rozvoj atraktivít a služieb cestovného ruchu pre obyvateľov a návštevníkov z blízkych miest a obcí;
- podpora štátu pri výrobe a predaji miestnych a regionálnych výrobkov, potravín a produktov s dôrazom na rozvoj zamestnanosti na vidieku.
- zlepšenie stavu demografickej štruktúry zatraktívnením obce pre mladé rodiny s deťmi
- uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti (aktivačné práce, absolventska prax a pod.)
- zvýšenie angažovanosti občanov na veciach verejných a ich zodpovednosti za rozvoj vlastného územia
- realizácia opatrení smerujúcich k udržaniu kvality životného prostredia.

Ako ohrozenia s významným rizikovým vplyvom na rozvoj územia obce boli stanovené:

- hydroklimatické zmeny spojené s otepľovaním, extrémny počasie, záplavy, suché obdobia ovplyvňujúce stav lesov, vysychanie povrchových i podzemných vodných zdrojov, lesné požiare a pod.;
- prehlbujúca sa kríza v rámci Európskej únie – finančná, ekonomická, nekontrolované migračné vlny, obmedzovanie voľného pohybu osôb alebo tovarov, ohrozenie politiky súdržnosti prípr. rozpad EÚ;
- finančné a ekonomické turbulencie ovplyvňujúce stabilitu bánk a priemyselnej výroby spojené s poklesom výroby u dominantných zamestnávateľov v regióne a s tým spojený pokles príjmov obyvateľov alebo hromadné prepúšťania;
- nepriaznivý demografický vývoj, starnutie obyvateľstva a odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou, vzdelaním, kvalitnejšími službami do miest, iných regiónov alebo do zahraničia;
- pretrvávajúca zaostalosť východu voči ostatným regiónom SR spojená s nezaujmom investorov o východ Slovenska, málo novovytváraných pracovných príležitostí zvlášť vo vidieckych oblastiach;
- nízka podpora štátu pre malých a stredných podnikateľov, vysoká odvodová záťažnosť a byrokracia obmedzujúca rozvoj existujúcich a zakladanie nových podnikateľských prevádzok;
- prehlbujúca sa chudoba a sociálna vylúčenosť marginalizovaných skupín obyvateľstva, neprispôsobivých občanov, nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, prehlbovanie radikalizmu a extrémizmu;
- nekontrolované zásahy do prírody a životného prostredia – znečisťovanie pôdy nekontrolovaným užívaním pesticídov, herbicídov, chemických hnojív a pod., neriadené hospodárenie v lesoch – rozsiahle výrubu bez obnovy lesných porastov; zanedbávanie environmentálnych záťaž, skládok a pod.
- pretrvávajúce problémy s nevysporiadanými vlastníckymi vzťahmi, rozdrobenosť vlastníckych podielov a presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez finančnej podpory.
- Nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a udržiavanie technickej a občianskej infraštruktúry

1.4.3. Identifikácia potrieb a odhad budúceho možného vývoja

Pri identifikácii kľúčových potrieb územia obce sa vychádzalo z analýzy vnútorného i vonkajšieho prostredia a zo SWOT analýzy. Výber kľúčových potrieb predstavuje najdôležitejší krok v strategickom plánovaní a zostavení samotnej stratégie PHSR. Prioritné oblasti stratégie PHSR vychádzajú z kľúčových problémov – potrieb a predstavujú tie oblasti rozvoja, v ktorých by sa mali koncentrovať plánované financie, personálne i materiálne zdroje. Kľúčové nedostatky (problémy) súčasnej situácie územia boli identifikované pomocou problémovej analýzy, ktorá bola zostavená na pracovných stretnutiach.

Prvým krokom bolo zostavenie zoznamu kľúčových problémov. Pri definovaní kľúčových problémov bola vyvinutá snaha vziať do úvahy názory všetkých cieľových skupín obyvateľstva. Miestni obyvatelia dostali príležitosť vyjadriť svoje názory formou dotazníkového prieskumu prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke obce ako aj v tlačenej verzii dostupnej na obecnom úrade a taktiež sa mohli zúčastniť na organizovaných pracovných stretnutiach. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy (slabé stránky + ohrozenia) členovia pracovných skupín pomenovali nasledovné kľúčové problémy obce a jej územia:

- Málo využívané obnoviteľné zdroje energií
- Nízka energetická efektívnosť verejných budov
- Nízke environmentálne povedomie u obyvateľov a podnikateľov
- Nakladanie s odpadmi
- Nedostatok pracovných príležitostí, stále vysoká nezamestnanosť
- Nutnosť dochádzania za prácou
- Odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou
- Prehlbovanie sociálnych rozdielov a chudoby
- Pokles počtu obyvateľov, starnutie obyvateľstva
- Vysoký podiel neprispôsobivých obyvateľov MRK
- Chýba osobitný prístup k potrebám mladých ľudí a mládeže
- Nedostatočná úroveň poskytovania komunitných služieb
- Nárast radikalizmu, extrémizmu, rôznych foriem závislostí.
- Ohrozenie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt.
- Verejné budovy sú v zlom technickom stave.
- Vybavenie verejných zariadení nezodpovedá súčasným požiadavkám.
- Znížená kvalita poskytovaných verejných služieb.
- Dopravná a technická infraštruktúra chýba, je nedokončená, resp. je zastaraná.
- Pokles ekonomickej aktivity, málo novovytváraných pracovných príležitostí.
- Dlhodobá nezamestnanosť u mladých ľudí, osôb po 50-tke a žien s malými deťmi.
- Chýbajú podporné nástroje pre rozvoj cestovného ruchu.
- Chýba podpora pre miestnych podnikateľov a živnostníkov.
- Potreba motivácie k ekologickým formám hospodárenia.

Vyššie uvedené kľúčové problémy územia obce spomaľujú jej rozvoj, znižujú jej konkurencieschopnosť a zároveň sú dôvodom nižšej kvality života miestnych obyvateľov.

Účastníci pracovných stretnutí v ďalšom kroku pristúpili k vytvoreniu oblastí, ktorých sa určené kľúčové problémy týkajú. Po zohľadnení ich spoločného vplyvu bolo identifikovaných **päť základných problémových oblastí územia obce**.

1. Nevyhovujúca, resp. chýbajúca verejná infraštruktúra a nedostatok, prípadne nízka kvalita poskytovaných verejných služieb čo má za následok nedostatočnú kvalitu života v obci.
2. Nedostatok príležitostí pre aktívne spoločenské, kultúrne a športové vyžitie obyvateľstva.
3. Málo pracovných príležitostí v území z čoho vyplýva potreba cestovania, resp. odchodu obyvateľstva za prácou.
4. Nízka úroveň informovanosti, vzdelávania obyvateľov, komunitnej spolupráce, komunitného dialógu a potreba podpory a pomoci marginalizovaným skupinám obyvateľstva.
5. Nedostatočná ochrana prírody a životného prostredia.

Po zohľadnení pozitívnych vplyvov možných príležitostí pre rozvoj obce i negatívnych rizikových ohrození z pohľadu vonkajšieho prostredia, taktiež vonkajších faktorov rozvoja územia obce a samotných finančných, materiálnych i personálnych kapacít obce s dôrazom na aktuálne potreby a záujmy miestnych obyvateľov boli jednotlivé kľúčové problémy prehodnotené a na základe spoločných znakov zlúčené do základných problémových oblastí. Stanovené boli tie oblasti, ktoré nielen treba riešiť, ale sú v moci samosprávy a schopnostiach miestnych obyvateľov ich skutočne aj zrealizovať.

Využitím bodovacej metódy boli účastníkmi pracovných stretnutí identifikované nasledujúce **3 najdôležitejšie potreby**:

1. Efektívny a plnohodnotný hospodársky rozvoj zameraný na rozvoj a skvalitňovanie miestnej verejnej infraštruktúry, služieb, podnikateľských aktivít s dôrazom na rast zamestnanosti a rozvoj cestovného ruchu.
2. Rozvíjať a skvalitňovať miestny ľudský potenciál so zameraním na vzdelávanie miestnych obyvateľov, ochranu ich zdravia, zabezpečenia sociálnych služieb vrátane rozvoja komunitnej spolupráce a komunitného dialógu v záujme pomoci marginalizovaným skupinám pri lepšom uplatnení sa na trhu práce.
3. Chrániť prírodu v území a skvalitňovať miestne životné prostredie obyvateľov, zvyšovať energetickú efektívnosť, využívať obnoviteľné zdroje energie, zmierňovať nepriaznivé dopady zmeny klímy a efektívne hospodáriť s odpadmi.

Víziou obce je využiť atraktívnu polohu sídla s vysokohorskou klímou na peší turizmus, poznávací turizmus a cykloturistiku; sakrálné pamiatky na rozvoj pútnického turizmu. Zo strany obce je potrebné zabezpečiť marketing územia a v rámci neho lepšiu propagáciu kultúrneho, prírodného a geologického potenciálu.

Hospodársky potenciál obce je viazaný na ekonomiku, ktorú tvoria malé podniky a živnostníci v oblasti lesnej výroby a cestovného ruchu. Príležitosťou na rozvoj ekonomiky sa v prípade obce javí v efektívnejšom zhodnotení jestvujúcich kapacít, pričom najväčší potenciál je v oblasti lesníctva a ťažby dreva, ako aj v oblasti CR – skvalitnením služieb a zabezpečením marketingu územia. Rozvoj ekonomického potenciálu v obci by podporila i úloha aktívneho koordinátora medzi jednotlivými subjektami.

Základnou funkciou samosprávy je zabezpečenie dostupnosti a kvality verejných služieb, a to rekonštrukciou obecných budov, dobudovaním technickej a občianskej infraštruktúry.

Významným faktorom rozvoja obce je nepochybne integrovaný prístup rozvoja, ktorý je uplatňovaný prostredníctvom Miestnej akčnej skupiny HNILEC, o.z., ktorého je obec členom. V rámci tohto združenia obec spolupracuje s verejným, súkromným a občianskym sektorom ostatných členských obcí gelnického okresu. Participácia verejnosti na veciach verejných je dôležitým faktorom atraktívnosti obce na život obyvateľov.

Realizácia PHSR závisí od pripravenosti obce Závadka, a od toho, ako zvládne spolupracovať s partnermi ale i od vonkajšieho prostredia. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené možné riziká, pochádzajúce z vnútorného/vonkajšieho prostredia obce.

Tabuľka 26 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	Nezáujem partnerov (podnikateľov) o spoluprácu s Obcou pri realizácii PHSR Nedôkladný prístup Obce k získavaniu vonkajších zdrojov a k celkovej realizácii PHSR	Realizácia PHSR	Stagnácia obce	10%
Technické	Neúspešnosť v získaní finančných zdrojov na rozvoj technickej a dopravnej infraštruktúry	Realizácia opatrení	Stagnácia obce	30%
Ekologické	Nečakané klimatické zmeny	Opatrenia na adaptáciu klimatických zmien realizované v nedostatočnej miere	Nepriaznivé životné podmienky	10%
Sociálne	Migrácia produktívnych obyvateľov za prácou do zahraničia a iných regiónov a miest v dôsledku nedostatku pracovných príležitostí, nárast chudoby	Opatrenia v sociálnej oblasti s nedostatočným vplyvom	Nárast sociálno-patologických javov	30%
Ekonomické	Vplyv štátu na ekonomiku	Realizácia rozvojových projektov	Stagnácia obce	40%

Zdroj: vlastné spracovanie

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík i vonkajších vplyvov a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia.

V spolupráci s miestnymi obyvateľmi boli na pracovných stretnutiach identifikované silné a slabé stránky dotknutého územia. Zároveň boli stanovené aktuálne príležitosti, ktoré môžu vplývať ako hybná sila na rozvoj a tiež riziká alebo ohrozenia, ktoré by rozvoj spomaľovať alebo v určitých kritických situáciách značne obmedziť. Na pracovných stretnutiach boli stanovené základné problémové oblasti, ktoré boli premietnuté do identifikácie základných potrieb územia.

Pri zohľadnení týchto skutočností bola následne na pracovnom stretnutí navrhnutá strategická vízia územia, ktorá definuje predstavu miestnych obyvateľov o budúcom želanom stave svojho územia.

2.1. VÍZIA ÚZEMIA

Obec Závadka definovala víziu svojho územia nasledovne:

- zabezpečiť svojim obyvateľom kvalitné životné prostredie prejavujúce sa čistým ovzduším, kvalitnou vodou, odpadmi a chemikáliami nezaťažanou pôdou a zachovanými prirodzenými biotopmi,
- ponúknuť kvalitnú technickú infraštruktúru, kvalitné služby občianskej vybavenosti, sociálne zázemie na vysokej úrovni a množstvo príležitostí na príjemné športové a kultúrne vyžitie,

Na základe definovanej vízie územia si obec do roku 2023 stanovila nasledovný

strategický cieľ:

„Dobudovaním základnej infraštruktúry, rozvíjaním prírodného, kultúrneho a ekonomického potenciálu územia a zabezpečením permanentného všestranného rozvoja obce, zlepšiť životné podmienky miestnych obyvateľov, vybavenosť a atraktivitu obce“.

Uvedený strategický cieľ predstavuje súhrn čiastkových špecifických cieľov definovaných v nasledovných politikách – oblastiach rozvoja:

- **hospodárska oblasť:** zlepšiť vzhľad, vybavenosť a celkovú atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky pre život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu;

- **sociálna oblasť:** podporovať rozvoj komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci;
- **environmentálna oblasť:** realizovať aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaníu obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovaniu nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.

2.2. FORMULÁCIA STRATÉGIE

Hlavným cieľom definovania rozvojovej stratégie je určenie základnej hierarchickej štruktúry pre dané programovacie obdobie. Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria:

- ciele,
- priority,
- opatrenia a
- aktivity.

Pri definovaní stratégie vo všetkých typoch programových dokumentov je dôležité dbať, aby jednotlivé ciele na seba nadväzovali a aby opatrenia a aktivity boli koherentné (neprekrývali sa). Pre každý programový dokument musí byť definovaný jeden globálny resp. strategický cieľ.

Špecifické ciele predstavujú jasnú, výstižnú a hutnú charakteristiku cieľového stavu. Dosiahnutie tohto stavu je zámerom rozvojovej stratégie na detailnejšej úrovni ako je globálny cieľ. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority. Aktivity predstavujú typy činností – projektov, ktoré sa obec bude snažiť v rámci vymedzených opatrení realizovať.

Rozvojová stratégia obce Závadka pozostáva z jedného strategického cieľa a troch špecifických cieľov, ktoré vychádzajú z identifikovaných potrieb územia a vymedzujú tri základné prioritné rozvojové celky (osi) stratégie:

- A. Hospodárska oblasť
- B. Sociálna oblasť
- C. Environmentálna oblasť

Pre každú z týchto prioritných osí bol navrhnutý samostatný špecifický cieľ. Napĺňanie špecifických cieľov bude priamym spôsobom prispievať k naplneniu dlhodobého strategického cieľa rozvojovej stratégie územia.

Tabuľka 27 Ciele a priority pre jednotlivé rozvojové oblasti PHSR

A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Zlepšiť vzhľad, vybavenosť a celkovú atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.
Priority	1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry obce
	2. Obnova a dobudovanie základnej a občianskej infraštruktúry
	3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu
	4. Rozvoj ekonomického potenciálu obce
B. SOCIÁLNA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Podporovať rozvoj komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci.
Priority	5. Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Závadka rozvojom aktívnej politiky trhu práce
	6. Komunitná spolupráca a prevencia diskriminácie
C. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Realizovať aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovaniu nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.
Priorita	7. Rozvoj enviromentálnej infraštruktúry obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Každý špecifický cieľ vymedzujú jednotlivé priority - oblasti strategického plánovania obce, ktoré nadväzujú na špecifické ciele. Rozvojová stratégia obce Závadka bude napĺňaná prostredníctvom siedmich prioritných oblastí.

Navrhovaná rozvojová stratégia zohľadňuje riešenie najdôležitejších problémov územia, ktoré spomaľujú všestranný rozvoj obce, znižujú jej konkurencieschopnosť a zároveň sú dôvodom nízkej kvality života miestnych obyvateľov. Pri definovaní rozvojovej stratégie sa prihliadalo na názory všetkých cieľových skupín obyvateľstva, miestnych podnikateľov, predstaviteľov samosprávy a tiež miestnych záujmových združení a organizácií. Pracovná skupina pre prípravu PHSR obce bola starostlivo vybraná z aktívnych obyvateľov obce s pomerným zastúpením podľa veku, pohlavia, ekonomickej aktivity a hlavne záujmu prispieť vlastnou aktivitou a časom k vytvoreniu budúcej rozvojovej stratégie. Všetci obyvatelia obce dostali príležitosť vyjadriť svoj názor v dotazníkovom prieskume, v ktorom dostali príležitosť pre určenie základných prioritných oblastí rozvoja a označenie konkrétnych aktivít, ktoré je potrebné čo najskôr riešiť.

2.3. VÝBER A POPIS CIEĽOV STRATÉGIE

Z hľadiska uskutočniteľnosti, monitorovania a hodnotenia bol vybraný menší počet špecifických cieľov a rovnako aj menší počet priorít. Prostredníctvom definovania priorít boli určené hlavné oblasti, ktoré je potrebné v obci podporiť a rozvíjať. Je dôležité, aby miestne rozvojové ciele boli zosúladené s nadradenými programovými dokumentmi na národnej a tiež regionálnej úrovni (najmä s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja). Okrem toho ak obec je súčasťou miestnej akčnej skupiny (MAS) jej rozvojové ciele musia rešpektovať ciele stanovené v spoločnej stratégii CLLD (stratégia miestneho rozvoja vedená komunitou) príslušnej MAS.

2.3.1. Ciele stanovené na národnej úrovni

Základným východiskovým koncepčným dokumentom pre plánovanie regionálneho rozvoja na Slovensku je **Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky**, ktorá definuje dlhodobú víziu, vytyčuje ciele a určuje prioritné oblasti regionálneho rozvoja a vytvára základný rámec pre realizáciu regionálnej politiky SR. Vízia regionálneho rozvoja predstavuje stav, ku ktorému má Slovensko za niekoľko rokov (do roku 2020 s výhľadom do roku 2030) dospieť a je definovaná takto:

„Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.“

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky je stanovený strategický cieľ:

„Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.“

Politika regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni má byť v najbližších rokoch koncentrovaná na realizáciu opatrení v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, vedy, výskumu a inovácií, zvyšovania energetickej efektívnosti, využívania obnoviteľných prírodných zdrojov, podpory podnikania, zlepšenia kvality životného prostredia a na zvýšenie efektívnosti fungovania a kvality výkonu verejnej správy. Presadzuje uplatňovanie princípov udržateľného rozvoja využívajúc celý pozitívny rozvojový potenciál dotknutého územia. Za udržateľný sa považuje rozvoj založený na ekonomickom raste, prednostne na efektívnom využívaní obnoviteľných zdrojov a rozvážnom využívaní neobnoviteľných prírodných zdrojov so znižovaním ich nadmernej spotreby, na rešpektovaní kultúrnych a sociálnych potrieb obyvateľstva a na ochrane životného prostredia.

Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je **Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020**, ktorá stanovuje pre Slovensko 5 základných národných priorít:

1. Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie.
2. Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest.
3. Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce.
4. Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov.
5. Moderná a profesionálna verejná správa.

Nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), ktorý stanovuje na obdobie rokov 2014 – 2020 nasledovných 11 tematických cieľov:

1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií.
2. Zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám (IKT), zlepšenie ich využívania a kvality.
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov (MSP).
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch.
5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika.
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov.
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach.
8. Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily.
9. Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a akejkolvek diskriminácii.
10. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy pre zručnosti a celoživotné vzdelávanie.
11. Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy.

2.3.2. Ciele stanovené na regionálnej úrovni

Základným regionálnym rozvojovým dokumentom je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 až 2022, ktorý spolu s Územným plánom veľkého územného celku Košický kraj, sú základnými a kľúčovými dokumentmi pre riadenie samosprávy v oblasti regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj na miestnej úrovni musí byť zosúladený a vychádzať nielen z princípov národného ale i regionálneho plánovaného rozvoja. Víziou Košického samosprávneho kraja je **vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja**. Základné poslanie (misia) Košického samosprávneho kraja je **intenzívna podpora tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity v Košickom kraji**.

Tabuľka 28 Prehľad cieľov v PHSR KSK

Prehľad cieľov stanovených v PHSR KSK	
Hospodárska oblasť	
Strategický cieľ	1. Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce
Špecifické ciele	1.1 Tvorba nových pracovných miest v IT sektore 1.2 Tvorba nových pracovných miest v oblasti znalostnej ekonomiky 1.3 Tvorba nových pracovných miest v oblasti kreatívneho priemyslu 1.4 Tvorba nových pracovných miest v oblasti logistického priemyslu 1.5 Tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu
Strategický cieľ	2. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka
Špecifický cieľ	2.1 Tvorba nových pracovných miest podporou vzniku miestnych distribučných a spracovateľských sietí
Strategický cieľ	3. Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená
Špecifický cieľ	3.1 Podpora rozvoja komunitného spôsobu života
Sociálna oblasť	
Strategický cieľ	4. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti
Špecifické ciele	4.1 Podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania 4.2 Podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov a vzniku záujmových skupín
Strategický cieľ	5. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv
Špecifické ciele	5.1 Skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb 5.2 Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva 5.3 Skvalitnenie systému vzdelávania 5.4 Riadená migrácia
Strategický cieľ	6. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva
Špecifické ciele	6.1 Podpora vzniku a činnosti Regionálneho centra 6.2 Podpora budovania infraštruktúry dobrovoľníctva
Strategický cieľ	7. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja kultúrneho dedičstva
Špecifický cieľ	7.1 Zachovanie kultúrneho dedičstva
Environmentálna oblasť	
Strategický cieľ	8. Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov
Špecifické ciele	8.1 Budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry 8.2 Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd 8.3 Zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie 8.4 Zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov 8.5 Uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva

Zdroj: vlastné spracovanie

2.3.3. Ciele stanovené na úrovni MAS

Obec Závadka je súčasťou MAS HNILEC, o.z., ktorá má vypracovanú spoločnú rozvojovú stratégiu riadenú komunitou. V rámci svojej stratégie si obyvatelia dotknutého územia MAS stanovili spoločnú víziu:

Zmena Hnileckej „hladovej“ doliny na konkurencieschopný Hnilecký región s rozvinutým podnikateľským prostredím predovšetkým v oblasti lesníctva, poľnohospodárstva, vidieckeho cestovného ruchu a s príťažlivými podmienkami pre život všetkých obyvateľov.

Tabuľka 29 Prehľad cieľov Stratégie CLLD územia MAS HNILEC

Prehľad cieľov Stratégie CLLD územia MAS HNILEC	
Strategický cieľ	Rast kvality a atraktivity územia Hnileckého regiónu prostredníctvom využitia prírodného, kultúrneho a ľudského potenciálu územia, dobudovaním infraštruktúry, podporou zamestnanosti, rozvojom podnikateľského prostredia a informovanosti obyvateľov na území MAS HNILEC.
Priorita 1: Infraštruktúra obcí a ochrana životného prostredia	
Špecifický cieľ 1.1	Do roku 2023 rozšíriť a skvalitniť občiansku vybavenosť, technickú, rekreačnú a dopravnú infraštruktúru a zlepšiť stav životného prostredia s pozitívnym dopadom na tvorbu nových pracovných miest.
Priorita 2: Zamestnanosť a inovatívny rozvoj podnikateľského prostredia	
Špecifický cieľ 2.1	Do roku 2023 vytvoriť minimálne 23 nových pracovných miest a podporiť zachovanie existujúcich pracovných miest prostredníctvom investícií do podnikania a inovácií, predovšetkým v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a vidieckeho cestovného ruchu
Priorita 3: Ľudské zdroje a sociálna infraštruktúra	
Špecifický cieľ 3.1	Do roku 2023 podporiť vytvorenie nových a skvalitnenie existujúcich služieb v oblasti budovania ľudských zdrojov, vzdelávania, sociálnej inklúzie, informovanosti obyvateľov, prevencie kriminality a poskytovania komunitných a sociálnych služieb.
Priorita 4: Efektívna činnosť MAS a projekty spolupráce	
Špecifický cieľ 4.1	Efektívna implementácia stratégie CLLD, animácie a projekty spolupráce.

Zdroj: vlastné spracovanie, MAS HNILEC

2.3.4. Popis cieľov PHSR obce Závadka

Tabuľka 30 Popis jednotlivých cieľov stratégie PHSR obce Závadka

A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Zlepšiť vzhľad, vybavenosť a celkovú atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky pre život miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.
Zdôvodnenie a popis východiskovej situácie	<p>Výber tohto cieľa súvisí so stanovením kľúčových potrieb miestnych obyvateľov a zástupcov obce. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy vyplynuli ako kľúčové nasledovné problémy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verejné budovy sú v zlom technickom stave. • Vybavenie verejných zariadení nezodpovedá súčasným požiadavkám. • Chýbajúca kanalizácia a ČOV • Znížená kvalita poskytovaných verejných služieb. • Dopravná a technická infraštruktúra chýba alebo je zastaraná. • Pokles ekonomickej aktivity, málo novovytváraných pracovných príležitostí. • Chýbajú podporné nástroje pre rozvoj cestovného ruchu. • Chýba podpora pre miestnych podnikateľov a živnostníkov. • Potreba motivácie k ekologickým formám hospodárenia. • Nedostatok pracovných príležitostí, stále vysoká nezamestnanosť. • Dlhodobá nezamestnanosť u mladých ľudí, osôb po 50-tke a žien s malými deťmi. • Nutnosť dochádzania za prácou. <p>Na základe týchto problémov bola stanovená jedna zo základných potrieb obce, ktorú bude potrebné riešiť v najbližších rokoch a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efektívny a plnohodnotný hospodársky rozvoj zameraný na rozvoj a skvalitňovanie miestnej verejnej infraštruktúry, služieb, podnikateľských aktivít s dôrazom na rast zamestnanosti a rozvoj cestovného ruchu. <p>Táto potreba sa stala základom pre stanovenie hore uvedeného špecifického cieľa.</p>
Zosúladenie so základným strategickým cieľom SR	<p>Súčasťou vízie SR je skvalitňovať život všetkých jej občanov aj prostredníctvom udržateľného hospodárskeho územného rozvoja čo je v súlade aj s predmetným špecifickým cieľom obce.</p> <p>Skvalitňovaním života miestnych obyvateľov, miestnej infraštruktúry a rozvojom investícií, podnikania a cestovného ruchu obec prispeje aj k napĺňaniu základného strategického cieľa SR, pretože tento cieľ podporuje integrovaný a na výsledky orientovaný miestny rozvoj, ktorý</p>

	sa opiera na vnútorný potenciál obce a prispieva k zvyšovaniu konkurencieschopnosti obce.
Zosúladenie s cieľmi národných dokumentov	<p>Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020. Predmetný špecifický cieľ je v súlade s nasledovnými národnými prioritami:</p> <p>Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest. • Moderná a profesionálna verejná správa. <p>Okrem toho nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), a je v súlade s nasledovnými tematickými cieľmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií. • Zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám, zlepšenie ich využívania a kvality. • Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov. • Podpora udržateľnej dopravy. • Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily. • Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy.
Zosúladenie s cieľmi samosprávneho kraja	<p>Predmetný špecifický cieľ je v súlade aj cieľmi PHSR Košického samosprávneho kraja predovšetkým nasledovnými strategickými cieľmi :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce. • Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka. • Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená. • Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja kultúrneho dedičstva.
Zosúladenie s cieľmi MAS	<p>Predmetný špecifický cieľ je v súlade so stratégiou CLLD MAS HNILEC, o.z. predovšetkým s nasledovnými prioritnými oblasťami :</p> <p>Priorita 1: Infraštruktúra obcí a ochrana životného prostredia.</p> <p>Priorita 2: Zamestnanosť a inovatívny rozvoj podnikateľského prostredia</p> <p>V rámci týchto prioritných oblastí je v súlade s nasledovnými špecifickými cieľmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Do roku 2023 rozšíriť a skvalitniť občiansku vybavenosť, technickú, rekreačnú a dopravnú infraštruktúru a zlepšiť stav životného prostredia s pozitívnym dopadom na tvorbu nových pracovných miest. • Do roku 2023 vytvoriť minimálne 23 nových pracovných miest a podporiť zachovanie existujúcich pracovných miest

	prostredníctvom investícií do podnikania a inovácií, predovšetkým v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a vidieckeho cestovného ruchu
B. SOCIÁLNA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Podporovať rozvoj služieb starostlivosti o zdravie miestnych obyvateľov, sociálnych služieb, komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci.
Zdôvodnenie a popis východiskovej situácie	<p>Výber tohto cieľa súvisí so stanovením kľúčových potrieb miestnych obyvateľov a zástupcov obce. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy vyplynuli ako kľúčové nasledovné problémy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou. • Prehlbovanie sociálnych rozdielov a chudoby. • Postupné starnutie obyvateľstva, zvýšená potreba sociálnych služieb. • Vysoký podiel neprispôsobivých obyvateľov MRK • Chýba osobitný prístup k potrebám mladých ľudí a mládeže. • Nárast radikalizmu, extrémizmu, rôznych foriem závislostí. • Nižšia vzdelanostná úroveň nezamestnaných. • Ohrozenie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt. <p>Na základe týchto problémov bola stanovená jedna zo základných potrieb obce, ktorú bude potrebné riešiť v najbližších rokoch a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjať a skvalitňovať miestny ľudský potenciál so zameraním na vzdelávanie miestnych obyvateľov, ochranu ich zdravia, zabezpečenia sociálnych služieb vrátane rozvoja komunitnej spolupráce a komunitného dialógu v záujme pomoci marginalizovaným skupinám pri lepšom uplatnení sa na trhu práce. <p>Táto potreba sa stala základom pre stanovenie hore uvedeného špecifického cieľa.</p>
Zosúladenie so základným strategickým cieľom SR	<p>Súčasťou vízie SR je skvalitňovať život všetkých jej občanov aj prostredníctvom udržateľného sociálneho územného rozvoja čo je v súlade aj s predmetným špecifickým cieľom obce.</p> <p>Rozvoj služieb starostlivosti o zdravie miestnych obyvateľov, sociálnych služieb, komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania prispeje aj k napĺňaniu základného strategického cieľa SR, pretože tento cieľ podporuje zvyšovanie kvality života miestnych obyvateľov a tak sa opiera o vlastný vnútorný ľudský potenciál obce.</p>
Zosúladenie s cieľmi národných dokumentov	<p>Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020. Predmetný špecifický cieľ je v súlade s nasledovnými národnými prioritami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce.

	<p>Okrem toho nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), a je v súlade s nasledovnými tematickými cieľmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii. • Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy pre zručnosti a celoživotné vzdelávanie.
Zosúladenie s cieľmi samosprávneho kraja	<p>Predmetný špecifický cieľ je v súlade aj cieľmi PHSR Košického samosprávneho kraja predovšetkým strategickými cieľmi :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti. • Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv. • Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva.
Zosúladenie s cieľmi MAS	<p>Predmetný špecifický cieľ je v súlade so Stratégiou CLLD MAS HNILEC predovšetkým s prioritnou oblasťou 3 – Ľudské zdroje a sociálna infraštruktúra a špecifickým cieľom 3.1:</p> <p>Do roku 2023 podporiť vytvorenie nových a skvalitnenie existujúcich služieb v oblasti budovania ľudských zdrojov, vzdelávania, sociálnej inklúzie, informovanosti obyvateľov, prevencie kriminality a poskytovania komunitných a sociálnych služieb</p>
C. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	<p>Realizovať aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovaniu nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.</p>
Zdôvodnenie a popis východiskovej situácie	<p>Výber tohto cieľa súvisí so stanovením kľúčových potrieb miestnych obyvateľov a zástupcov obce. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy vyplynuli ako kľúčové nasledovné problémy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúca kanalizácia a ČOV • Málo využívané obnoviteľné zdroje energií. • Energetická efektívnosť verejných budov je nízka. • Environmentálne povedomie u obyvateľov i podnikateľov je nízke. <p>Na základe týchto problémov bola stanovená jedna zo základných potrieb obce, ktorú bude potrebné riešiť v najbližších rokoch a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chrániť prírodu v území a skvalitňovať miestne životné prostredie obyvateľov, zvyšovať energetickú efektívnosť, využívať obnoviteľné zdroje energie, zmierňovať nepriaznivé dopady zmeny klímy a efektívne hospodáriť s odpadmi.

	Táto potreba sa stala základom pre stanovenie hore uvedeného špecifického cieľa.
Zosúladenie so základným strategickým cieľom SR	Súčasťou vízie SR je skvalitňovať život všetkých jej občanov aj prostredníctvom udržateľného environmentálneho územného rozvoja čo je v súlade aj s predmetným špecifickým cieľom obce. Aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu miestneho životného prostredia, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovanie nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívny systém odpadového hospodárstva prispeje aj k napĺňaniu základného strategického cieľa SR, pretože tento cieľ podporuje integrovaný a na výsledky orientovaný miestny rozvoj pri rešpektovaní princípov trvalej udržateľnosti.
Zosúladenie s cieľmi národných dokumentov	Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020 . Predmetný špecifický cieľ je v súlade s nasledovnými národnými prioritami: <ul style="list-style-type: none"> • Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov. Okrem toho nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), a je v súlade s nasledovnými tematickými cieľmi: <ul style="list-style-type: none"> • Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch. • Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika. • Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov.
Zosúladenie s cieľmi samosprávneho kraja	Predmetný špecifický cieľ je v súlade aj cieľmi PHSR Košického samosprávneho kraja a je v súlade s nasledovnými jeho špecifickými cieľmi: <ul style="list-style-type: none"> • Budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry. • Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd. • Zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie. • Zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov. • Uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva.
Zosúladenie s cieľmi MAS	Predmetný špecifický cieľ je v súlade so stratégiou CLLD MAS HNILEC, o.z. predovšetkým s prioritnou oblasťou 1 - Infraštruktúra obcí a ochrana životného prostredia a špecifickým cieľom 1.1: Do roku 2023 rozšíriť a skvalitniť občiansku vybavenosť, technickú, rekreačnú a dopravnú infraštruktúru a zlepšiť stav životného prostredia s pozitívnym dopadom na tvorbu nových pracovných miest

Zdroj: vlastné spracovanie

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová (plánovacia) časť PHSR obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t.j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Pri definovaní stratégie vo všetkých typoch programových dokumentov je dôležité dbať na to, aby jednotlivé ciele na seba nadväzovali a aby opatrenia a aktivity boli koherentné, teda aby sa neprekrývali.

3.1. KONKRÉTNE OPATRENIA A AKTIVITY

PHSR obce Závadka pozostáva z hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti. **Každá z oblastí je členená na priority, opatrenia a aktivity (konkrétne projekty).** V hospodárskej oblasti sa nachádzajú 4 priority, v sociálnej oblasti sú 3 priority a v environmentálnej oblasti je 1 priorita. Na základe analýzy súčasného stavu základnej infraštruktúry v obci Závadka sa dajú definovať nedostatky, ktoré zle vplyvajú na možný rozvoj a ktoré je potrebné odstrániť. Odstránenie nedostatkov patrí k najdôležitejším faktorom pre zvýšenie kvality života v obci. Rozvoj a skvalitnenie základnej infraštruktúry obce napomôže naštartovať a rozbehnúť jej budúci rozvoj a výrazne prispeje k zvýšeniu kvality života obyvateľov obce.

Po zohľadnení kľúčových potrieb obyvateľov obce a rôznych možností obce (vrátane finančných) boli stanovené nasledovné kľúčové aktivity, ktoré sa bude obec snažiť vo forme projektov v najbližších rokoch, zvlášť do roku 2023, zrealizovať a tak dosahovať postupný rozvoj obce s následným postupným skvalitňovaním života jej obyvateľov. Pri výbere aktivít (projektov) boli zohľadnené súčasné možnosti a podmienky pre podávanie projektov z fondov EÚ, rôznych národných zdrojov a taktiež možnosti vlastného spolufinancovania a tiež využívania súkromných zdrojov pre finančné zabezpečenie jednotlivých projektov.

Jednotlivé aktivity predstavujú konkrétne projekty, ktoré obec plánuje realizovať v najbližšom období. Popis jednotlivých aktivít, ich charakteristika i harmonogram realizácie je súčasťou akčného plánu PHSR, ktorý sa bude pravidelne prehodnocovať a aktualizovať. Ďalšie nové aktivity budú postupne dopisované po ich odsúhlasení obecným zastupiteľstvom. Zpracované budú v čase pravidelnej aktualizácie akčného plánu PHSR.

Tabuľka 31 Prehľad priorít, opatrení a aktivít podľa oblastí

A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Priorita 1.	Rozvoj dopravnej infraštruktúry obce
Opatrenie 1.1	Rozvoj a skvalitňovanie vnútornej dopravnej infraštruktúry
Aktivita	1.1.1. Rekonštrukcia miestnych komunikácií
	1.1.2. Rekonštrukcia a výstavba parkovacích plôch
	1.1.3. Rekonštrukcia plôch na námestí
	1.1.4. Dopravné značenie (dopravné značky)
	1.1.5. Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom nachádzajúcimi sa pod obecnými komunikáciami
Priorita 2.	Obnova a dobudovanie základnej a občianskej infraštruktúry
Opatrenie 2.1.	Rozvoj sociálnej infraštruktúry
aktivita	2.1.1. Rozvoj a skvalitňovanie opatrovateľskej služby
Opatrenie 2.2.	Kultúra
aktivita	2.2.1. Podpora kultúrnych a spoločenských akcií
	2.2.2. Vybavenie kultúrneho domu
	2.2.3. Rekonštrukcia a vybavenie kuchyne v KD
	2.2.4. Vybavenie knižnice
Opatrenie 2.3.	Rozvoj športovej infraštruktúry
aktivita	2.3.1. Podpora organizovania športových podujatí a športových klubov
	2.3.2. Rekonštrukcia a futbalového ihriska a šatní
	2.3.3. Výstavba detského ihriska
Opatrenie 2.4.	Rozvoj technickej infraštruktúry
aktivita	2.4.1. Rozšírenie a rekonštrukcia obecného rozhlasu
	2.4.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky a i.)
	2.4.3. Rekonštrukcia verejného osvetlenia
Opatrenie 2.5.	Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti
Aktivita	2.5.1. Spolupráca s príslušnými inštitúciami v regióne Gelnického okresu pri zabezpečení bezpečnosti a ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov a návštevníkov obce Závadka
	2.5.2. Aktívna podpora besied a prednášok s obyvateľmi v obci
	2.5.3. Zvyšovanie bezpečnosti miestnych obyvateľov – dobudovanie kamerového systému
Opatrenie 2.6.	Rozvoj občianskej infraštruktúry
aktivita	2.6.1. Rekonštrukcia budovy OcU
	2.6.2. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice
	2.6.3. Technické vybavenie požiarnej zbrojnice

	2.6.4. Revitalizácia priestranstva cintorína
Opatrenie 2.7.	Rozvoj a skvalitňovanie bývania v obci
aktivita	2.8.1. Podpora úpravy a revitalizácie okolia rodinných a bytových domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti obyvateľov obce
Priorita 3.	Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu
Opatrenie 3.1.	Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu a kvality ponúkaných služieb
aktivita	3.1.1. Podpora aktivít podnikateľov v cestovnom ruchu pri využívaní silných stránok územia
	3.1.2. Výstavba cyklotrasy
	3.1.3. Inštalácia prvkov drobnej architektúry pozdĺž cyklotrasy, turistických chodníkov a pri vstupe do obce (odpočívadlá, info tabule a pod.)
Opatrenie 3.2.	Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu
aktivita	3.2.1. Propagácia CR, obce a jej historických koreňov
	3.2.2. Rozvoj vlastných produktov cestovného ruchu
Priorita 4.	Rozvoj ekonomického potenciálu obce Závadka
Opatrenie 4.1.	Vytváranie kvalitných podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania
aktivita	4.1.1. Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom
	4.1.2. Podpora posilnenia služieb pre investorov
Opatrenie 4.2.	Skvalitňovanie miestnych služieb
aktivita	4.2.1. Obstaranie projektovej dokumentácie, štúdií a VO k pripravovaným investičným projektom
	4.2.2. Elektronizácia verejných služieb
	4.2.3. Pravidelná aktualizácia PHSR
B. SOCIÁLNA OBLASŤ	
Priorita 5.	Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Závadka rozvojom aktívnej politiky trhu práce
Opatrenie 5.1.	Rozvoj spolupráce všetkých zainteresovaných inštitúcií za účelom systémového znižovania nezamestnanosti rozvojom aktívnej politiky trhu práce
aktivita	5.1.1. Aktívna spolupráca s VÚC KSK a regiónom Gelnického okresu pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu
	5.1.2. Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí (pre ženy) a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu
Priorita 6.	Komunitná spolupráca
Opatrenie 6.1.	Aktivizácia obyvateľstva
aktivita	6.1.1. Informačné kampane (enviromentálna výchova, zvyšovanie povedomia o nutnosti separácie odpadov a pod.)

	6.1.2. Rozvoj miestnej spolkovej činnosti a klubovej činnosti
	6.1.3. Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni
C. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	
Priorita 7.	Rozvoj environmentálnej infraštruktúry obce
Opatrenie 7.1.	Ochrana kvality podzemných a povrchových vôd
aktivita	7.1.1. Podpora prevencie pred nelegálnym znečisťovaním vôd rôznym druhom odpadov
	7.1.2. Dobudovanie verejnej kanalizácie a ČOV
Opatrenie 7.2.	Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene
aktivita	7.2.1. Revitalizácia parku a verejných priestranstiev v obci
Opatrenie 7.3.	Zlepšenie hospodárenia s odpadmi
aktivita	7.3.1. Odstraňovanie odpadov v extraviláne obce
	7.3.2. Zavedenie systému nakladania s odpadmi a zlepšenie systému prevencie a postihovania nelegálneho nakladania s odpadmi
	7.3.3. Podpora zavádzania environmentálnych kritérií do verejných zákaziek obce
Opatrenie 7.4.	Obnoviteľné zdroje a úspora energií
aktivita	7.4.1. Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy OcÚ
	7.4.2. Investície do využívania OZE pri prevádzke obecných budov a zariadení
Opatrenie 7.5.	Ochrana pred povodňami vytváraním vhodných podmienok a podporou realizácie protipovodňových
aktivita	7.5.1. Protipovodňové opatrenia v obci

Zdroj: vlastné spracovanie, obec Závadka

3.2. ANALÝZA UKAZOVATEĽOV STRATÉGIE

Tabuľka 32 Zoznam ukazovateľov dopadu podľa oblastí

Typ	Názov ukazovateľa	Zdroj	Merná jednot.	Rok 2017	Rok 2023
A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ					
Dopad	Vyššia spokojnosť s občianskou vybavenosťou v obci	prieskum	%	50	60
	Vyššia spokojnosť s rozvojom a napredovaním obce	prieskum	%	66	70
B. SOCIÁLNA OBLASŤ					
Dopad	Nárast spokojnosti miestnych obyvateľov s poskytovanými sociálnymi službami pre seniorov v obci	prieskum	%	33	40
	Nárast spokojnosti miestnych obyvateľov s poskytovanými sociálnymi službami pre obyvateľov sociálne vylúčených komún	prieskum	%	16,7	20
C. ENVIROMENTÁLNA OBLASŤ					
Dopad	Zvýšený počet energeticky efektívnejších budov	obec	počet	0	1
	Zvýšený počet opatrení zameraných na ochranu prírody a životného prostredia	obec	počet	0	3

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Závadka

Tabuľka 33 Zoznam ukazovateľov výsledku podľa aktivít

Priorita/opatrenie/aktivita	Ukazovateľ výsledku	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota r. 2017	Cieľová hodnota r. 2023
A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ					
Priorita 1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry obce					
Opatrenie 1.1. Rozvoj a skvalitňovanie vnútornej dopravnej infraštruktúry					
1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	počet miestnych komunikácií	obec	počet	0	2
1.1.2 Rekonštrukcia a výstavba parkovacích plôch	Počet parkovacích plôch	obec	počet	0	10
1.1.3 Rekonštrukcia plôch na námestí	rekonštruované parkovacie miesta	obec	počet	0	1
1.1.4 Dopravné značenie (dopravné značky)	Počet osadených dopravných značení	obec	Počet	0	3
1.1.5 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom nachádzajúci sa pod obecnými komunikáciami	Počet pozemkov	obec	počet	0	2
Priorita 2. Obnova a dobudovanie základnej a občianskej infraštruktúry					
Opatrenie 2.1. Rozvoj sociálnej infraštruktúry					
2.2.1. Rozvoj a skvalitňovanie opatrovateľskej služby	Počet nových/skvalitnených sociálnych služieb	obec	počet	0	1
Opatrenie 2.2 Kultúra					

2.2.1. Podpora kultúrnych a spoločenských akcií	Počet podporených kultúrnych akcií	obec	počet	0	14
2.2.2. Vybavenie kultúrneho domu	Počet vybavených kultúrnych domov	obec	počet	0	1
2.2.3. Rekonštrukcia a vybavenie kuchyne v KD	Počet rekonštruovaných kuchýň	obec	počet	0	1
2.2.4. Vybavenie knižnice	Počet vybavených knižníc	obec	počet	0	1
Opatrenie 2.3. Rozvoj športovej infraštruktúry					
2.4.1. Podpora organizovania športových podujatí a športových klubov	Počet podporených športových podujatí	obec	počet	0	14
2.4.2. Rekonštrukcia a futbalového ihriska a šatní	Počet rekonštruovaných futbalových ihrísk	obec	počet	0	1
2.4.3. Výstavba detského ihriska	Počet detských ihrísk	obec	počet	0	1
Opatrenie 2.4. Rozvoj technickej infraštruktúry					
2.4.1. Rozšírenie a rekonštrukcia obecného rozhlasu	Počet rekonštruovaných obecných rozhlasov	obec	kpl	0	1
2.4.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky a i.)	Počet inštalovaných prvkov drobnej architektúry	obec	počet	0	10
2.4.3. Doplnenie verejného osvetlenia	Počet rekonštruovaných svetelných bodov	obec	počet	0	50
Opatrenie 2.5. Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti					

PHSR obce Závadka na roky 2017 – 2023

2.5.1. Spolupráca s príslušnými inštitúciami v regióne Gelnického okresu pri zabezpečení bezpečnosti a ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov a návštevníkov obce Závadka	Počet stretnutí	obec	počet	0	7
2.5.2. Aktívna podpora besied a prednášok s obyvateľmi v obci	Počet podporených podujatí	obec	počet	0	7
2.5.3. Zvyšovanie bezpečnosti miestnych obyvateľov – dobudovanie kamerového systému	Počet nových kamier	obec	počet	0	2
Opatrenie 2.6. Rozvoj občianskej infraštruktúry					
2.6.1. Rekonštrukcia budovy OcU	Počet rekonštruovaných budov	obec	počet	0	1
2.6.2. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	Počet rekonštruovaných budov	obec	počet	0	1
2.6.3. Technické vybavenie požiarnej zbrojnice	Vybavenie požiarnej zbrojnice	obec	kpl	0	1
2.6.4. Revitalizácia priestranstva cintorína	Počet revitalizovaných priestranstiev	obec	počet	0	1
Opatrenie 2.7. Rozvoj a skvalitňovanie bývania v obci					
2.7.1. Podpora úpravy a revitalizácie okolia rodinných a bytových domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti obyvateľov obce	Počet podporených opatrení	obec	počet	0	14

Priorita 3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu					
Opatrenie 3.1. Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu a kvality ponúkaných služieb					
3.1.1. Podpora aktivít podnikateľov v cestovnom ruchu pri využívaní silných stránok územia	Počet podporených aktivít	obec	počet	0	3
3.1.2. Výstavba cyklotrasy	Počet aktivít zameraných na údržbu	obec	počet	0	1
3.1.3. Inštalácia prvkov drobnej architektúry pozdĺž cyklotrasy, turistických chodníkov a pri vstupe do obce (odpočívadlá, info tabule a pod.)	Počet prvkov drobnej architektúry	obec	počet	0	3
Opatrenie 3.2. Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu					
3.2.1. Propagácia CR, obce a jej historických koreňov	Počet opatrení na propagáciu CR	obec	počet	0	7
3.2.2 Rozvoj vlastných produktov cestovného ruchu	Počet vlastných produktov CR	obec	počet	0	1
Priorita 4. Rozvoj ekonomického potenciálu obce Závadka					
Opatrenie 4.1. Vytváranie kvalitných podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania					
4.1.1. Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom	Počet partnerstiev	obec	počet	0	1
4.1.2. Podpora posilnenia služieb pre investorov	Počet podporených služieb	obec	počet	0	3

Opatrenie 4.2.Skvalitňovanie miestnych služieb					
4.2.1. Obstaranie projektovej dokumentácie, štúdií a VO k pripravovaným investičným projektom	Počet dokumentácií	obec	počet	0	3
4.2.2. Elektronizácia verejných služieb	Počet nových/kvalitnejších služieb	obec	počet	0	3
4.2.3. Pravidelná aktualizácia PHSR	Počet aktualizácií PHRS	obec	počet	0	1
B. SOCIÁLNA OBLASŤ					
Priorita 5. Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Závadka rozvojom aktívnej politiky trhu práce					
Opatrenie 5.1. Rozvoj spolupráce všetkých zainteresovaných inštitúcií za účelom systémového znižovania nezamestnanosti rozvojom aktívnej politiky trhu práce					
5.1.1. Aktívna spolupráca s VÚC KSK a regiónom Gelnického okresu pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	Počet stretnutí	obec	počet	0	6
5.1.2. Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí (pre ženy) a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	Počet podporených aktivít	obec	počet	0	6
Priorita 6.Komunitná spolupráca					

Opatrenie 6.1. Aktivizácia obyvateľstva						
6.1.1. Informačné kampane (enviromentálna výchova, zvyšovanie povedomia o nutnosti separácie odpadov a pod.)	Počet informačných aktivít	obec	počet	0	6	
6.1.2. Rozvoj miestnej spolkovej činnosti a klubovej činnosti	Počet podporených spolkov a klubov	obec	počet	0	3	
6.1.3. Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	Počet podporených aktivít	obec	počet	0	7	
C. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ						
Priorita 7. Rozvoj environmentálnej infraštruktúry obce						
Opatrenie 7.1. Ochrana kvality podzemných a povrchových vôd						
7.1.1. Podpora prevencie pred nelegálnym znečisťovaním vôd rôznym druhom odpadov	Počet podporených aktivít	obec	počet	0	14	
7.1.2. Dobudovanie verejnej kanalizácie a ČOV	Počet dobudovaných ČOV vrátane kanalizácie	obec	počet	0	1	
Opatrenie 7.2. Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene						
7.2.1. Revitalizácia parku a verejných priestranstiev v obci	Počet podporených opatrení	obec	počet	0	1	
Opatrenie 7.3. Zlepšenie hospodárenia s odpadmi						
7.3.1. Odstraňovanie odpadov v extraviláne obce	Počet podporených opatrení	obec	počet	0	7	

PHSR obce Závadka na roky 2017 – 2023

7.3.2. Zavedenie systému nakladania s odpadmi a zlepšenie systému prevencie a postihovania nelegálneho nakladania s odpadmi	Počet zavedených opatrení/ systémov	obec	počet	0	7
7.3.3. Podpora zavádzania environmentálnych kritérií do verejných zákaziek obce	Počet podporených opatrení	obec	počet	0	5
Opatrenie 7.4. Obnoviteľné zdroje a úspora energií					
7.4.1. Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy OcÚ	Počet zateplených budov	obec	počet	0	1
7.4.2. Investície do využívania OZE pri prevádzke obecných budov a zariadení	Počet budov využívajúcich OZE	obec	počet	0	1
Opatrenie 7.5. Ochrana pred povodňami vytváraním vhodných podmienok a podporou realizácie protipovodňových					
7.5.1. Protipovodňové opatrenia v obci	Počet zavedených protipovodňových opatrení	obec	počet	0	1

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Závadka

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHSR je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

4.1 POSTUP REALIZÁCIE PHSR

Realizačná časť PHSR je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce. Stanovuje rozdelenie zodpovedností za realizáciu jednotlivých častí PHSR a popis samotných priebežných postupov, ktoré budú nevyhnutné pre úspešnú realizáciu rozvojovej stratégie obce. Dôležitou súčasťou realizácie PHSR bude zabezpečenie komunikačných a informačných aktivít vzhľadom k jednotlivým cieľovým skupinám obyvateľstva obce. Celkovú úspešnosť realizácie PHSR a postupné napĺňanie stanovených cieľov spojené s prípadnými zmenami v stratégii alebo aktualizáciami bude zabezpečovať systém monitorovania a hodnotenia. Vecný a časový harmonogram realizácie konkrétnych rozvojových projektov bude súčasťou akčných plánov stratégie. U projektov financovaných zo zdrojov Európskej únie je fixne predpísaný systém ich monitorovania. Ostatné opatrenia a projekty, ktoré nebudú financované z európskej pomoci budú monitorované cestou vyhodnotenia plnenia akčného plánu za príslušný kalendárny rok.

4.1.1. Postup realizácie PHSR

Realizácia rozvojovej stratégie obce bude postupne počas obdobia jej platnosti do roku 2023, zabezpečovaná v niekoľkých základných oblastiach:

- Dopĺňanie PHSR (v zmysle platnej metodiky PHSR a jej aktualizácií),
- Príprava rozvojových projektov (v zmysle platnej legislatívy a metodiky PHSR),
- Realizácia rozvojových projektov (v súlade so stratégiou a akčnými plánmi),
- Monitorovanie a hodnotenie plnenia PHSR,
- Aktualizácia plánov a stratégie PHSR.

Tabuľka 34 Popis realizácie jednotlivých oblastí PHSR

Oblasť	Popis/Zdôvodnenie
Dopĺňanie PHSR	V zmysle platnej metodiky sú predpísané časti, ktoré má rozvojová stratégia obce povinne obsahovať. Počas spracovania PHSR neboli k dispozícii všetky metodikou požadované údaje a preto niektoré vybrané časti PHSR bude potrebné dopĺňať v priebehu realizácie PHSR priebežne alebo hneď ako budú požadované informácie alebo údaje k dispozícii.
Príprava projektov	V zmysle platnej metodiky je dôležité realizáciu predovšetkým väčších investičných projektov starostlivo naplánovať a pripraviť. Dôležitý je výber konkrétnych projektov, ktoré sa budú realizovať, prehodnotenie ich prínosu a dopadu na plnenie cieľov stratégie, ekonomickej efektívnosti a stavu pripravenosti na konkrétnu realizáciu (technická pripravenosť, povolenia, financovanie, partneri a pod.).
Realizácia projektov	Jedná sa o základnú a nosnú časť plnenia rozvojovej stratégie obce. Predstavuje konkrétnu realizáciu investičných alebo neinvestičných projektov v zmysle s akčnými plánmi a v súlade so stratégiou PHSR. V prípade viaczdrojového financovania s využitím dotácií je dôležité zabezpečiť plnenie platnej legislatívy, zmluvných podmienok poskytovateľa dotácie, zaznamenania a archivovania priebehu realizácie (foto, video, dokumenty a pod.), propagácie projektu a pod.
Monitorovanie a hodnotenie	Postupné plnenie PHSR bude potrebné priebežne monitorovať a vyhodnocovať. V prípade neplnenia nastavených ukazovateľov, cieľov alebo v prípade výrazných zmien vonkajších alebo vnútorných vplyvov na obec bude potrebné prehodnotiť nové úpravy, zmeny alebo aktualizácie vybraných častí príp. celého PHSR.
Aktualizácia plánov a stratégie	Počas jednotlivých rokov realizácie PHSR bude samospráva každoročne prehodnocovať a aktualizovať vybrané plány – akčný plán, komunikačný plán, plán hodnotenia a monitorovania, finančný plán, zoznam ukazovateľov a pod. Samospráva každoročne do leta spracuje pripomienky úradu, poslancov, verejnosti a partnerov a navrhne aktualizácie akčného a iných plánov pred začiatkom prípravy rozpočtu na nasledujúci rok. Aktualizáciu PHSR ako celku samospráva uskutoční každé 3 – 4 roky. K termínu aktualizácie PHSR je potrebné vypracovať hodnotenie stavu projektovej pripravenosti (ex-ante).

Zdroj: vlastné spracovanie

Jednotlivé základné oblasti realizácie PHSR budú realizované prostredníctvom nasledovných aktivít:

Tabuľka 35 Popis aktivít pre jednotlivé oblasti PHSR

Dopĺňanie PHSR		
Názov aktivity	Popis realizácie	Formulár
Evidencia a karty mimovládnych organizácií	Postupný zber údajov, evidencia a zakladanie kariet miestnych mimovládnych organizácií (MVO) – spolky, zväzy, združenia a pod. (formálneho i neformálneho charakteru).	Predpísaný metodikou na vypracovanie PHSR: - karta MVO - evidencia MVO
Evidencia a karty podnikateľských subjektov	Postupný zber údajov, evidencia a zakladanie kariet miestnych podnikateľských osôb alebo subjektov, ktoré majú sídlo, prevádzku alebo vykonávajú činnosť na území obce.	Predpísaný metodikou PHSR: - karta právnickej osoby - evidencia podnikateľov
Dohody o partnerstvách	Oslovenie miestnych organizácií a podnikateľov s ponukou na vytvorenie partnerstva pri realizácii PHSR.	Metodikou PHSR odporúčaný vzor dohody o partnerstve
Doplnenie chýbajúcich častí resp. tabuliek	Zber údajov a ich doplnenie do tabuliek príp. doplnenie nových informácií, ktoré boli zistené resp. schválené už po termíne spracovania hlavného dokumentu PHSR.	V súlade s metodikou na vypracovanie PHSR príp. úprava alebo zjednodušenie v záujme zrozumiteľnosti.
Kritériá hodnotenia PHSR	Návrh hodnotiacich kritérií pre hodnotenie plnenia PHSR pre každoročné posudzovanie a monitorovanie plnenia akčného plánu, opatrení a cieľov stratégie PHSR.	Návrh a doplnenie formuláru predpísaného metodikou: - kritériá hodnotenia PHSR
Hodnotiace tabuľky pre výber projektov	Výber hodnotených oblastí a príprava hodnotiacich tabuliek pre každú vybranú oblasť v súlade s metodikou PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - príklady hodnotiacich tabuliek
Príprava projektov PHSR		
Hodnotenie a výber projektov	Postupné hodnotenie navrhovaných projektov podľa navrhnutých hodnotiacich tabuliek (prioritný významu a pripravenosť).	Prideľovanie bodov za každý projekt v rámci hodnotiacich tabuliek a vyhodnotenie.
Výnosovo nákladová analýza projektu	Finančné prehodnotenie navrhovaných projektov – zhodnotenie nákladov a prínosov/výnosov projektu.	Predpísaný metodikou PHSR: - výnosovo nákladová analýza
Formulár na prípravu projektov	Každý dôležitý alebo finančne náročnejší projekt zahrnutý v akčnom pláne by mal mať vypracovaný formulár na prípravu projektu).	Predpísaný metodikou PHSR: - formulár na prípravu projektov
Výberové konania	Realizácia postupu výberu dodávateľa v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, miestnymi všeobecne	V súlade s platnými predpismi realizované samostatne alebo odborne spôsobilými osobami.

	záväznými nariadeniami alebo pokynmi poskytovateľa dotácie.	
Technická príprava projektu	Príprava technickej projektovej dokumentácie – štúdie, projekty, posudky, vyjadrenia, povolenia a pod. v súlade s platnou legislatívou SR a EÚ.	Realizované odborne spôsobilými osobami resp. príslušnými útvarmi alebo inštitúciami.
Príprava žiadostí o NFP	V prípade projektov uchádzajúcich sa o dotačnú pomoc vypracovanie žiadosti o poskytnutie dotácie vrátane projektového spisu a príslušných povinných príloh.	Predpísané formuláre žiadostí, projektov a príloh príslušným poskytovateľom dotácie.
Realizácia projektov PHSR		
Realizácia aktivít projektu	Praktická realizácia konkrétnych aktivít jednotlivých investičných i neinvestičných projektov. Archivácia dokumentácie spojennej s realizáciou projektu - stavebný denník, prezenčné listiny, zápisy zo stretnutí, foto, video a pod.	Vlastné spracovanie alebo využitie odborne spôsobilých osôb (napr. stavebný dozor), partnerov projektu alebo miestnych zamestnancov.
Propagácia projektu	Propagácia aktivít a výstupov projektu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR, komunikačným plánom alebo podmienkami poskytovateľa dotácie príp. partnerov projektu – príprava a archivácia materiálov (články, tabule, oznamy, foto, video, plagáty, letáky a pod.).	Vlastné spracovanie alebo využitie odborne spôsobilých osôb (napr. mediálne spoločnosti), partnerov projektu alebo miestnych zamestnancov.
Administratíva projektu	Organizácia a plánovanie realizácie aktivít projektov, finančné vyúčtovanie, monitoring realizácie a dopadov projektu. Archivácia a spracovanie sprievodnej dokumentácie projektu – žiadosti o platby, monitorovacie správy a pod.	Vlastné spracovanie alebo pri dotáciách využitie odborného poradenstva pri spracovaní predpísaných formulárov a správ vrátane príloh.
Monitorovanie a hodnotenie PHSR		
Záznam z monitorovania	Záznam realizovaný min. 1 x za rok týkajúci sa spracovania komplexného prehľadu postupného plnenia jednotlivých opatrení stratégie prostredníctvom realizácie jednotlivých aktivít / projektov akčného plánu PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - príklad záznamu z monitorovania Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Monitorovacia správa	Zber údajov a vyplnenie monitorovacej správy min. 1 x za rok, prehľad pripomienok k akčnému plánu, komunikácia s verejnosťou, spracovanie pripomienok a návrhov aktualizácií jednotlivých častí PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - monitorovacia správa - + zoznam pripomienok - + návrhy zmien v PHSR

		Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie stavu plnenia ukazovateľov	Súčasťou každoročného procesu monitorovania PHSR je aj hodnotenie stavu plnenia merateľných ukazovateľov PHSR vrátane návrhov na ich aktualizáciu.	Predpísaný metodikou PHSR: <ul style="list-style-type: none"> - zoznam ukazovateľov Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie PHSR	Hodnotenie plnenia PHSR – obec každoročne vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dopady realizovaných opatrení do 31. marca za predchádzajúci rok.	Predpísané metodikou PHSR: <ul style="list-style-type: none"> - kritériá hodnotenia PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Správa o plnení PHSR	Obec má povinnosť každoročne do 31. mája zaslať na samosprávny kraj správu o plnení PHSR.	V súlade s metodikou PHSR a pokynmi samosprávneho kraja.
Aktualizácia plánov a stratégie PHSR		
Akčný plán PHSR	Každoročná aktualizácia akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na ďalšie 2 roky s priamym prepojením na rozpočet obce. Aktualizácia akčného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok.	Predpísaný metodikou PHSR: <ul style="list-style-type: none"> - akčný plán PHSR + pripomienky úradu, poslancov a verejnosti Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Plán hodnotenia a monitorovania PHSR	Prehodnotenie a aktualizácia plánu hodnotenia a monitorovania PHSR v súlade s aktualizáciou platnej legislatívy, metodiky, dokumentov obce, štatistických údajov alebo pripomienok a návrhov úradu.	Predpísaný metodikou PHSR: <ul style="list-style-type: none"> - plán hodnotenia a monitorovania Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Komunikačný plán PHSR	Každoročná aktualizácia komunikačného plánu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR v závislosti od potrieb a možností obce.	Predpísaný metodikou PHSR: <ul style="list-style-type: none"> - komunikačný plán PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR	Prehodnotenie a aktualizácia merateľných ukazovateľov opatrení alebo cieľov na základe predloženia návrhov na ich aktualizáciu vyplývajúcich z prehodnotenia stavu plnenia ukazovateľov.	Predpísaný metodikou PHSR: <ul style="list-style-type: none"> - zoznam ukazovateľov + návrhy na zmeny Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie stavu projektovej pripravenosti	V prípade celkovej aktualizácie PHSR (obvykle každé 3 – 4 roky) je potrebné vykonať ex-ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti k termínu aktualizácie PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: <ul style="list-style-type: none"> - ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.

Vyhodnotenie dotazníkových prieskumov	V prípade realizácie verejných prieskumov spojených s aktualizáciou PHSR alebo len ako zisťovanie spätnej väzby od verejnosti v súlade s komunikačným plánom.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - návrh dotazníka - vyhodnotenie prieskumu
Záznamy z verejných prerokovaní	V prípade celkovej aktualizácie PHSR spojenej s aktualizáciou cieľov a opatrení stratégie ich nový návrh bude verejne prerokovaný.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - záznam zo stretnutia + prezenčná listina, foto
Aktualizácia PHSR	Spracovanie aktualizovanej verzie celého dokumentu PHSR vrátane príloh a jeho následné schválenie obecným zastupiteľstvom.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - aktualizovaný dokument PHSR

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.2. Spolupráca s partnermi

Obec Závadka už počas prípravy PHSR využívala rôzne formy partnerskej spolupráce. V rámci prípravy PHSR bolo vynaložené úsilie na vytvorenie viacsektorovej spolupráce v záujme efektívnej a plnohodnotnej vzájomnej komunikácie, zberu informácií, potrieb a poznatkov čo najširšieho spektra miestnych aktérov v obci. Partnerská spolupráca bola využívaná pri zbere údajov o obci, pri analytickom hodnotení stavu obce, SWOT analýze a problémovej analýze obce, pri stanovení vízie a cieľov rozvojovej stratégie. Partnerská spolupráca pokračovala aj pri príprave programovej a realizačnej časti PHSR obce. Obec plánuje pokračovať v partnerskej spolupráci aj v realizačnej fáze svojho rozvojového programu a to vo všetkých základných oblastiach realizácie PHSR. Konkrétne úlohy jednotlivých partnerov a oblasti spolupráce budú súčasťou podpísaných vzájomných partnerských dohôd. Vzájomná spolupráca bude zameraná predovšetkým na:

- **poznatkovú spoluprácu** – zber údajov, poznatkov a informácií o problémoch a potrebách partnera, možnostiach spolupráce, čo vie partner ponúknuť pre rozvoj obce, odborná pomoc a poradenstvo pri realizácii PHSR, inštitucionálne príp. organizačné zabezpečenie plnenia niektorých aktivít realizácie PHSR, realizácia samostatných aktivít / projektov v rámci akčného plánu PHSR a pod.;
- **finančnú spoluprácu** – spolufinancovanie spoločných projektov realizovaných v rámci akčného plánu PHSR, samostatná realizácia a financovanie rozvojových projektov v súlade s rozvojovou stratégiou obce, sponzorské a dotačné príspevky na realizáciu vybraných aktivít obce a pod.;
- **materiálnu a pracovnú spoluprácu** – nefinančná pomoc zameraná na materiálne alebo technické zabezpečenie realizácie aktivít / projektov obce, odpracovaný čas a dobrovoľná spolupráca, odborná výpomoc alebo poradenstvo, organizácia vzdelávania, seminárov a iných podujatí v záujme realizácie aktivít PHSR a pod.;
- **mediálnu spoluprácu** – spolupráca pri zabezpečovaní komunikačných a informačných aktivít v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR, zabezpečovanie spätnej väzby v súlade s výsledkami a dopadmi realizácie projektov a aktivít PHSR, propagačné a mediálne aktivity alebo projekty a pod.

4.1.3. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Za realizáciu PHSR, jeho inštitucionálne a organizačné zabezpečenie je zodpovedná obec predovšetkým prostredníctvom jej základných orgánov - osoby starostu obce a obecného zastupiteľstva. Starosta obce pôsobiaci ako štatutárny orgán obce a zároveň ako najvyšší výkonný orgán prostredníctvom svojho výkonného orgánu – obecného úradu bude zabezpečovať základné inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR.

Jednotlivé konkrétne úlohy môžu byť delegované na konkrétne osoby – zamestnanci úradu, volení zástupcovia obce prípadne zástupcovia orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

Poverenie k realizácii konkrétnej úlohy bude realizované písomnou formou starostom obce. V prípade partnerskej spolupráce bude starostom poverený partner na základe partnerskej dohody. Zodpovednosť za realizáciu a správnosť spracovania pridelených úloh nesie konkrétna poverená osoba, alebo zástupca partnera podpisujúci partnerskú dohodu. Celkovú zodpovednosť za všetky rozdelené úlohy však nesie starosta obce.

Prideľovanie úloh a zodpovedností zabezpečuje predovšetkým starosta obce a zároveň zabezpečuje priebežnú kontrolu plnenia interného harmonogramu úloh. Starosta priebežne informuje obecné zastupiteľstvo o inštitucionálnom a organizačnom zabezpečení plnenia úloh realizácie PHSR, plnení a dodržiavaní predpísaných termínov a harmonogramu realizácie PHSR.

Pri realizácii konkrétnych projektov obec bude využívať aj služby odborne spôsobilých alebo poverených osôb – odborníkov, v závislosti od zamerania jednotlivých projektov. Podľa potreby bude obec pri realizácii projektov spolupracovať s externými spoločnosťami (verejné obstarávanie, externý manažment, projektové práce, stavebné práce, stavebný dozor a pod.).

4.2 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHSR

PHSR je koncipovaný ako otvorený dokument, ktorý budú môcť občania priebežne pripomienkovať. Pripomienky občanov sa budú zhromažďovať priebežne a vyhodnocovať raz ročne. V prípade potreby sa pripomienky občanov zapracujú do revízie PHSR, ktorá sa bude robiť raz do roka pred začiatkom prípravy rozpočtu obce na nasledujúci rok.

Systém monitorovania a hodnotenia PHSR je rozpracovaný do jednotlivých aktivít a podrobne popísaný v časti „Postup realizácie PHSR“. Pozostávať bude z nasledovných krokov:

- priebežný zber, spracovanie a vyhodnotenie (raz do roka) pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii a plneniu PHSR obce (zvyčajne do leta pred začatím príprav rozpočtu na ďalší rok);
- zhodnotenie plnenia akčného plánu PHSR, samospráva vyhodnotí výstupy, výsledky a dopady realizovaných aktivít za predchádzajúci rok (zvyčajne každý rok do 31. marca);
- zhodnotenie stavu plnenia ukazovateľov, na základe zhodnotenia plnenia akčného plánu samospráva každoročne (do 31. marca) vyhodnotí plnenie plánovaných ukazovateľov a v prípade potreby vypracuje návrh na ich úpravu;

- spracovanie monitorovacej správy za predchádzajúci rok v súlade s predpísaným formulárom a aktuálne platnou metodikou pre spracovanie PHSR (zvyčajne do 31. mája);
- spracovanie záznamu z monitorovania za predchádzajúci rok v súlade s predpísaným formulárom a aktuálne platnou metodikou pre spracovanie PHSR (zvyčajne do 31. mája);
- spracovanie a kompletizácia správy o plnení PHSR, ktorú má samospráva povinne zaslať každý rok do 31. mája na príslušný samosprávny kraj.

Na základe zistených a vyhodnotených údajov samospráva navrhne pravidelnú aktualizáciu vybraných plánov, formulárov alebo príloh PHSR. Predovšetkým sa budú pravidelne každý rok aktualizovať nasledovné časti PHSR:

- akčný plán PHSR s výhľadom na ďalšie 3 roky - samospráva vypracuje návrh akčného plánu na nasledujúci rok, ktorý má byť priamo prepojený na budúcoročný rozpočet obce (aktualizácia akčného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok);
- komunikačný plán PHSR – samospráva vypracuje návrh aktualizácie komunikačného plánu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR v závislosti od potrieb a finančných možností obce (aktualizácia komunikačného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok);
- merateľné ukazovatele - v prípade vypracovania návrhu na aktualizáciu ukazovateľov (vyplývajúcu z procesu monitorovania a hodnotenia) samospráva spracuje aktualizáciu základného formuláru merateľných ukazovateľov vrátane ich úprav aj v iných častiach PHSR (realizačná a finančná časť PHSR).

V prípade zásadných zmien v platnej legislatíve príp. zmien v metodike pre spracovanie PHSR alebo na základe podstatných zmien (napr. v štatistických údajoch, strategických dokumentoch obce a pod.) alebo pripomienok zásadného charakteru od miestnych aktérov v území samosprávy by mala byť realizovaná celková revízia a aktualizácia PHSR obce. V tomto prípade bude potrebné realizovať nasledovné kroky:

- aktualizácia plánu hodnotenia a monitorovania - samospráva na základe aktuálnych skutočností prehodnotí a aktualizuje plán hodnotenia PHSR;
- hodnotenie stavu projektovej pripravenosti - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR vykoná ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti k termínu aktualizácie PHSR;
- vyhodnotenie dotazníkových prieskumov - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR osloví verejnosť (napr. dotazníkovým prieskumom) a vyhodnotí jeho výsledky, ktoré zapracuje do aktualizácie stratégie PHSR;
- záznamy z verejných prerokovaní - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR spojenej aj so zmenou cieľov a stratégie PHSR vykoná verejné prerokovanie nového návrhu stratégie PHSR;
- spracovanie aktualizovanej verzie PHSR - samospráva zabezpečí nové aktualizované spracovanie dokumentu PHSR vrátane príloh a zabezpečí jeho schválenie miestnym zastupiteľstvom.

4.2.1. Plán hodnotenia a monitorovania

Tabuľka 36 Plán priebežných hodnotení PHSR

Plán priebežných hodnotení PHSR do roku 2023		
Forma hodnotenia	Termín hodnotenia	Dôvod hodnotenia
Operatívne hodnotenie	do leta 2017	Spracovanie a vyhodnotenie prípadných pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2017	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2018 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2018.
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2018	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2018	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2018	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2018	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2019 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2019.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2018	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2019	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2019	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2019	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2019	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2020 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2020
Tematické hodnotenie	do konca roka 2019	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.

		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2019	Prehodnotenie potreby alebo nutnosti hodnotenia strategickej časti PHSR (napr. v prípade zásadných zmien legislatívy, spoločenskej potreby, neplnenia nastavených ukazovateľov alebo cieľov stratégie a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2020	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2020	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2020	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2020	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2021 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2021.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2020	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2021	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2021	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2021	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2021	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2022 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2022.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2021	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).

Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2022	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2022	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2022	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2022	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2022 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2022.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2022	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Mimoriadne hodnotenie	K stanovenému termínu	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu a pod.
	K termínu aktualizácie PHSR alebo spracovania nového PHSR	Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti v prípade celkovej aktualizácie PHSR alebo začatia príprav pre vypracovanie nového PHSR pre nové programovacie obdobie.

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHSR

4.3.1. Východisková situácia

Popis východiskovej situácie predstavuje základ efektívneho nastavenia miestnych informačných a komunikačných aktivít pre PHSR obce. Na základe analýzy aktuálneho stavu informovanosti miestnych obyvateľov a doteraz využívaných komunikačných nástrojov je možné vyhodnotiť súčasný stav, zdefinovať potreby pre obdobie platnosti PHSR a navrhnúť účinné spôsoby budúcej realizácie komunikačnej stratégie.

Na základe dotazníkového prieskumu realizovaného v rámci prípravy PHSR boli oslovení miestni obyvatelia aj v oblasti vyjadrenia spokojnosti s bývaním v obci, zhodnotením miestneho rozvoja za posledných 5 rokov a najčastejšieho spôsobu čerpania informácií o obci. Doterajší rozvoj obce pozitívne vníma 50% miestnych obyvateľov a 50 % nevie posúdiť, resp. zaujať konkrétne stanovisko k otázke. Tieto fakty je potrebné zohľadniť pri navrhovaní komunikačnej stratégie obce. Informácie

o obci obyvatelia získavajú predovšetkým z www stránky obce (50 %), z miestneho rozhlasu (33,3 %), a 16,7 % obyvateľstva získava informácie prostredníctvom úradnej tabule.

Zhodnotenie východiskovej situácie je možné prehľadne popísať prostredníctvom komunikačnej SWOT analýzy. Komunikačná SWOT analýza hodnotí silné a slabé stránky v rámci interného prostredia a príležitosti a hrozby z pohľadu externého prostredia. Analýza SWOT je spracovaná pre oblasť komunikácie a informovania o obci a jej rozvoji.

Tabuľka 37 Komunikačná SWOT analýza

	Užitočné pre dosiahnutie cieľov	Škodlivé pre dosiahnutie cieľov
Vnútorné prostredie	Silné stránky	Slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • spokojnosť s bývaním v obci, • pozitívny postoj obyvateľov, • aktívna WEB stránka obce, • funkčný miestny rozhlas, • záujem obyvateľstva o rozvoj, • neformálne diskusie o obci, • obec je členom MAS HNILEC. 	<ul style="list-style-type: none"> • obmedzené finančné zdroje obce, • obmedzené personálne zabezpečenie, • obmedzený dostup k internetu, • chýbajúci systémový prístup zameraný na informovanosť a komunikáciu • nízka aktivizácia miestnych podnikateľov – záujem o spoluprácu, • slabá spolupráca s mladými ľuďmi a znevýhodnenými skupinami.
Vonkajšie prostredie	Príležitosti	Ohrozenia
	<ul style="list-style-type: none"> • spolupráca v regióne - komunitou riadený rozvoj v regióne Gelnického okresu • implementácia stratégie CLLD pre MAS, • komunikačné kampane k fondom EÚ, • externé organizácie zamerané na regionálny rozvoj - poradenstvo, • národné resp. regionálne informačné centrá - semináre, dokumenty, letáky, ... • nové elektronické formy komunikácie. 	<ul style="list-style-type: none"> • zhoršenie ekonomickej situácie v SR alebo na východe SR • vynútené zmeny v politike EÚ (migrácia obyvateľstva, ekonomická a finančná kríza, obmedzenie fondov EÚ a pod.), • vysoká byrokracia a netransparentnosť pri schvaľovaní a realizácii projektov, • zmeny verejnej mienky plynúce z fám a dezinformácií

Zdroje: vlastné spracovanie

4.3.2. Ciele komunikačnej stratégie

Cieľom komunikačnej stratégie obce pre obdobie realizácie PHSR do roku 2023 je vytvoriť systémový základ pre oslovenie, informovanie a vzájomnú výmenu informácií s miestnymi obyvateľmi. Zámerom je nadviazať na doteraz využívané komunikačné nástroje a zároveň prehĺbiť komunikáciu s konkrétnymi vybranými cieľovými skupinami v obci.

Na základe východiskovej situácie a s ohľadom na strategický cieľ PHSR vyplývajú pre obec nasledovné ciele komunikačnej stratégie:

- Efektívna komunikácia o možnostiach čerpania dotácií a podpory smerom k špecifickým cieľovým skupinám.
- Zaistenie publicity PHSR s dôrazom na zrozumiteľnosť, kvalitu a dostupnosť informácií.
- Zvýšiť povedomie o výhodách partnerskej spolupráce pri realizácii rozvojových aktivít.
- Motivovať cieľové skupiny k aktívnej komunikácii a podávania spätnej väzby k aktivitám obce.
- Využívať moderné a inovatívne formy cieleného oslovenia a komunikácie vybraných cieľových skupín obyvateľstva (podnikatelia, mladí ľudia, znevýhodnení obyvatelia, seniori a pod.).

4.3.3. Cieľové skupiny

Cieľové skupiny pre realizáciu rozvojových aktivít PHSR je možné rozdeliť nasledovne:

- spoločné cieľové skupiny – skupina vnímaná a oslovená ako celok a
- špecifické cieľové skupiny – skupiny obyvateľov so spoločnými záujmami, potrebami, problémami, ktorí si vyžadujú osobitné formy oslovenia a spôsoby komunikácie.

Spoločné cieľové skupiny:

- obyvatelia obce,
- subjekty zapojené do realizácie PHSR,
- verejné a regionálne inštitúcie,
- masmédiá,
- potencionálni prijímatelia dotácií a podpory z fondov EÚ.

Špecifické cieľové skupiny:

- mladí ľudia žijúci v obci,
- miestni seniori,
- MRK
- znevýhodnené skupiny obyvateľov,
- podnikatelia,
- mimovládne organizácie, spolky a záujmové združenia.

4.3.4. Komunikačná stratégia PHSR

Komunikačná stratégia vychádza z princípu, že komunikácia je neoddeliteľnou súčasťou efektívneho budúceho rozvoja obce realizovaného prostredníctvom PHSR. Prispeje k vytváraniu partnerstiev za účelom dosahovania všeobecného prospechu z investovaných zdrojov prostredníctvom rôzne orientovaných projektov. Prispeje k zvyšovaniu počtu podávaných projektov nielen zo strany samosprávy ale aj zo strany zainteresovaných špecifických skupín obyvateľstva. Podporí sa zlučovanie rôznych zdrojov za účelom dosiahnutia spoločného prospechu pre obec. Zvýši sa všeobecná informovanosť o dianí v obci. Zvýši sa efektivita realizácie projektov v obci a napĺňanie cieľov PHSR.

Samotná komunikačná stratégia by mala vychádzať z cieľov PHSR a obsahovať konkrétne opatrenia v oblasti informovania a komunikácie. Komunikačná stratégia PHSR vychádza z nasledovných všeobecných princípov komunikácie:

- flexibilita komunikácie – prístup aktuálnych informácií,
- kontinuita komunikácie – pravidelnosť v informovaní a
- dostupnosť komunikácie – rôznorodosť využívaných nástrojov.

Komunikačná stratégia je vyjadrením spôsobu, akým bude obec zabezpečovať informovanosť a komunikáciu počas obdobia realizácie PHSR do roku 2023.

4.3.5. Prípravná fáza PHSR

Aby mala samospráva pri realizácii svojich rozvojových projektov podporu miestnej verejnosti je dôležité zapájať miestne obyvateľstvo už do prípravy PHSR. Zároveň by mala byť verejnosť priebežne informovaná o postupe prípravy a spracovania rozvojovej stratégie a mala by mať možnosť aktívne vstupovať do procesu prípravy dokumentu.

V prvej fáze bolo potrebné zabezpečiť základnú informovanosť predstaviteľov samosprávy spojenú so zmenou platnej legislatívy týkajúcej sa regionálneho rozvoja na národnej úrovni. Zmeny sa týkali novelizácie zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. platné od roku 2015. Okrem toho bola v roku 2015 vypracovaná nová metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC, ktorá má za cieľ zjednotiť proces spracovávania PHSR na miestnej i regionálnej úrovni. Nová metodika priniesla so sebou množstvo nových analýz, prehľadov, metód a postupov spracovania, ktoré si vyžadovali samostatné odborné prístupy a vysvetlenia za účelom nastavenia konkrétnych postupov realizácie prípravy stratégie a spracovania samotného dokumentu PHSR. Predstavitelia samosprávy sa zúčastňovali na doplňujúcich seminároch informujúcich o aktuálnych zmenách v postupoch a ich konkrétnom uplatnení. Následne bolo potrebné zabezpečiť internú komunikáciu a informovať miestnych poslancov a pracovníkov obecného úradu. Za účelom odborného poradenstva a výmeny aktuálnych informácií boli realizované stretnutia zástupcov miestnej samosprávy s externými poradenskými organizáciami príp. inštitúciami poskytujúcimi poradenstvo pri podpore regionálneho rozvoja. Stretnutia prebiehali pri partnerskej spolupráci obcí regionálneho združenia miest a obcí Hnileckého regiónu v záujme zabezpečenia jednotného pochopenia metodických postupov a nastavenia jednotného systému vypracovania PHSR konkrétnych obcí.

Na základe novej metodiky na vypracovanie PHSR bolo dôležité prehĺbiť medzisektorovú spoluprácu medzi miestnym verejným a súkromným sektorom vrátane zapojenia verejnosti, miestnych organizácií, záujmových združení a spolkov. To si vyžadovalo osobitný prístup pri oslovení, aktivizácii, informovaní a zapojení všetkých dotknutých aktérov do spolupráce. Využité boli predovšetkým nasledovné metódy informovania a zapájania do spolupráce:

- **stretnutia** – formálne, neformálne alebo pracovné stretnutia starosta – zamestnanci úradu, starosta – poslanci, starosta – miestne osobnosti (lídri) miestnych záujmových skupín, starosta - starostovia okolitých obcí, starosta – odborné poradenské skupiny, stretnutia pracovných skupín a riadiaceho tímu pre prípravu PHSR;
- **rozhovory a prieskumy** – príprava a realizácia dotazníkového prieskumu pre verejnosť,
- **odborné poradenstvo** – využívanie odborných poradenských služieb, zriadenie miestnej poradenskej a pracovnej skupiny pre prípravu PHSR;
- **využitie existujúcich médií** – informovanie prostredníctvom miestnych novín, rozhlasu, informačnej úradnej tabule, WEB stránky a rôznych spôsobov elektronickej komunikácie.

4.3.6. Realizačná fáza PHSR

Jej cieľom je počas jednotlivých rokov obdobia realizácie PHSR informovať o rozvojovej stratégii obce verejnosť, nadväzovať a udržiavať partnerské vzťahy v obci, informovať a motivovať špecializované cieľové skupiny k podávaniu projektov, podávať správy o plnení PHSR, pravidelne vyhodnocovať a aktualizovať vybrané časti PHSR.

Počas realizačnej fázy PHSR bude informovanie a komunikácia zabezpečená na základe nasledovných opatrení:

1. Informovanosť a medializácia;
2. Komunikácia s partnermi;
3. Komunikácia so špecializovanými cieľovými skupinami;
4. Hodnotenie a aktualizácia PHSR.

Jednotlivé opatrenia budú realizované prostredníctvom nasledovných aktivít:

Tabuľka 38 Popis aktivít realizačnej fázy PHSR

Opatrenie	Aktivity	Rok realizácie
Prípravná fáza	<ul style="list-style-type: none"> - Informovanie o postupe prác spracovania PHSR - Zverejňovanie pracovných verzií PHSR - Verejné prerokovanie vybraných častí PHSR - Zverejnenie finálnej verzie PHSR (po zapracovaní pripomienok). 	2017
	<ul style="list-style-type: none"> - Informačná kampaň po schválení PHSR 	2017

Realizačná fáza Informovanosť a medializácia	<ul style="list-style-type: none"> - WEB stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestny rozhlas, - sociálne siete, - tlačené materiály, - informovanie na verejných podujatiach. 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Informovanie partnerov a verejných inštitúcií o platnom PHSR (združenie obcí, MAS, VÚC a pod.) - listy, - tlačené materiály, - digitálne médiá (CD, USB), - WEB stránka. 	2017
	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné informovanie o aktivitách, realizovaných projektoch a aktualitách ohľadom PHSR - WEB stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestny rozhlas, - sociálne siete, - formálne a neformálne stretnutia s verejnosťou, - tlačené materiály, - pracovné stretnutia, - informovanie na verejných podujatiach. 	2017 – 2023
	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelná propagácia PHSR a realizovaných projektov v obci - digitálne médiá (foto, video, DVD, CD, USB, aplikácie PC/mobil/tablet), - propagačné materiály (letáky, brožúry, plagáty, banery), - propagačné podujatia (výstavy a expozície, konferencie, semináre, exkurzie a pod.) 	2017 – 2023
	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné prieskumy verejnej mienky, názorov a celkového vnímania rozvoja obce verejnosťou - dotazníkové prieskumy pre širokú verejnosť, - prieskumy verejnej mienky, - verejné stretnutia. 	2017 – 2023
	<ul style="list-style-type: none"> - Záverečná informačná a propagačná kampaň - WEB stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestny rozhlas, - sociálne siete, - tlačené materiály, - informovanie na verejných podujatiach. 	2017 – 2023
Realizačná fáza Komunikácia s partnermi	<ul style="list-style-type: none"> - Oslovenie existujúcich a nových partnerov - informačná tabuľa, - návštevy, - motivačné stretnutia. 	2017 – 2023

	<ul style="list-style-type: none"> - Spolupráca s partnermi (príprava a realizácia spoločných projektov, spoločných aktivít a podujatí) - dohody o partnerstve a spolupráci, - elektronická komunikácia, - pracovné stretnutia, - odborné poradné alebo pracovné skupiny, - vzdelávacie odborné semináre, programy. - Pravidelná komunikácia a informovanie partnerov - úradná informačná tabuľa, - miestny rozhlas, - elektronická komunikácia, - listy a tlačené materiály, - výstavy a exkurzie, - osobné a verejné stretnutia. 	
Realizačná fáza Hodnotenie a aktualizácia PHSR	<ul style="list-style-type: none"> - Vypracovanie a archivácia sprievodnej dokumentácie priebežného monitorovania, hodnotenia a postupnej realizácie PHSR - príprava ročnej správy o plnení PHSR, - ročné komunikačné plány, - monitoring a aktualizácia akčných plánov, - nové dohody o partnerstvách, - záznamy z rokovaní pracovných a poradných skupín, - plánovacie formuláre prieskumov, - evidencia a karty podnikateľských subjektov, - evidencia a karty MVO/združení/spolkov, - stav projektovej pripravenosti, - hodnotiace tabuľky pre výber projektov, - formuláre na prípravu projektov, - nákladovo výnosové analýzy projektov a - záznamy z prerokovaní aktualizácií PHSR 	2017 – 2023

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3.7. Komunikačné plány PHSR

Miestna samospráva si na základe komunikačnej stratégie na každý rok realizácie PHSR navrhne konkrétne komunikačné a informačné aktivity (projekty), ktoré budú spracované do ročných komunikačných plánov.

Komunikačné plány budú zahŕňať:

- analýzu realizovaných informačných a komunikačných aktivít pre jednotlivé cieľové skupiny na základe stanovených opatrení a vyhodnotenie ich úspešnosti,
- návrh a vyhodnotenie relevantných ukazovateľov výstupov a výsledkov vrátane stanovenia cieľových ukazovateľov na daný rok,

- časový harmonogram uskutočnenia plánovaných aktivít,
- detailnejšie rozpracovanie konkrétnych aktivít na 12 mesiacov v danom roku,
- návrh finančného zabezpečenia na jednotlivé aktivity plánované v danom roku,
- predbežné finančné alokácie na ďalšie roky,
- osoby zodpovedné za prípravu a realizáciu jednotlivých komunikačných aktivít a
- osoby zodpovedné za vypracovanie záznamov a archiváciu sprievodnej dokumentácie (prezenčné listiny, zápisy, fotodokumentácia a pod.) z jednotlivých komunikačných alebo informačných aktivít.

Ročné komunikačné plány budú vypracované na základe vzorového formuláru, ktorý je v súlade s platnou metodikou na vypracovanie PHSR. Vzorový formulár komunikačného plánu pre fázu realizácie PHSR (v súlade s aktuálne platnou metodikou – verzia 2.0) tvorí prílohu PHSR.

4.4 AKČNÝ PLÁN OBCE ZÁVADKA

Akčný plán obsahuje zoznam projektov (aktivít), ktoré prispievajú k naplneniu cieľov jednotlivých priorít a opatrení, na najbližší rok.

Aktivity budú zoradené podľa obdobia kedy sa plánuje ich realizácia, preto je potrebné jeho každoročné monitorovanie, t.j. vyhodnocovanie a následné aktualizovanie. V rámci aktualizácie akčného plánu sa pridávajú aktivity (projekty) v súlade s programovou časťou PHSR. Akčný plán je podkladom (vstupom) do plánovania rozpočtu obce.

Za realizáciu jednotlivých projektov je zodpovedný gestor projektu. V akčnom pláne väčšinou ako gestor (realizátor) vystupuje obec, t.j. priamo zodpovedným je starosta obce.

V prípade, že v rámci projektu má obec partnera, je nevyhnutné stanoviť z každej inštitúcie zodpovedné osoby s cieľom zabezpečenia potrebnej komunikácie a zodpovednosti.

5. FINANČNÁ ČASŤ

5.1 FINANČNÝ PLÁN PHSR

Finančná časť PHSR obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Financovanie PHSR a akčného plánu bude viaczdrojové. Hlavné zdroje financovania predstavujú zdroje EÚ (EŠIF), rozpočet obce, štátny rozpočet a dotácie, súkromné zdroje a iné. Akčný plán na trojročné obdobie obsahuje výšku jednotlivých výdavkov v súlade s rozpočtom obce a vhodnými zdrojmi financovania, pričom výška bola stanovaná kvalifikovaným odhadom.

Finančná časť pre všetky opatrenia PHSR obsahuje informácie o možnostiach a zdrojoch finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení/aktivít a to hlavne zo štrukturálnych EÚ fondov.

Finančný rámec pre realizáciu PHSR je spracovaný na roky 2017 – 2023 . Sumy pre jednotlivé opatrenia sú uvádzané kvalifikovaným odhadom, nakoľko ich skutočné vyjadrenie bude stanovené po spracovaní projektovej dokumentácie a výbere zhotoviteľa projektu/stavby. Hodnoty finančnej náročnosti pre tieto aktivity (projekty) budú doplňované každoročne, pri aktualizácii akčného plánu na n+1 roky.

Finančný plán PHSR je uvedený vo Formulári F2 v rámci prílohovej časti.

6. ZÁVER

Spracovaním Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Závadka vznikol strategický strednodobý dokument v záujme zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a regiónu, ktorý je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja obce v jej jednotlivých oblastiach.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Závadka vychádza z prioritných potrieb obce a z možností ich realizácie s cieľom zlepšovať životné podmienky jej obyvateľov a zvyšovať konkurencie schopnosť regiónu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Závadka je otvorený dokument, ktorý bude pravidelne vyhodnocovaný a aktualizovaný podľa skutočnej potreby na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Zodpovednosť za administratívne zabezpečenie a za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít obsiahnutých v programe má obecné zastupiteľstvo, starosta obce a príslušné komisie zriadené pri obecnom zastupiteľstve.

Predpokladom pre úspešnú realizáciu rozvojových zámerov obce je aktívny prístup volených zástupcov v obecnom zastupiteľstve pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní možností financovania plánovaných aktivít.

6.1 INFORMÁCIE O SCHVÁLENÍ PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Závadka na roky 2017 - 2023 bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 9.5.2017, Uznesenie č. 90-09/05-2017.

PRÍLOHY

Formulár Ú4 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Základný riadiaci tím

Funkcia v riadiacom tíme	Meno člena základného tímu	Funkcia v pracovnom zaradení
garant PHSR	Vladimír Kišák	Starosta obce
člen	Mária Drabová	poslanec obecného zastupiteľstva
člen	Agáta Mingáčová	poslanec obecného zastupiteľstva
člen	Ján Turčan–Predseda Urbariátu	zástupca súkromného sektora
člen	Ing. Jana Tóthová	zástupca externej firmy spolupracujúcej pri príprave PHSR

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Závadka

Pracovná skupina č.1 – hospodárska

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena pracovnej skupiny	Funkcia v pracovnom zaradení
gestor skupiny	Ján Turčan – Predseda Urbariátu	zástupca súkromného sektora
člen	Viera Drabová	pracovníčka OU
metodik	Monika Drabová	pracovníčka OU

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Závadka

Pracovná skupina č.2 – sociálna

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena pracovnej skupiny	Funkcia v pracovnom zaradení
gestor skupiny	Anna Fabinyová	poslanec obecného zastupiteľstva
koordinátor	Monika Drabová	pracovníčka OcÚ
metodik	Alžbeta Bučková	sociálna pracovníčka

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Závadka

Pracovná skupina č.3 – environmentálna

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena pracovnej skupiny	Funkcia v pracovnom zaradení
gestor skupiny	Mgr. Vierka Zakuciová	prac. OcÚ
koordinátor	Ján Kišák	prac. OcÚ
metodik	Ján Zakucia	Zástupca starostu

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Závadka

Formulár Ú9 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Názov dokumentu, rok vydania/spracovania/schválenia	Platnosť dokumentu/výhľad	Úroveň dokumentu	Zdroj
Analýza rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielom s priemetom na tematickú koncentráciu EŠIF v Partnerskej dohode SR na roky 2014-2020	2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020, 2013	2020	národná	www.minzp.sk
Atlas RÓMSKYCH komunít na Slovensku 2013, 2014	neurčená	národná	www.minv.sk
Dlhodobá koncepcia bývania pre marginalizované skupiny obyvateľstva a model jej financovania, 2004	neurčená	národná	www.telekom.gov.sk
Dôsledky klimatickej zmeny a možné adaptačné opatrenia v jednotlivých sektoroch, 2011	neurčená	národná	www.shmu.sk
EU Framework for National Roma Integration Strategies up to 2020, 2011	2020	medzinárodná	www.ec.europa.eu/justice
Koncepcia využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030, 2011	2030	národná	www.minzp.sk
Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020, 2013	2020	národná	www.mpsr.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011	2010/2025, priebežná aktualizácia	národná	www.telekom.gov.sk
Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2020, 2015	2020	národná	www.telekom.gov.sk
Marketingová stratégia Slovenskej agentúry pre cestovný ruch na roky 2014-2020, 2013	2020	národná	www.sacr.sk
Metodika na vypracovanie PHSR (verzia 2.0, február 2015)	neurčená	národná	www.telekom.gov.sk
Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja, 2001	neurčená	národná	www.minzp.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky 2020/30	2020 /2030	národná	www.telekom.gov.sk
Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, 2013	2020	národná	www.telekom.gov.sk
Návrh energetickej politiky Slovenskej republiky, 2013	2035 /2050	národná	www.economy.gov.sk
Návrh orientácie, zásad a priorít vodohospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2027	2027	národná	www.minzp.sk
Odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (2013/C 120/01), 2013	2020	medzinárodná	www.employment.gov.sk
Oznámenie Komisie EURÓPA 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, 2010	2020	medzinárodná	www.telekom.gov.sk www.eur-lex.europa.eu
Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020, 2014	2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2014-2020, 2014	2020	národná	www.mpsr.sk
Plán rozvoja a modernizácie ciest II. a III. triedy na území Košického samosprávneho kraja „Regionálny MASTER PLÁN“, 2013	neurčená	regionálna	www.vucke.sk

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja pre roky 2016 – 2022	2022	regionálna	www.vucke.sk
Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011-2015, 2013	2015	národná	www.minv.sk
Rozvojový plán Slovensko – Východ, 2006	2013	regionálna	www.vucke.sk
Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020, 2013	2020	národná	www.telekom.gov.sk
Stratégia CLLD územia MAS HNILEC	2023	regionálna	
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020	2020	národná, regionálna	www.telekom.gov.sk
Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy	2020	národná, regionálna	www.telekom.gov.sk
Stratégia protipovodňovej ochrany do roku 2020, 2013	2020	národná	www.minzp.sk

Internetové zdroje informácií:

census2011.statistics.sk	www.maps.google.com
datacube.statistics.sk	www.minv.sk
datacube.statistics.sk/SODB/	www.orsr.sk
http://cp.atlas.sk	www.pamiatky.sk
http://uzemia.enviroportal.sk	www.protipoziarne.sk
statdat.statistics.sk	www.registeruz.sk
www.beiss.sk	www.zavadkanaspisi.ocu.sk
www.cdb.sk	www.zrsr.sk

Súvisiaca legislatíva:

1. Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.,
2. Zákon č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,
3. Zákon č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
4. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
5. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách,
6. Zákon č. 292/2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zoznam skratiek použitých v PHSR

CR –	Cestovný ruch
ČOV –	Čistiareň odpadových vôd
EÚ –	Európska únia
EŠIF –	Európske štrukturálne investičné fondy
FO -	Fyzická osoba
CHVÚ –	Chránené vtáčie územie
IBV –	individuálna bytová výstavba
IT –	informačné technológie
KO –	komunálny odpad
MAS –	Miestna akčná skupina
MRK -	marginalizovaná rómska komunita
MŠ –	materská škola
n.o. -	nezisková organizácia
OcÚ -	obecný úrad
o.z. -	občianske združenie
PHSR –	program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
PO –	právnická osoba
SODB –	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR -	Slovenská republika
s.r.o. -	spoločnosť s ručením obmedzeným
ŠR –	štátny rozpočet
ŠÚ SR –	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ÚPSVaR SR –	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
VÚC KSK –	Vyšší územný celok Košického samosprávneho kraja
ZD -	Zberný dvor
ZMOHR –	Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu
ZMOS -	Združenie miest a obcí Slovenska
ZŠ –	Základná škola
Z.z. -	zbierka zákonov

Formulár F2 - Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce Závadka na roky 2017 - 2023

v EUR									
Oblasť/priorita/opatrenie aktivity	Typ projektu	Hlavný ukazovateľ výsledku	Realizácia	RN Spolu	Zdroj financovania				Pozn.
					EÚ (EŠIF)	ŠR	Obec /vlastné zdroje	VUC/ iné	
				a=b+c+d+e	b	c	d	e	
A. Hospodárska oblasť									
Priorita 1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry obce									
Opatrenie 1.1. Rozvoj a skvalitňovanie vnútornej dopravnej infraštruktúry									
1.1.1. Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Investičný	počet miestnych komunikácií	2017	70 000,00	52 500,00	17 500,00	0	0	
1.1.2. Rekonštrukcia a výstavba parkovacích plôch	Investičný	Počet parkovacích plôch	2018	30 000,00	24 000,00	6 000,00	0	0	
1.1.3. Rekonštrukcia plôch na námestí	Investičný	rekonštruované parkovacie miesta	2019	20 000,00	16 000,00	4 000,00	0	0	
1.1.4. Dopravné značenie (dopravné značky)	Investičný	Počet osadených dopravných značení	2017	2 000,00	0	0	2 000,00	0	
1.1.5. Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom nachádzajúci sa pod obecnými komunikáciami	Investičný	Počet pozemkov	2020	20 000,00	0	0	20 000,00	0	

PHSR obce Závadka na roky 2017 – 2023

Priorita 2. Obnova a dobudovanie základnej a občianskej infraštruktúry									
Opatrenie 2.1. Rozvoj sociálnej infraštruktúry									
2.1.1. Rozvoj a skvalitňovanie opatrovateľskej služby	Investičný	Počet nových/skvalitnených sociálnych služieb	2020	50 000,00	42 500,00	5 000,00	2 500,00	0	
Opatrenie 2.2. Kultúra									
2.2.1. Podpora kultúrnych a spoločenských akcií	Neinvestičný	Počet podporených kultúrnych akcií	2017/2023	14 000,00	0	0	14 000,00	0	2 000,00 €/rok
2.2.2. Vybavenie kultúrneho domu	Neinvestičný	Počet vybavených kultúrnych domov	2017/2018	60 000,00	45 000,00	15 000,00	0	0	
2.2.3. Rekonštrukcia a vybavenie kuchyne v KD	Neinvestičný	Počet rekonštruovaných kuchýň	2018	20 000,00	15 000,00	5 000,00	0	0	
2.2.4. Vybavenie knižnice	Neinvestičný	Počet vybavených knižníc	2018	8 000,00	0	6 400,00	1 600,00	0	
Opatrenie 2.3. Rozvoj športovej infraštruktúry									
2.3.1. Podpora organizovania športových podujatí a športových klubov	Neinvestičný	Počet podporených športových podujatí /klubov	2017 - 2023	28 000,00	0	0	28 000,00	0	4 000,00 €/rok
2.3.2. Rekonštrukcia futbalového ihriska a šatní	Investičný	Počet rekonštruovaných futbalových ihrísk	2017	20 000,00	0	15 000,00	5 000,00	0	
2.3.3. Výstavba detského ihriska	Investičný	Počet detských ihrísk	2018	12 000,00	0	9 600,00	2 400,00	0	
Opatrenie 2.4. Rozvoj technickej infraštruktúry									

PHSR obce Závadka na roky 2017 – 2023

2.4.1. Rozšírenie a rekonštrukcia obecného rozhlasu	Investičný	Počet rekonštruovaných obecných rozhlasov	2017	3 000,00	0	0	3 000,00	0	
2.4.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky a i.)	Investičný	Počet inštalovaných prvkov drobnej architektúry	2017	5 000,00	0	0	5 000,00	0	
2.4.3. Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Investičný	Počet rekonštruovaných svetelných bodov	2017	30 000,00	0	24 000,00	6 000,00	0	50 ks svetelných bodov
Opatrenie 2.5. Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti									
2.5.1. Spolupráca s príslušnými inštitúciami v regióne Gelnického okresu pri zabezpečení bezpečnosti a ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov a návštevníkov obce Závadka	Neinvestičný	Počet stretnutí	2018 - 2023	n	n	n	n	n	
2.5.2. Aktívna podpora besied a prednášok s obyvateľmi v obci	Neinvestičný	Počet podporených podujatí	2018- 2023	n	n	n	n	n	
2.5.3. Zvyšovanie bezpečnosti miestnych obyvateľov – dobudovanie kamerového systému	Investičný	Počet nových kamier	2018	7 000,00	0	5 000,00	2 000,00	0	2 nové kamery
Opatrenie 2.6. Rozvoj občianskej infraštruktúry									

PHSR obce Závadka na roky 2017 – 2023

2.6.1. Rekonštrukcia budovy OcU	Investičný	Počet rekonštruovaných budov	2020	25 000,00	0	20 000,00	5 000,00	0	
2.6.2. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	Investičný	Počet rekonštruovaných budov	2020	10 000,00	0	8 000,00	2 000,00	0	
2.6.3. Technické vybavenie požiarnej zbrojnice	Neinvestičný	Vybavenie požiarnej zbrojnice	2018	10 000,00	0	8 000,00	2 000,00	0	
2.6.4. Revitalizácia priestranstva cintorína	Investičný	Počet revitalizovaných priestranstiev	2018	15 000,00	0	11 250,00	3 750,0	0	
Opatrenie 2.7. Rozvoj a skvalitňovanie bývania v obci									
2.7.1. Podpora úpravy a revitalizácie okolia rodinných a bytových domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti obyvateľov obce	Neinvestičný	Počet podporených opatrení	2017 - 2023	9 800,00	0	0	9 800,00	0	1 400,00 €/rok
Priorita 3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu									
Opatrenie 3.1. Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu a kvality ponúkaných služieb									
3.1.1. Podpora aktivít podnikateľov v cestovnom ruchu pri využívaní silných stránok územia	Neinvestičný	Počet podporených aktivít	2017-2023	n	n	n	n	n	

PHSR obce Závadka na roky 2017 – 2023

3.1.2. Výstavba cyklotrasy	Investičný	Počet aktivít zameraných na údržbu	2020	30 000,00	0	0	30 00,00	0	
3.1.3. Inštalácia prvkov drobnej architektúry pozdĺž cyklotrasy, turistických chodníkov a pri vstupe do obce (odpočívadlá, info tabule a pod.)	Investičný	Počet prvkov drobnej architektúry	2020	10 000,00	0	0	10 00,00	0	
Opatrenie 3.2. Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu									
3.2.1. Propagácia CR, obce a jej historických koreňov	Neinvestičný	Počet opatrení na propagáciu CR	2018	8 000,00	0	0	8 000,00	0	
3.2.2 Rozvoj vlastných produktov cestovného ruchu	Neinvestičný	Počet vlastných produktov CR	2018	8 000,00	0	0	8 000,00	0	
Priorita 4. Rozvoj ekonomického potenciálu obce Závadka									
Opatrenie 4.1. Vytváranie kvalitných podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania									
4.1.1. Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom	Neinvestičný	Počet partnerstiev	2017-2023	n	n	n	n	n	
4.1.2. Podpora posilnenia služieb pre investorov	Neinvestičný	Počet podporených služieb	2017-2023	n	n	n	n	n	
Opatrenie 4.2.Skvalitňovanie miestnych služieb									
4.2.1 Obstaranie projektovej dokumentácie, a i.	Neinvestičný	Počet dokumentácií	2018	90 000,00	76 500,00	9 000,00	4 500,00	0	

PHSR obce Závadka na roky 2017 – 2023

k pripravovaným investičným projektom									
4.2.2. Elektronizácia verejných služieb	Neinvestičný	Počet nových/kvalitnejších služieb	2017-2023	14 000,00	0	0	14 000,00	0	2000,00 €/rok
4.2.3 Pravidelná aktualizácia PHSR	Neinvestičný	Počet aktualizácií PHSR	2020	n	n	n	n	n	
Celkom za hospodársku oblasť				628 800,00	271 500,00	168 750,00	86 000,00		
B. Sociálna oblasť									
Priorita 5. Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Závadka rozvojom aktívnej politiky trhu práce									
Opatrenie 5.1. Rozvoj spolupráce všetkých zainteresovaných inštitúcií za účelom systémového znižovania nezamestnanosti rozvojom aktívnej politiky trhu práce									
5.1.1. Aktívna spolupráca s VÚC KSK a regiónom Gelnického okresu pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	Neinvestičný	Počet stretnutí	2017 - 2023	n	n	n	n	n	
5.1.2. Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie	Neinvestičný	Počet podporených aktivít	2017 - 2023	n	n	n	n	n	

PHSR obce Závadka na roky 2017 – 2023

nezamestnanosti, rovnosť príležitostí (pre ženy) a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu									
Priorita 6.Komunitná spolupráca									
Opatrenie 6.1. Aktivizácia obyvateľstva									
6.1.1. Informačné kampane (enviromentálna výchova, zvyšovanie povedomia o nutnosti separácie odpadov a pod.)	Neinvestičný	Počet informačných aktivít	2017 - 2023	7 000,00	0	0	7 000,00	0	1000,00 €/rok
6.1.2. Rozvoj miestnej spolkovej činnosti a klubovej činnosti	Neinvestičný	Počet podporených spolkov a klubov	2017 - 2023	1 400,00	0	0	1 400,00	0	200,00 €/rok
6.1.3. Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	Neinvestičný	Počet podporených aktivít	2017 - 2023	2 100,00	0	0	2 100,00	0	200,00 €/rok
Celkom za sociálnu oblasť				10 500,00	0	0	10 500,00	0	
C. Environmentálna oblasť									
Priorita 7. Rozvoj environmentálnej infraštruktúry obce									
Opatrenie 7.1. Ochrana kvality podzemných a povrchových vôd									
7.1.1 Podpora prevencie pred nelegálnym znečisťovaním vôd	Neinvestičný	Počet podporených aktivít	2017 - 2023	14 000,00	0	0	14 000,00	0	2000,00 €/rok

PHSR obce Závadka na roky 2017 – 2023

rôznym druhom odpadov									
7.1.2 Dobudovanie verejnej kanalizácie a ČOV	Investičný	Počet dobudovaných ČOV vrátane kanalizácie	2018-2020	130 000	0	80 000,00	50 000,00	0	
Opatrenie 7.2. Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene									
7.2.1. Revitalizácia parku a verejných priestranstiev v obci	Investičný	Počet podporených opatrení	2018	15 000,00	12 000,00	3 000,00	0	0	
Opatrenie 7.3. Zlepšenie hospodárenia s odpadmi									
7.3.1. Odstraňovanie odpadov v extraviláne obce	Neinvestičný	Počet podporených opatrení	2017 - 2023	1 400,00	0	0	1 400,00	0	200,00 €/rok
7.3.2. Zavedenie systému nakladania s odpadmi a zlepšenie systému prevencie a postihovania nelegálneho nakladania s odpadmi	Neinvestičný	Počet zavedených opatrení/ systémov	2017 - 2023	4 900,00	0	0	4 900,00	0	700,00 €/rok
7.3.3. Podpora zavádzania environmentálnych kritérií do verejných zákaziek obce	Neinvestičný	Počet podporených opatrení	2017 - 2023	n	n	n	n	n	

PHSR obce Závadka na roky 2017 – 2023

Opatrenie 7.4. Obnoviteľné zdroje a úspora energií									
7.4.1. Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy OcÚ	Investičný	Počet zateplených budov	2020	15 000,00	0	11 250,00	3 750,00	0	
7.4.2. Investície do využívania OZE pri prevádzke obecných budov a zariadení	Investičný	Počet budov využívajúcich OZE	2019	20 000,00	0	16 000,00	4 000,00	0	
Opatrenie 7.5. Ochrana pred povodňami vytváraním vhodných podmienok a podporou realizácie protipovodňových									
7.5.1. Protipovodňové opatrenia v obci	Investičný	Počet zavedených protipovodňových opatrení	2017-2018	8 000,00	0	0	8 000,00	0	
Celkom za enviromentálnu oblasť				208 300,00	12 000,00	110 250,00	86 0050,00		

	RN Spolu	EÚ (EŠIF)	ŠR	Obec /vlastné zdroje	VUC/iné
Celkom za všetky oblasti PHSR	847 600,00	283 500,00	279 000,00	285 100,00	

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Závadka

Vysvetlivky: n- sumu nie je možné určiť, resp. je bez úhrady

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov

Základné údaje o projektovom zámere č.							
Názov projektu							
Garant							
Kontaktná osoba garanta							
Partneri garanta (spolupráca s)							
Začatie a ukončenie projektu (od do)							
Stav projektu pred realizáciou							
Cieľ projektu							
Výstupy							
Užívatelia							
Indikátory monitoringu							
Zmluvné podmienky							
Riziká							
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik		Súčinnosť iného odboru alebo subjektu			Termín (mesiac/rok)		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	obec	
Spolu							

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

Formulár R6 - Formulár komunikačného plánu pre fázu realizácie PHSR

P.č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.							
2.							
3.							
4.							

*Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2***Formulár U2 - Harmonogram spracovania PHSR**

	2016 / 2017											
Termín	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Vlastné spracovanie

**ZHRNUTIE PRIESKUMU VEREJNEJ MIENKY K PHSR OBCE
ZÁVADKA 2017 – 2023**